

Bjørn Olsen

**Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og
utdanning 2008**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2010 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8023-8 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8024-5 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 06.01, 04, 02.01.10	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Rapporten, ”Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning 2008”, er utarbeidet på oppdrag av Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet og bygger på registerbaserte data pr. 4. kvartal 2008. Rapporten er i hovedsak en oppdatering av den tidligere publiserte rapporten, ”Innvandrerungdom og etterkommere i arbeid og utdanning.” Rapport 2010/9 basert på 2007 data. (http://www.ssb.no/emner/06/01/rapp_ung_innv/rapp_201009/). Analyser av unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning har vært et prosjekt med årlig publisering siden temaet ble belyst for første gang i Samfunnsspeilet 4 /2006. Det daværende Arbeids- og inkluderingsdepartementet var opprinnelig oppdragsiver for dette prosjektet.

Rapporten er utarbeidet av rådgiver Bjørn Olsen, Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk.

Sammendrag

Rapporten belyser hvordan andelen som er i arbeid eller utdanning blant personer i alderen 16 til 34 år varierer med innvandrerbakgrunn. Det er tre grupper som sammenlignes: 1) De som har kommet til Norge som innvandrere fra følgende verdensregioner: Øst- Europa utenom EU, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New - Zealand. 2) De som er født i Norge av foreldre som er innvandrere fra de samme verdensregionene og 3) Personer i resten av befolkningen, dvs. majoritetsbefolkningen. Rapporten baserer seg på registerbaserte statistikker per 4. kvartal 2008.

Tallene bekrefter hovedmønsteret fra tidligere undersøkelser ved at norskfødte under 25 år med innvandrerforeldre, ligger nært opptil ungdom i majoritetsbefolkningen når det gjelder deltakelse i arbeid og utdanning. Forskjellen øker noe blant de over 25 år. Dette skyldes i hovedsak et lavere sysselsettingsnivå blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre.

Blant de som selv er innvandrere, er det en betydelig større differanse i andelen aktive (dvs. i arbeid eller utdanning) i forhold til majoriteten i alle aldersgrupper. Alder ved innvandringstidspunktet har imidlertid mye å si, da de som innvandret i ganske ung alder har en andel aktive omtrent på nivå med de norskfødte med innvandrerforeldre. Kjønn spiller også en stor rolle, i det innvandremenn har et betraktelig høyere sysselsettingsnivå enn kvinnene i aldersgruppene over 19 år, noe som skyldes et særlig lavt nivå blant de innvandrerkvinnene som er gifte og har barn. Dette er en relativt stor gruppe blant unge innvandrere, i og med at innvandrerkvinner gifter seg i yngre alder enn majoritetskvinner og norskfødte kvinner med innvandrerforeldre.

Konjunkturomslaget i arbeidsmarkedet høsten 2008 har bare i liten grad påvirket aktivitetsnivået i de tre unge befolkningsgruppene vi tar for oss i rapporten. Det er kun blant dem under 25 år at vi ser en viss nedgang i aktivitetsnivået.

Forskjeller i utdanningsnivå har større betydning for aktivitetsnivået blant de over 19 år enn innvandringsbakgrunn. Blant dem på samme utdanningsnivå, er det bare moderate forskjeller mellom majoriteten og de to gruppene med innvandringsbakgrunn. Det er personer med kun obligatorisk utdanning som gjennomgående har lavest aktivitetsnivå, og her er det ikke så stor forskjell mellom befolkningsgruppene. Det vil si at unge med minoritetsbakgrunn ikke kommer spesielt dårligere ut mht. andel aktive enn det majoriteten gjør blant de med kun obligatorisk utdanning. Videre ser vi at andel aktive blant norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere som har utdanning utover obligatorisk nivå, ligger et godt stykke over aktivitetsnivået blant de i majoritetsbefolkningen som kun har obligatorisk utdanning.

Da gruppene med innvandringsbakgrunn har høyere andeler med kun obligatorisk utdanning enn majoriteten blant de over 19 år, er dette en viktig bakenforliggende årsak til forskjellene i aktivitetsnivået mellom befolkningsgruppene. I særlig grad gjelder dette innvandrere, men det må presiseres at vi kun har utdanningsopplysninger for omkring halvparten av denne gruppen. Disse omfatter de som innvandret før 2000 og de som tar tatt utdanningen i Norge.

Abstract

This report looks at how the share of young people aged 16-34 years in employment and education varies with immigration background. The following three groups are compared: 1) Those who arrived in Norway as immigrants from Eastern-Europe outside the EU, from Asia, Africa and South- and Central-America; 2) those born in Norway to immigrant parents with background from the mentioned world regions and 3) people of non-immigrant background (i.e. the majority population). The report is based on register statistics for the 4th quarter 2008.

The 2008 figures confirm the main pattern that emerged in our previous researches in the sense that the Norwegian-born to immigrant parents under 25 years are close to the majority population when it comes to the share that are in employment or in education. Among those above 25 years of age we see a slightly increasing gap between the two populations. This is mostly due to a lower level of employment among the female Norwegian-born to immigrant parents.

As the immigrant group is concerned, the gap to the majority was much larger irrespective of age. Their age at the time of immigration is, however, important for the share of actives (i.e. in employment or education). If they immigrated as small children, the share of actives is approximately the same as for Norwegian-born to immigrant parents. Gender is also a variable of great importance, since immigrant males have a considerable higher level of actives compared to the females among those above 19 years of age. Hence, it is among the females we see the greatest gap to the majority population, which primary must be related to differences in the employment pattern due to marital status and family situation.

The economic decline that occurred in the autumn of 2008 has only to a small degree affected the shares of actives within the young population groups. We can observe a slight decrease in these shares only among those below 25 years of age.

Differences in education level among those above 19 years of age are of greater importance than immigrant background as the shares of actives are concerned. When we look at groups at equal education levels, only moderate differences emerge between the majority and the two groups with immigrant background. It is people with compulsory education only who in particular have the lowest rates of actives, and among them there are rather small differences between the population groups. This means that young people with minority background are not particularly more marginalized than the majority at the lowest educational level. Hence, we can also observe higher shares of actives among Norwegian-born to immigrant parents and immigrants with education above compulsory compared to the majority with compulsory education only.

Since the groups with immigrant background have larger shares of only compulsory educated than the majority among those above 19 years of age, this is among the most important causes behind the differences in activity level between the population groups. As the immigrant group is concerned, we must, however, emphasize that only half of the group have registered information about education. This group consists of those who immigrated before 2000 and those who are educated in Norway.

Acknowledgement: The work is financed by the Ministry of Children, Equality and Social Inclusion

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Problemstilling og sentrale variabler.....	7
1.2. Hovedgrupper og betegnelser	7
1.3. Datakilder og definisjoner	8
1.4. Norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe med asiatisk dominans	9
2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene	11
2.1. Veksten stanset opp i 2008	11
2.2. Bare små endringer i forhold til majoritetsungdommen	12
2.3. Atskillig mer likestilling blant norskfødte enn blant innvandrere	13
3. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere mht. landbakgrunn	16
3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn blant innvandrere	16
3.2. Nivåheving og utjevning blant norskfødte med innvandrerbakgrunn	17
3.3. Størst ulikhet mellom gruppene blant kvinner	17
4. Betydningen av alder ved innvandringstidspunktet	19
4.1. De som innvandret som barn er nesten på nivå med de norskfødte	19
4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret	20
5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon	23
5.1. Små forskjeller mht. den faktiske familiesituasjonen	23
5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn	24
5.3. Gifte kvinner med innvandrerbakgrunn er mindre yrkesaktive	25
6. Gruppene utenfor arbeid og utdanning	27
6.1. Mange innvandrere i ukjent inaktiv status	27
6.2. Over 20 prosent av innvandrerkvinnene i ukjent inaktiv status.....	29
6.3. Deltakelse på introduksjonsordninger som aktiv status.....	31
6.4. Botidens betydning for andelen inaktive innvandrere	33
6.5. Inaktive statuser og landbakgrunn (verdensregion).....	34
7. Utdanningsnivå og aktivitetsstatus	36
7.1. Fordelinger på (hittil) høyeste fullførte utdanning	36
7.2. Utdanningsnivå gir større forskjeller enn innvandringsbakgrunn.....	37
7.3. Mange fortsatt under utdanning	40
7.4. De med kun obligatorisk utdanning overrepresentert på inaktive statuser	41
7.5. Inaktive statuser, utdanning og kjønn.....	43
8. Førstegangsfødende kvinner og sysselsetting	45
8.1. Problemstilling og framgangsmåte	45
8.2. Gruppene som er tilbake i arbeid to år etter fødselen	46
8.3. Den aldersmessige fordelingen og sysselsettingsmønsteret.....	47
8.4. Familiesituasjonens betydning	48
8.5. Betydningen av utdanningsnivå	49
8.6. Kohortanalyse, status i 2004 og fire år senere	51
Referanser	53
Vedlegg A: Tabeller	54
Figurregister	71
Tabellregister	72

1. Innledning

1.1. Problemstilling og sentrale variabler

SSB har de siste årene gjort tre undersøkelser av ungdom med innvandrerbakgrunn og den tilknytningen de har til arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner (Olsen 2006a, 2008 og 2010). Den foreliggende rapporten er en videreføring av disse undersøkelsene og tar utgangspunkt i tall for 4. kvartal 2008. Her vil som tidligere variabelen aktivitetsstatus stå sentralt. Denne favner både sysselsetting og om man er under utdanning samt kombinasjonen av disse to statusene, som er ganske utbredt blant ungdom. Summen av disse statusene – dvs. kun sysselsetting, kombinasjon jobb/utdanning eller kun utdanning – gir en totalandel ”aktive” for hver enkelt gruppe. Den resterende andelen er personer utenfor arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner.

En slik innfallsvinkel har først og fremst *deltakelsen* i arbeid og utdanning som sitt hovedfokus. Da disse to institusjonene utgjør de viktigste arenaene for integrering i samfunnet, vil variabelen aktivitetsstatus kunne belyse det integreringspotensialet som gjør seg gjeldende i de ulike ungdomsgruppene med innvandrerbakgrunn. Det er med andre ord ikke resultater i form av skoleprestasjoner og yrkeskarrierer som er temaet for denne framstillingen.

Populasjonen er, som tidligere, avgrenset til de mellom 16 og 34 år. I det øvre alderssjiktet er det vel mer berettiget å snakke om ”unge voksne”, der de fleste har avsluttet sin utdanning og er blitt yrkesaktive. Men dette er også en fase av livet der mange har stiftet familie og fått omsorgsansvar for små barn, noe som kan virke inn på yrkesaktiviteten – særlig for kvinner. Av den grunn er variabler som sivilstand og familiesituasjon trukket inn i framstillingen. Ellers er de sentrale variablene: kjønn, alder, landbakgrunn (enten egen eller foreldrenes) og botid i Norge for de som er innvandrere – eller mer presist, alder ved innvandringstidspunktet som vi vil benytte her. I tillegg vil utdanningsnivået blant de over 19 år bli viet en del oppmerksomhet.

Hovedperspektivet i undersøkelsene er forskjellen mellom unge i majoritetsbefolkningen på den ene siden og gruppen med norskfødte med innvandrerforeldre og de som selv er innvandrere på den andre når det gjelder andelen aktive (dvs. de som er sysselsatte og/eller er under utdanning). Sentrale spørsmål er hvilke variasjoner vi ser i aktivitetsnivået i disse tre befolkningsgruppene når vi forholder oss til variabler som alder, kjønn, utdanningsnivå, sivilstand/familiesituasjon, landbakgrunn og botid i Norge (blant de som har innvandret).

I tillegg retter vi søkelyset mot de gruppene som ikke inngår i de statusene vi betegner som ”aktive”, dvs. de som verken er sysselsatte eller under utdanning på referansetidspunktet. Disse gruppene vil bl.a. bli belyst med utgangspunkt i hvilke offentlige ytelser de eventuelt mottar.

I det siste kapitlet tar vi spesielt for oss sysselsatte kvinner som føder for første gang og ser nærmere på når og i hvilket omfang de vender tilbake til lønnet arbeid etter endt fødselspermisjon. Vi presenterer også en kohortanalyse til slutt. Denne tar utgangspunkt i gruppen som var mellom 21 og 24 år i 2004 (både menn og kvinner) og ser på aktivitetsstatus fire år etter, dvs. i 2008 da de var mellom 25 og 28 år.

1.2. Hovedgrupper og betegnelser

Den foreliggende rapporten benytter de definisjonene og betegnelsene som SSB innførte i 2008. Det vil si at begrepet ”førstegenerasjons innvandrer” er opphørt, og at vi i stedet bruker kun ”innvandrere” som betegnelse på denne gruppen som er født i utlandet av utenlandske foreldre. Dessuten er betegnelsen ”etterkommere”

erstattet med ”norskfødte med innvandrerforeldre” som betegnelse på de som er født i Norge og der begge foreldrene har innvandret.

Ellers er betegnelse ”vestlige” og ”ikke-vestlige land” ikke lenger offisielle begreper i SSBs innvandrerstatistikk når vi todeler innvandreres landbakgrunn. Fortsatt er en slik todeling nyttig i mange sammenhenger, men vi bruker i stedet nøytrale betegnelser som landgruppe 1 og 2 som består av følgende verdensregioner:

Landgruppe 1: EU/EFTA land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand

Landgruppe 2: Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som det knytter seg spesiell interesse til i disse analysene. Deres vei inn i utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv blir ansett som selve prøvesteinen på innvandrernes integrasjon i et samfunn. I motsetning til de som selv har innvandret, har de hatt hele sin sosialisering i Norge og gjennomført all obligatorisk utdanning i norsk skole. Men ingen vokser opp helt uberørt av foreldres verdier og normer. De norskfødte er i mange henseende en to-kulturell gruppe, ofte preget av motstridende impulser fra det norske samfunn og vestlig ungdomskultur på den ene siden og foreldres kulturelle og religiøse verdier på den andre.

Kjønn står også spesielt sentralt, da vi i SSBs sysselsettingsstatistikk for innvandrere finner et uvanlig lavt nivå blant kvinner i forhold til menn i noen grupper basert på opphavsland. Disse forskjellene kan ikke forklares ved ulikheter i botid. Dette bidrar til å trekke den gjennomsnittlige sysselsettingen mye ned for disse gruppene (Olsen 2006b). Dette gjelder bl.a. gruppen fra Pakistan som er den største og mest etablerte gruppen der vi også finner den største andelen norskfødte med innvandrerforeldre.

1.3. Datakilder og definisjoner

Opplysningene om innvandringskategori, landbakgrunn, fødeland, botid i Norge, kjønn og alder er hentet fra Statistisk sentralbyrås Befolkningsstatistikksystem. De øvrige datakildene er:

Sysselsatte: Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken for innvandrere som publiseres årlig på SSBs nettsider. Datagrunnlaget for denne statistikken er i hovedsak NAVs arbeidstakerregister samt selvangivelsesregisteret som gir data om selvstendig næringsdrivende. Dessuten benyttes lønns- og trekkoppgaverregisteret som gir opplysninger om mindre lønnstakerforhold som ikke er meldepliktige til Arbeidstakerregisteret. I tillegg har også vernepliktige og sivilarbeidere status som sysselsatte.

Sysselsatte defineres på dette grunnlaget som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken (i november), samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende.

Under utdanning: Opplysningene om personer med igangværende utdanning er hentet fra SSBs datafiler over befolkningens høyeste utdanning.

Registrert arbeidsledige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak. Bygger på data fra NAVs arbeidssøkerregister, ARENA. Registeret omfatter alle registrerte arbeidssøkere i Norge, dvs. helt arbeidsledige og personer på ordinære arbeidsmarkedstiltak.

Øvrige inaktive grupper. Disse blir klassifisert på grunnlag av SSBs System for persondata (SFP) i den grad de kan gjenfinnes der. SFP baserer seg i hovedsak på diverse NAV registre for bl.a. attføring, yrkeshemmede, sosialhjelp, uførhet og enslig forsørgerstønad.

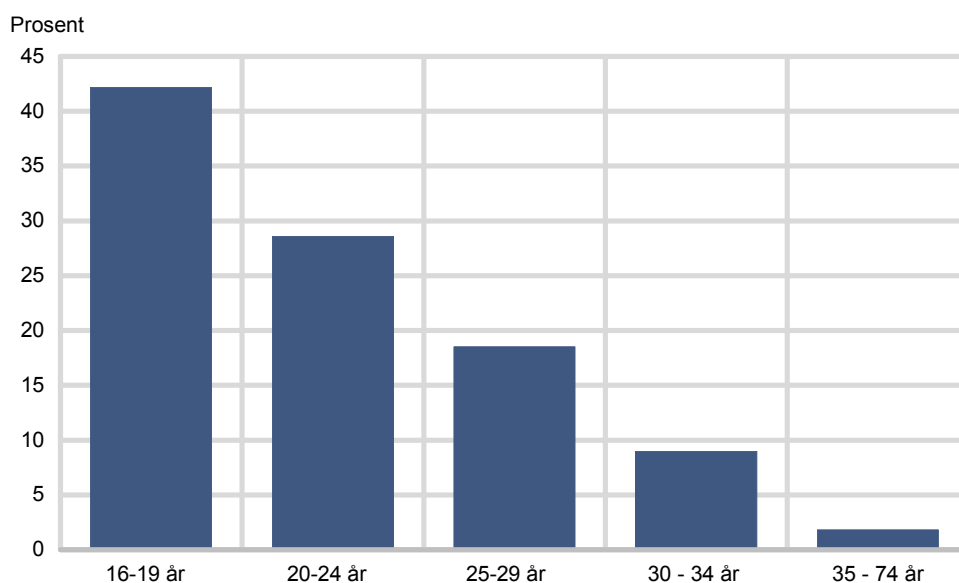
Familiesituasjon, baserer seg på opplysninger om sivilstand og samlivsstatus hentet fra SSBs befolkningsstatistikk. Opplysninger om *førstegangsfødsler* bygger også på denne kilden.

1.4. Norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe med asiatisk dominans

Da denne framstillingen baserer seg på personer med bakgrunn fra landgruppe 2, vil ikke hele gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre være inkludert. Som det går fram av vedleggstabell A1, er det i denne sammenheng snakk om en gruppe bestående av i alt 17 200 personer som er norskfødte med innvandrerforeldre. Landbakgrunnen defineres her ut fra morens landbakgrunn. Norskfødte med bakgrunn fra landgruppe 1 teller 4 130 personer og utgjør følgelig et klart mindretall i denne befolkningsgruppen.

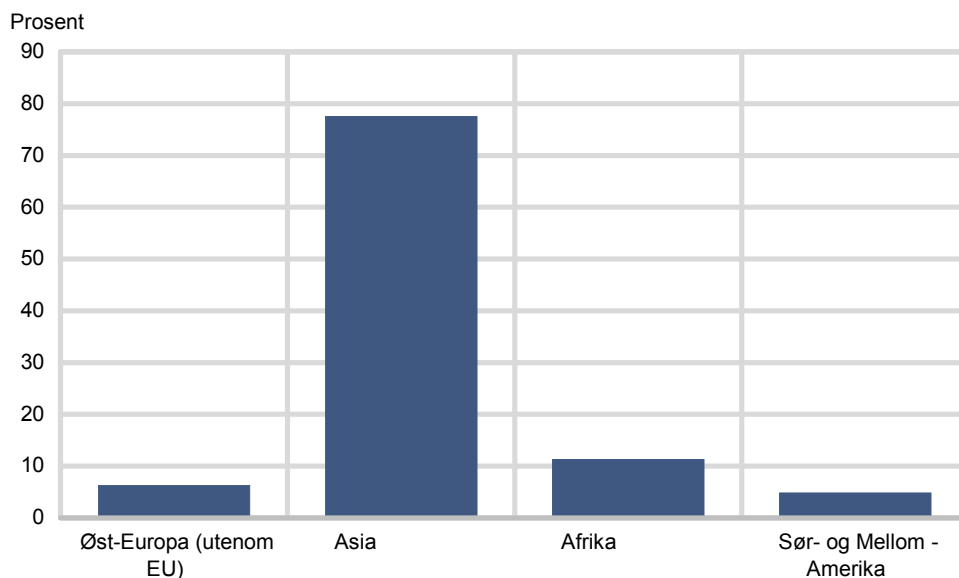
Det må også presiseres at nedre aldersgrense er satt til 16 år i denne framstillingen, siden arbeidsmarkedstilknytning er et av de sentrale perspektivene. Barn og unge under denne aldersgrensen som utgjør ganske mange blant norskfødte med innvandrerforeldre, inngår altså ikke i gruppen som belyses i denne rapporten.

Figur 1.1a. Norskfødte med innvandrerforeldre¹⁾ etter alder. Prosent. 4. kvartal 2008

¹⁾ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Figur 1a (og vedleggstabell 1) viser tydelig den unge aldersprofilen på denne befolkningsgruppen. 42 prosent er i alderen 16 – 19 år og over 28 prosent er mellom 20 og 24 år. Til sammen er altså så mange som 70 prosent under 25 år og befinner seg følgelig i et alderssjikt der utdanning står sentralt for mange og sysselsetting kun er en supplerende aktivitetsstatus. Av den grunn kan norskfødte med innvandrerforeldre ikke sammenliknes med andre befolkningsgrupper i arbeidsmarkedssammenheng uten at det tas hensyn til alder, og at mange er under utdanning. Aldersgruppen 25 til 29 år utgjør for øvrig 18,5 prosent og de fra og med 30 år ikke mer enn ca. 11 prosent der de aller fleste befinner seg i første halvdel av 30-årene.

Figur 1.1b. Norskfødte (16 år og eldre) med innvandrerforeldre etter verdensregion1). Prosent. 4. kvartal 2008

¹ Basert på morens fødeland

Vi ser ellers at de med asiatiske bakgrunn er den dominerende gruppen blant de norskfødte med en andel på hele 77,5 prosent (figur 1b). Går vi nærmere inn på enkeltland (vedleggstabell A1b), er det naturlig nok blant de etablerte innvandrergruppene vi finner størst utbredelse av norskfødte. De med foreldre av pakistansk bakgrunn er klart den største gruppen med en andel på 36 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre. Ellers finner vi også en viss representasjon av norskfødte med vietnamesisk og tyrkisk bakgrunn med henholdsvis ca. 12 og 10 prosent.

(Se også vedleggstabell A3 og A4 med div. demografiske data om innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for aldersgruppen 16 -34 år).

2. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom hovedgruppene

Vi skal i dette kapitlet se nærmere på forskjellene i aktivitetsnivået mellom de tre befolkningsgruppene som er gjenstand for vår undersøkelse. Vi starter med en beskrivelse av forskjellene ut fra alder og kjønn. I senere kapitler skal vi belyse enkelte bakenforliggende faktorer som påvirker forskjellene. Vi finner da blant annet at det utdanningsnivået en person har, betyr svært mye for om personen er i arbeid eller utdanning. Blant de med bare obligatorisk utdanning er aktivitetsnivået vesentlig lavere enn for andre.

Det vil også framgå i det følgende at det er større kjønnsforskjeller i aktivitetsnivået i menns favør blant de med innvandringsbakgrunn enn i majoriteten. Også her er det særlig innvandrergruppen som skiller seg ut. Blant de norskfødte med innvandrerforeldre gjør dette seg gjeldende kun blant de over 24 år og i noe mindre grad enn i innvandrergruppen. Vi ser følgelig størst avstand til majoritetsbefolkningen blant innvandrerkvinner. Disse forskjellene henger sammen med noe ulikt mønster mht. sivilstand og familiesituasjon og en betydelig lavere sysselsetting blant gifte innvandrerkvinner som har barn enn blant majoritetskvinnene. Men også blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre er aktivitetsnivået noe lavere her. Betydningen av familiesituasjon og sivilstand kommer vi nærmere inn på i kapittel 5.

2.1. Veksten stanset opp i 2008

Perioden 4. kvartal 2007 til 2008 markerer et konjunkturomslag i arbeidsmarkedet fra en periode med jevn vekst i sysselsettingen til stagnasjon. I hele befolkningen holdt sysselsettingen seg uendret denne perioden, mens det blant innvandrere var en marginal økning på 0,9 prosentpoeng (<http://www.ssb.no/emner/06/01/innvregsys/>). Til sammenlikning var det i denne gruppen en økning på over 3 prosentpoeng året før.

Andelen aktive i de tre hovedgruppene totalt i vår undersøkelse viser endringer fra 2007 til 2008 som også må anses som marginale (tabell 2.1). I noen grupper ser vi svakt synkende tendenser som for eksempel blant norskfødte (0,7 prosentpoeng) og i majoriteten, selv om det der kun dreier seg om 0,1 prosentpoeng. Innvandrere hadde på den annen side en tilsvarende marginal økning i andelen aktive. De kjønnsfordelte tallene viser at de synkende tendensene kun gjør seg gjeldende blant menn, og mest blant de norskfødte med innvandrerbakgrunn, med minus 1,6 prosentpoeng. Her var det de sysselsatte som trakk mest ned. Blant kvinner hadde innvandrerne en økning i andelen aktive på 0,9 prosentpoeng, majoriteten 0,2 prosentpoeng, mens den var uendret blant de norskfødte med innvandrerforeldre.

Tabell 2.1. Aktive i alt (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandrerbakgrunn og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2007 - 2008

	I alt			Menn			Kvinner		
	2007	2008	Endring	2007	2008	Endring	2007	2008	Endring
Uten innvandrerbakgrunn	90,3	90,2	-0,1	90,8	90,4	-0,4	89,6	89,8	0,2
Norskfødte med innv. foreldre ¹	85,9	85,2	-0,7	86,9	85,3	-1,6	84,9	84,9	0,0
Innvandrere ¹	67,8	67,9	0,1	76,8	76,0	-0,8	60,4	61,3	0,9

¹ Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Ser vi på endringene innenfor de ulike aldersgruppene, går det skille ved 25 års alderen (tabell 2.2). Blant de mellom 16 og 24 år kan vi konstatere en svak nedgang i aktivitetsnivået i alle tre hovedgruppene, mens det derimot har økt noe blant de som er 25 år og eldre. Også denne økningen gjør seg gjeldende innenfor samtlige tre befolkningsgrupper.

Imidlertid er det noen forskjeller når det gjelder styrken på endringene. Norskfødte med innvandrerforeldre er den eneste gruppen som har en nedgang på over ett prosentpoeng, dvs. 1,2 prosentpoeng (16-19 år) og 1,8 prosentpoeng (20-24 år). Innvandrere i alderen 20 – 24 år hadde en reduksjon på ett prosentpoeng. I hovedsak var det andelen sysselsatte som trakk nivået litt ned i disse gruppene. I øvrige grupper mellom 20 og 24 år var det bare marginal nedgang.

Blant de som hadde økning i andelen aktive, var det også der sterkest utslag i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre; dvs. 1,5 prosentpoeng (25-29 år) og 0,9 prosentpoeng (30 – 34 år). Ellers kan vi se en økning på 0,9 prosentpoeng blant innvandrere 30-34 år og for øvrig bare marginale økninger.

Med andre ord ser vi et brudd i den utviklingen vi observerte fra 4. kvartal 2006 til 2007 der særlig de med innvandrerbakgrunn mellom 20 og 24 år hadde en markant økning i andelen aktive, fortrinnsvis blant de sysselsatte (Olsen 2010).

Tabell 2.2. Personer etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2007 og 2008

	2007				2008			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Uten innvandringsbakgrunn								
Sysselsatt	10,6	46,1	70,9	80,6	11,1	46,1	71,3	80,9
Jobb/utdanning	44,4	31,5	12,9	5,8	41,8	30,5	12,9	6,1
Utdanning	39,5	12,3	4,9	2,0	41	13	4,7	1,8
Andel aktive i alt	94,5	89,9	88,7	88,4	93,9	89,6	88,9	88,8
Norskfødte med innvandrerforeldre¹								
Sysselsatt	8,5	42,4	61,5	67,2	9,3	39,4	63,8	67,7
Jobb/utdanning	35,8	30,9	13,1	6,0	33,7	31,6	12,7	6,5
Utdanning	47,0	12,1	4,5	2,1	47,1	12,6	4,1	2
Andel aktive i alt	91,3	85,4	79,1	75,3	90,1	83,6	80,6	76,2
Innvandrere¹								
Sysselsatt	10,2	39,2	50,3	56,7	10,5	38,9	50,3	57,1
Jobb/utdanning	26,1	20,4	9,2	6,0	25,4	19,6	9,6	6,4
Utdanning	40,4	11,0	4,8	2,9	40,3	11,1	5	2,9
Andel aktive i alt	76,7	70,6	64,3	65,6	76,2	69,6	64,9	66,4

¹ Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

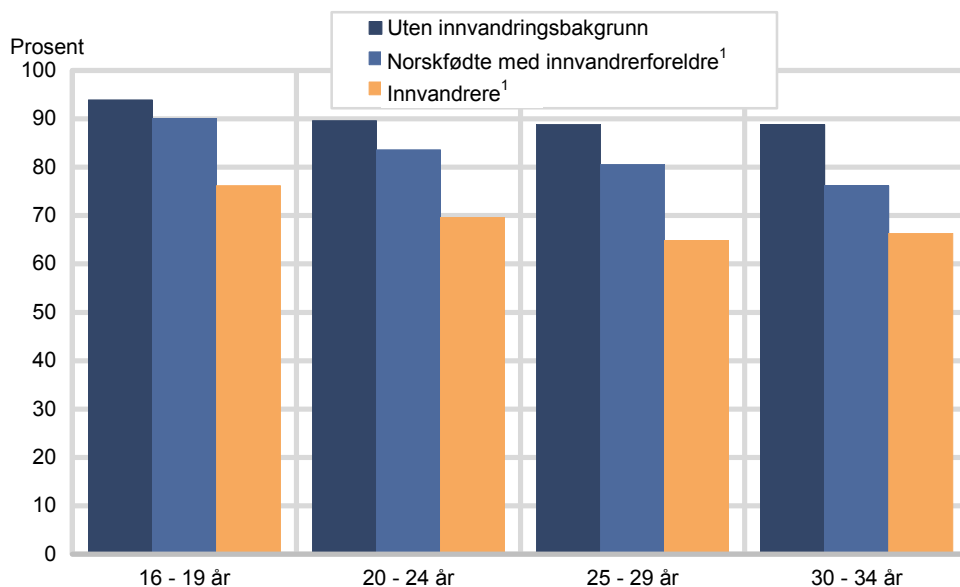
2.2. Bare små endringer i forhold til majoritetsungdommen

Figur 2.1 retter fokus mot forskjellene i aktivitetsnivået mellom de tre befolkningsgruppene for hver aldersgruppe. Utviklingen det siste året har ikke endret det hovedmønsteret som avtegner seg i noen særlig grad. Dette har holdt seg nokså stabilt siden 2004 da SSB for første gang gjorde en slik undersøkelse (Olsen 2006).

Et av hovedtrekkene ved denne figuren er nærheten mellom gruppen av norskfødte og majoritetsbefolkningen blant de under 25 år. Blant de yngste mellom 16 og 19 år er det kun 4 prosentpoeng som skiller mellom disse to gruppene (henholdsvis 94 og 90 prosent aktive) og det er naturligvis videregående utdanning som er den dominerende statusen uansett bakgrunn. Innvandrere i denne yngste aldersgruppen ligger noe under de to andre med en andel på 76,2 prosent aktive, noe som gir en differanse på ca. 18 prosentpoeng i forhold til majoritetsungdommen.

I aldersgruppen 20 til 24 år begynner flere å ta steget ut i arbeidslivet, men mange er også beskjeftiget med høyere utdanning, ofte i kombinasjon med arbeid. Differansen i andel aktive mellom norskfødte og majoriteten er her på 6 prosentpoeng (83,6 mot 89,6 prosent). Utviklingen det siste året har gitt en svak økning i denne differansen på 1,5 prosentpoeng. Blant de som er innvandrere er det som vanlig en atskillig større avstand i forhold til majoriteten. Vi finner her til sammen 69,6 prosent aktive. I forhold til majoriteten dreier det seg om en differanse på 20 prosentpoeng som er uendret siden 2007.

Figur 2.1. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Aldersgruppen 25 til 29 år preges av at flertallet har etablert seg i arbeidslivet. Sysselsetting er her den dominerende aktivitetsstatusen i alle grupper, selv om noen fortsatt er under utdanning men da som regel i kombinasjon med jobb. I forhold til den yngre aldersgruppen er det her blitt større avstand mellom norskfødte med innvandrerforeldre og de uten innvandringsbakgrunn i andel aktive, nemlig 80,6 kontra 88,9 prosent, dvs. en differanse på 8,3 prosentpoeng (som i forhold til 2007 er redusert med 1,6 prosentpoeng). For innvandrergruppen med en andel aktive på om lag 65 prosent, får vi en differanse på 24 prosentpoeng i forhold til majoriteten som er omtrent som før.

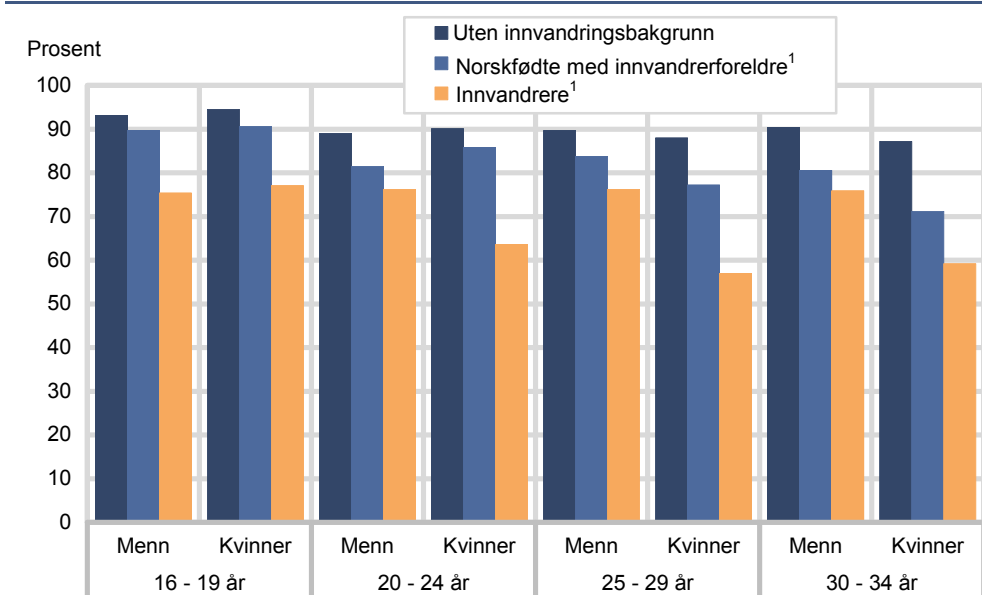
Norskfødte over 30 år med innvandrerforeldre er den minste gruppen, men denne aldersgruppen har vokst noe de siste årene og bestod i 2008 av 1 854 personer, derav 1 551 i alderen 30 til 34 år. Andelen aktive blant disse ligger litt lavere enn i aldersgruppen under, nemlig på 76,2 prosent. Dermed blir avstanden til majoritetsbefolkningen med sine 88,8 prosent aktive også litt større her, dvs. 12,6 prosentpoeng. Når det gjelder innvandrere, er det snakk om en andel på 66,4 prosent og følgelig en differanse på 22,4 prosentpoeng i forhold til majoritetsbefolkningen. I begge disse gruppene med innvandrerbakgrunn er avstanden til majoriteten om lag den samme som i 2007.

2.3. Atskillig mer likestilling blant norskfødte enn blant innvandrere

Figur 2.2 (og vedleggstabell 2) viser fordelingene i andel aktive for de tre befolkningsgruppene slik de framtrer for menn og kvinner. I det følgende beskriver vi det mønsteret som særpreger hver enkelt aldersgruppe.

16 – 19 år

Blant de yngste mellom 16 og 19 år er kjønnsforskjellene helt minimale uansett innvandrerbakgrunn. Dette henger sammen med den betydningen videregående utdanning har for begge kjønn i denne aldersgruppen. Gutter og jenter blant norskfødte med innvandrerforeldre ligger mellom 3 og 4 prosentpoeng under de respektive kjønn i majoritetsbefolkningen, og blant innvandrerungdommen er det en differanse på litt over 17 prosentpoeng hos begge kjønn.

Figur 2.2. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

20 – 24 år

I neste aldersgruppe fra 20 til 24 år, er andelen aktive tilnærmet lik mellom kjønnene i majoritetsbefolkningen. Blant norskfødte med innvandrerforeldre finner vi nå en kjønnsforskjell på 4,3 prosentpoeng i kvinners favør. Den moderate overvekten av aktive kvinner i dette alderssjiktet har m.a.o. økt fra 2007 til 2008. Dette henger først og fremst sammen med nedgangen i andel aktive menn i denne gruppen på 3,3 prosentpoeng. I hovedsak var det de med kun sysselsetting som aktiv status som trakk nivået ned.

Ser vi på gruppen av innvandrere, framkommer det på den annen side markante, tradisjonelle kjønnsforskjeller i andelen aktive, nemlig 76,2 prosent for menn og 63,6 prosent for kvinner, noe som gir en differanse på ca. 13 prosentpoeng. Det er i første rekke de med sysselsetting som hovedstatus som bidrar til denne avstanden.

Sammenlikner vi norskfødte med innvandrerforeldre med de som er innvandrere, er det særlig i denne aldersgruppen mellom 20 og 24 år at det framkommer forskjeller av betydning. Mens mannlige norskfødte lå 5,3 prosentpoeng over innvandrer menn, var den tilsvarende avstanden blant kvinner på over 22 prosentpoeng. Med andre ord så avviker kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre atskillig mer fra innvandrere av samme kjønn enn det menn gjør i denne aldersgruppen.

25 – 29 år

I aldersgruppen 25 og 29 år ser vi at de tradisjonelle kjønnsforskjellene begynner å avtegne seg også blant norskfødte med innvandrerforeldre i form av andeler aktive menn og kvinner på 83,7 og 77,2 prosent, dvs. en differanse på 6,5 prosentpoeng. I majoriteten var tilsvarende andeler henholdsvis 89,7 og 88 prosent, dvs. en forskjell ikke større enn 1,7 prosentpoeng i menns favør. Dermed har avstanden mellom de kvinnelige norskfødte og kvinnene i majoritetsbefolkningen økt en del i denne aldersgruppen, mens den blant menn er omtrent uendret.

Men kjønnsforskjellen er likevel betraktelig større blant innvandrere i denne alderen, med en differanse på over 19 prosentpoeng i menns favør, dvs. 76,2 mot kvinnenes 56,9 prosent. Sysselsetting er den altoverskyggende statusen i alle tre hovedgrupper, og det er i første rekke her forskjellene har sitt utspring.

30 – 34 år

I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år ser vi en forsterket tendens til kjønnsulikhet i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre. Aktivitetsnivået blant menn er her på 80,6 prosent, mens det blant kvinner er nede i 71,2 prosent, noe som gir en differanse på 9,4 prosentpoeng. I majoritetsbefolkningen er det også litt større forskjell, med 90,3 prosent blant menn og 87,2 prosent blant kvinner, dvs. en differanse på 3,5 prosentpoeng. Når det gjelder innvandrere, er det bare små forskjeller i forhold til den yngre gruppen med 76 prosent aktive menn og 59,2 prosent aktive kvinner.

Tendensen i denne aldersgruppen går altså i retning av at kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre øker distansen til kvinner i majoritetsbefolkningen. Følgelig kan vi også konstatere at avstanden mellom kvinnelige norskfødte med innvandreforeldre og de som er innvandrerkvinner er betraktelig mindre sammenliknet med de yngre aldersgruppene.

Men det er likevel innvandrerkvinnene som generelt avviker mest i forhold til majoritetsbefolkningen i alle aldersgrupper. Mens innvandrer menn hadde differanser på mellom 13 og 14 prosentpoeng i forhold til majoritetsmennene i aldersgruppene over 19 år, hadde kvinnene differanser på mellom 26 og 31 prosentpoeng i forhold til majoritetskvinnene.

Ett særtrekk ved aldersgruppene over 19 år er svært små forskjeller i andelen aktive blant menn ved økende alder uansett innvandringsbakgrunn, mens det blant kvinner er en klart synkende tendens, især blant norskfødte med innvandrerforeldre og de som er innvandrere. Disse kjønnsfordelte tallene viser at den nedgangen vi har sett i aktivitetsnivået i de to gruppene med innvandrerbakgrunn (figur 2.1), først og fremst er et utslag av redusert aktivitet blant kvinnene. Dette tyder på at fasen med barnefødsler og omsorgsansvar her begynner å gjøre seg gjeldende, i og med at vi ser konturene av et kjent kjønnsrollemønster. Dette skal vi se nærmere på i kapittel 5 der sivilstand og familiesituasjon blir belyst.

3. Forskjeller i aktivitetsnivået mellom norskfødte med innvandrerforeldre og innvandrere mht. landbakgrunn

I dette kapitlet skal vi se nærmere på den betydningen landbakgrunn har for aktivitetsnivået blant innvandrere og i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre. I sistnevnte gruppe defineres landbakgrunnen på grunnlag av morens fødeland.

3.1. Størst forskjell mht. landbakgrunn blant innvandrere

I gruppen av innvandrere finner vi det høyeste aktivitetsnivået blant de som har innvandret fra Øst-Europa (utenom EU). Dette gjelder alle aldersgrupper, og særlig blant de yngste mellom 16 og 19 år er nivået høyt - på 86,4 prosent - som er nært opptil gruppen av norskfødte i denne alderen med innvandrerforeldre fra samme region. I de andre tre aldersgruppene der sysselsetting blir en viktigere aktivitetsstatus, ligger nivået fra 74,5 til 78 prosent. Det er her grunn til å minne om at EU-landene er holdt utenfor denne gruppen, slik at arbeidsinnvandringen derfra ikke påvirker disse tallene.

Tabell 3.1. Andel aktive 16 - 34 år etter verdensregion, kjønn, alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

	Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre ¹⁾			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Øst-Europa utenom EU								
I alt	86,4	78,1	74,5	75,4	91,8	80,8	88,1	-
Menn	86,2	81,8	80,8	81,0	92,5	76,0	89,8	-
Kvinner	86,7	75,0	70,2	71,5	91,1	84,8	86,4	-
Asia								
I alt	76,3	68,3	63,1	66,0	90,8	84,2	80,2	74,5
Menn	75,1	77,8	76,6	76,8	90,1	82,7	83,8	80,7
Kvinner	77,7	59,8	53,7	58,0	91,6	85,9	76,4	67,1
Afrika								
I alt	65,0	62,7	58,8	58,6	87,0	82,9	79,0	-
Menn	63,8	65,8	69,5	69,2	86,6	77,9	78,4	-
Kvinner	66,2	59,7	48,7	48,1	87,4	88,2	79,7	-
Sør-/M. Amerika								
I alt	66,6	72,1	74,6	72,8	86,0	77,4	81,9	-
Menn	68,9	79,6	83,1	80,4	87,2	75,0	91,3	-
Kvinner	64,2	67,3	69,2	68,2	84,6	80,0	70,3	-

¹⁾ Gruppert etter morens fødeland

De som kommer nærmest det østeuropeiske nivået blant de over 19 år, er gruppen fra Sør- og Mellom-Amerika med andeler aktive på mellom 72 og 74,6 prosent. I forhold til disse to landgruppene er det en markant avstand til de asiatiske og afrikanske gruppene der nivået gjennomgående er lavere. Blant disse har de asiatiske innvandrerne høyest nivå med andeler på mellom 63 og 68,3 prosent i aldersgruppene over 19 år. De afrikanske innvandrerne ligger på mellom 58,6 og 62,7 prosent.

Variasjoner i botid, som vi skal se nærmere på i neste avsnitt, vil naturligvis forklare en del av disse forskjellene, men i tabell 3.1 ser vi - som i de foregående undersøkelsene - spesielt lave andeler aktive blant asiatiske og afrikanske kvinner i tjueårs alderen som bidrar til trekke gjennomsnittet mye ned i disse gruppene og utvide kjønnsulikhetene. Vi ser et markant høyere nivå aktive kvinner blant de over 19 år fra Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika som langt overstiger gjennomsnittet for innvandrerkvinnene. Avstanden til mennene blir følgelig noe mindre i disse gruppene.

I den yngste aldersgruppen mellom 16 og 19 år er det bare små forskjeller mellom kjønnene, men det er nivåforskjeller mellom landgruppene som i de andre aldersgruppene. Også her ligger, som tidligere nevnt, de østeuropeiske høyest med

86,4 prosent. Derneft kommer den asiatiske gruppen med 76,3 prosent aktive, de fra Latin Amerika med 66,6 prosent, og den afrikanske med 65 prosent.

3.2. Nivåhevning og utjevning blant norskfødte med innvandrerbakgrunn

Går vi til de norskfødte med innvandrerforeldre i tabell 3.1, der vi tar utgangspunkt i morens landbakgrunn, ser vi en markant nivåhevning og en tendens til utjevning i aktivitetsnivået mellom de fire gruppene. Blant de yngste er det ikke mer enn ca. 6 prosentpoeng som skiller den høyeste andelen (Øst-Europa med 91,8 prosent) fra den laveste (Afrika med 86 prosent). Går vi til neste aldersgruppe, fra *20 til 24 år*, ser vi en stor nivåhevning i forhold til innvandrerne i gruppene fra Asia og Afrika som her er oppe i andeler på henholdsvis 84,2 og ca. 83 prosent aktive. Derneft kommer den østeuropeiske tett opptil med 80,8 prosent, mens den latinamerikanske lå på 77,4 prosent. Sistnevnte gruppe er imidlertid den desidert minste og utgjorde kun 226 personer 2008.

Også i aldersgruppen *25 til 29 år* finner vi en betydelig nivåforskjell i forhold til innvandrerne. Spranget er størst blant de med afrikansk bakgrunn med hele 79 prosent aktive blant norskfødte mot 58,8 prosent blant innvandrere. Dette gir en differanse på nesten 20 prosentpoeng, men det må understrekes at de norskfødte her kun utgjør 362 personer. Da knytter det seg større interesse til gruppen med asiatiske bakgrunn som er den eneste av en viss størrelse blant norskfødte i denne alderen (med 2 557 personer). Vi finner her en andel på 80,2 prosent aktive, som ligger 17 prosentpoeng over den asiatiske innvandrergruppen. Men det er de med østeuropeisk bakgrunn som også her har høyest andel aktive med 88 prosent, som er 14 prosentpoeng høyere enn blant innvandrerne i samme alder fra denne verdensregionen. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Sør- og Mellom-Amerika hadde en andel aktive på 82 prosent, men denne gruppen teller ikke flere enn 83 personer.

I tabell 3.1 er kun den asiatiske gruppen blant de norskfødte mellom 30 og 34 år tatt med, siden den er den eneste som har en viss størrelse (dvs. 1 551 personer) og følgelig den dominerende i denne høyeste aldersgruppen. Andelen aktive ligger her på 74,5 prosent, og avstanden til innvandrerne som hadde 66 prosent aktive, blir følgelig ikke fullt så stor her.

3.3. Størst ulikhet mellom gruppene blant kvinner

Som tidligere poengtert, er det særlig blant kvinnene at avstanden i aktivitetsnivået mellom gruppene med innvandringsbakgrunn er størst. I dette avsnittet ser vi nærmere på hvordan dette mønsteret arter seg når vi tar utgangspunkt i landbakgrunn.

20 til 24 år

Den asiatiske gruppen er den mest betydningsfulle blant de norskfødte og er den som influerer mest på totalnivået i denne befolkningsgruppen. Ser vi på kvinner i aldersgruppen 20 – 24 år med denne bakgrunnen, er det en forskjell på hele 26 prosentpoeng i andel aktive mellom innvandrerkvinnene og blant de norskfødte (59,8 mot 86 prosent). Blant menn er forskjellen mye mer moderat, dvs. ikke mer enn 5 prosentpoeng (77,8 mot 82,7 prosent). Med andre ord så må en stor del av den nivåhevningen vi finner blant norskfødte med innvandrerforeldre i denne alderen tilskrives bidraget til disse unge kvinnene med asiatiske bakgrunn. Disse kvinnene ligger for øvrig tre prosentpoeng høyere enn de jevnaldrende mennene mht. andel aktive.

Blant kvinnelige norskfødte i den afrikanske gruppen ser vi et enda større sprang, dvs. på 28,5 prosentpoeng i forhold til innvandrerkvinner i aldersgruppen 20 til 24 år (88,2 mot 59,7 prosent), men det må understrekes at det her dreier seg om en mye mindre gruppe enn den asiatiske. I alt 543 personer befinner seg i denne

afrikanske gruppen mot nesten 4 000 med asiatiske bakgrunn i denne alderen. I de øvrige to landgruppene er nivået en del høyere blant innvandrerkvinner slik av avstanden til norskfødte kvinner med innvandrerforeldre ikke blir fullt så stor, dvs. 10 (Øst-Europa) og 13 prosentpoeng (Latin-Amerika).

25 til 29 år

Retter vi fokus mot aldersgruppen 25 til 29 år, ser vi mye av de samme forskjellene mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre blant de med asiatiske bakgrunn. For kvinner er det en differanse på 22,7 prosentpoeng mellom de to gruppene med innvandrerbakgrunn (hhv. 53,7 mot 76,4 prosent). For menn er det en mye mer moderat forskjell, som i den yngre aldersgruppen, dvs., dvs. kun 7,2 prosentpoeng i forskjell (hhv. 76,6 mot 83,8 prosent aktive).

På den annen side har den utjevningen mellom kjønnene vi så blant de yngre norskfødte veket plass for en mer tradisjonell kjønnsulikhet blant de litt eldre mellom 25 og 29 år, da det her framkommer en differanse på litt over 7 prosentpoeng i menns favør som følge av at kvinners aktivitetsnivå her har gått en del ned. Men dette er likevel en moderat forskjell sett i forhold til innvandrerne i samme alder der menn hadde 23 prosentpoeng høyere andel aktive. I majoritetsbefolkningen var det kun en forskjell på 1,7 prosentpoeng (jmf. figur 2.2). Vi ser samtidig at avstanden mellom de asiatiske kvinnelige norskfødte og majoritetskvinnene her øker en del.

I den afrikanske gruppen framkommer det et betydelig gap mellom innvandrerkvinner og norskfødte på 31 prosentpoeng (48,7 mot 79,7 prosent aktive), mens det blant menn er en mye mer moderat forskjell på 8,4 prosentpoeng (69,5 mot 77,9 prosent). Det må imidlertid presiseres at afrikanske norskfødte i denne alderen utgjør kun 362 personer. De østeuropeiske og latinamerikanske gruppene er enda mindre i så henseende (henholdsvis 176 og 83 personer).

30 til 34 år

I denne aldersgruppen er bare de asiatiske tatt med blant de norskfødte. Blant kvinner er det 9 prosentpoeng som skiller de norskfødte fra innvandrerne, dvs. 67 mot 58 prosent. Blant menn er differansen mellom disse befolkningsgruppene litt mindre, dvs. 4 prosentpoeng (80,7 mot 76,8 prosent). Med andre ord er det her ikke fullt så stor forskjell mellom kvinnene på tvers av de to befolkningsgruppene, og kjønnsulikheten er en del større blant de norskfødte i denne aldersgruppen enn blant de yngre, dvs. på 13,6 prosentpoeng.

4. Betydningen av alder ved innvandringstidspunktet

Den tiden man har oppholdt seg her i landet er en av de mest betydningsfulle bakgrunnsvariabler når det gjelder innvandreres muligheter på arbeidsmarkedet, med mindre man ankommer som arbeidsinnvandrer med arbeidskontrakt i hånden. I den innvandrerpopulasjonen vi tar for oss her, utgjør flyktninger og familieinnvandrere desidert flertallet, og botiden står sentralt mht. sysselsetting og integrering generelt. Sett under ett, favner denne innvandrergruppen alle, fra de nyankomne til de med mange år bak seg i Norge. Med andre ord snakker vi om en gruppe som er svært sammensatt mht. de muligheter de har hatt til å tilegne seg språk, kultur og relevant yrkeskompetanse.

Da vi her primært tar for oss yngre mennesker, spiller botiden spesielt stor rolle. Jo yngre man er og jo lengre tid man har bodd i Norge, desto større del av livet har man tilbrakt her i landet. De innvandrerne som for eksempel har ankommet som småbarn, har hatt omtrent hele skolegangen her i Norge og vil følgelig ha mye samme bakgrunn som etterkommerne. Men også de som har innvandret litt senere i barndommen eller tidlig i ungdomsårene og tilbrakt flere år i Norge, har en større del av livsløpet her i landet enn de som ankom i voksen alder på samme tidspunkt. Dette gjelder ikke minst den fasen av livet der man lettere tilegner seg språk og kunnskaper generelt.

Det mønsteret som beskrives i de følgende avsnittene vil i hovedtrekk være sammenfallende med tidligere beskrivelser av den betydningen alder ved innvandringstidspunktet har i de ulike aldersgruppene.

4.1. De som innvandret som barn er nesten på nivå med de norskfødte

I tabell 4.1 har vi i stedet for å gruppere etter botid i Norge tatt utgangspunkt i alder ved innvandringstidspunktet for bedre å kunne belyse disse poengene. Tabellen viser forskjeller i aktivitetsnivået mellom gruppene ved ett gitt referansetidspunkt, dvs. per 4. kvartal 2008. Det framgår tydelig at innvandring tidlig i barndommen har denne forventede positive effekten på aktivitetsnivået. Blant de som innvandret i alderen *0 til 6 år*, ser vi andeler omtrent på nivå med norskfødte med innvandrerforeldre i alle aldersgrupper. Også gruppen som innvandret da de var mellom *7 og 15 år* gamle, ligger nært opptil dette nivået og høyt over gjennomsnittet for innvandrerne.

I neste gruppe, de som innvandret mellom *16 og 19 år*, er avstanden noe større i forhold til de norskfødte, og i noen av de yngre aldersgruppene her finner vi selvsagt innvandrere med ganske kort botid i Norge. Men det framkommer likevel andeler aktive litt over gjennomsnittet for de respektive aldersgruppene unntatt blant de yngste som er nyankomne. Det er særlig de som er i slutten av 20-årene og i begynnelsen av 30 års alderen som i denne innvandrergruppen har en botid av en viss varighet (fra ca. 10 år og mer).

Blant de som innvandret da de var mellom *20 og 24 år*, er det bare de over 30 år som har en lengre botid bak seg, og der finner vi en andel aktive på 69,8 prosent som er 3,4 prosentpoeng over gjennomsnittet for denne aldersgruppen. Aldersgruppen 25 til 29 år vil her ha et visst innslag av innvandrere med ganske kort botid, men med andel på 66 prosent ligger de likevel litt over gjennomsnittet for denne aldersgruppen. De mellom 20 og 24 år har nylig innvandret, og med 50,8 prosent aktive ligger de langt under snittet for denne aldersgruppen.

Innvandrere som ankom da de var mellom *25 og 29 år* blir en mindre gruppe i denne sammenheng.

De i alderen 30 til 34 år hadde her en andel aktive på 67,2 prosent som er ett prosentpoeng over snittet for denne aldersgruppen, mens gruppen som består av de nyankomne ligger også her lavt med 53,4 prosent.

Det er her grunn til å presisere at vi i innvandrergруппene med kort botid finner personer som er beskjeftiget med egne introduksjonsordninger for nyankomne flyktninger og familiegjenforente. Disse ordningene omfatter bl.a. norskopplæring og samfunnskunnskap og har inntil to års varighet. Denne deltakelsen som må betraktes som en aktiv status på linje med formell utdanning, blir nærmere belyst i avsnitt 6.3.

Tabell 4.1. Innvandrere¹ etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008

	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
I alt				
Sysselsatt	10,5	38,9	50,3	57,1
Jobb/utdanning	25,4	19,6	9,6	6,4
Utdanning	40,3	11,1	5,0	2,9
Andel aktive i alt	76,2	69,6	64,9	66,4
0 - 6 år				
Sysselsatt	11,5	43,2	59,3	64,3
Jobb/utdanning	34,2	26,6	15,4	6,8
Utdanning	42,5	11,3	5,1	2,3
Andel aktive i alt	88,2	81,1	79,8	73,4
7 - 5 år				
Sysselsatt	9,5	43,5	61,4	67,5
Jobb/utdanning	27,2	24,7	11,8	5,2
Utdanning	45,9	10,9	4,1	2,3
Andel aktive i alt	82,6	79,1	77,3	75
16 - 19 år				
Sysselsatt	12,4	38,2	56,2	63,8
Jobb/utdanning	8,9	21,9	9,5	5,6
Utdanning	21,0	11,0	4,0	2,4
Andel aktive i alt	42,3	71,1	69,7	71,8
20 - 24 år				
Sysselsatt	31,9	51,6	62,1
Jobb/utdanning	7,9	10,1	5,3
Utdanning	11,0	4,4	2,4
Andel aktive i alt		50,8	66,1	69,8
25 - 29 år				
Sysselsatt	39,9	56,3
Jobb/utdanning	7,1	8
Utdanning	6,4	2,9
Andel aktive i alt			53,4	67,2

¹ Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør. og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

4.2. Større kjønnsforskjeller jo senere man innvandret

Når vi ser på de tilsvarende fordelingene for menn og kvinner (tabell 4.2), framkommer mye av de samme trekkene hos begge kjønn blant de som innvandret som aller yngst fra 0 til 6 år i form av en nærhet til nivået blant norskfødte med innvandrerforeldre og mye av de samme kjønnsforskjellene som vi konstaterte i denne befolkningsgruppen. Dette innebærer at vi også blant innvandrerkvinner i denne gruppen ser et lavere nivå blant de over 24 år, og at kjønnsforskjellene dermed blir større. Blant de som er mellom 30 og 34 år er forskjellen størst, dvs. omtrent 11 prosentpoeng i menns favør (78,6 mot 67,8 prosent). Dette avviker ikke så mye fra den differansen vi fant blant norskfødte med innvandrerforeldre, i denne aldersgruppen.

Tabell 4.2. Innvandrere¹ etter alder ved innvandringsstidspunkt, aktivitetsstatus, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 2008

	Menn				Kvinner			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
I alt								
Sysselsatt	11,2	44,9	60,3	66,4	9,8	33,6	43,0	50,0
Jobb/utdanning	23,0	19,8	10,9	7,0	28	19,3	8,8	5,9
Utdanning	41,2	11,5	5,0	2,5	39,3	10,7	5,1	3,3
Andel aktive i alt	75,4	76,2	76,2	75,9	77,1	63,6	56,9	59,2
0 - 6 år								
Sysselsatt	12,3	44,2	63,4	70,5	10,6	42,1	55,0	57,7
Jobb/utdanning	29,4	23,4	14,1	6,8	39,3	30,0	16,7	6,7
Utdanning	45,5	10,9	4,7	1,3	39,3	11,8	5,6	3,4
Andel aktive i alt	87,2	78,5	82,2	78,6	89,2	83,9	77,3	67,8
7 - 5 år								
Sysselsatt	10,2	45,4	63,7	72,2	8,8	41,4	58,8	61,5
Jobb/utdanning	25,1	23,0	11,3	4,7	29,5	26,6	12,3	5,9
Utdanning	46,7	10,1	3,4	1,5	45	11,9	4,9	3,3
Andel aktive i alt	82,0	78,5	78,4	78,4	83,3	79,9	76,0	70,7
16 - 19 år								
Sysselsatt	13,0	44,7	63,9	69,1	11,8	31,3	49,0	59,1
Jobb/utdanning	8,3	22,1	8,2	5,1	9,4	21,6	10,8	6,1
Utdanning	19,4	10,9	3,3	2,1	22,6	11,1	4,7	2,7
Andel aktive i alt	40,7	77,7	75,4	76,3	43,8	64,0	64,5	67,9
20 - 24 år								
Sysselsatt	44,9	63,0	71,2	.	25,3	45,2	56,3
Jobb/utdanning	8,5	11,3	5,3	.	7,7	9,5	5,4
Utdanning	15,1	3,7	1,6	.	9,0	4,8	2,8
Andel aktive i alt		68,5	78,0	78,1		42,0	59,5	64,5
25 - 29 år								
Sysselsatt	53,6	67,0	.	.	30,8	48,8
Jobb/utdanning	10,5	8,7	.	.	4,8	7,5
Utdanning	7,8	2,2	.	.	5,4	3,4
Andel aktive i alt			71,9	77,9			41,0	59,7

¹ Med landbakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Menn som innvandret i alderen 7 til 15 år ligger gjennomgående et par prosentpoeng over gjennomsnittet for innvandrer menn og et par av aldersgruppene her er på nivå med de som innvandret i barndommen. Kvinnene har på sin side et nivå som ikke avviker i noen grad fra mennene med unntak av den eldste gruppen, der vi finner en differanse på ca. 7 prosentpoeng i menns favør. Kvinnene som innvandret i alderen 7 til 15 år ligger nærmere gjennomsnittet for de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre enn innvandrerkvinnenes gjennomsnitt blant de over 19 år.

I gruppen som innvandret da de var mellom 16 og 19 år er aktivitetsnivået blant menn to - tre prosentpoeng lavere enn i den ovennevnte gruppen, mens den tilsvarende avstanden blant kvinnene er mye større, særlig blant de i tjueårene slik at kjønnsforskjellene her blir større. Ser vi bort fra den yngste aldersgruppen der alle er nyankomne, finner vi differanser på mellom 8 og 14 prosentpoeng i menns favør. Det er først og fremst andelene kun sysselsatte som skaper disse avstandene. Når det gjelder andelene under utdanning, er det bare moderate forskjeller.

I neste innvandregruppe, de som innvandret i alderen 20 til 24 år, er forskjellene mellom menn og kvinner enda større. Blant de nyankomne i samme alder, var bare 42 prosent av kvinnene aktive mot 68,5 prosent av mennene som her har høyest andel på alle de tre aktivitetsstatusene. Med andre ord er det her en differanse på 26 prosentpoeng. I aldersgruppen over, fra 25 til 29 år, er nivået noe høyere både blant menn og kvinner som her hadde andeler aktive på 78 og 59,5 prosent, noe som gir en differanse på 18,5 prosentpoeng. Blant de eldste mellom 30 og 34 år er det bare hos kvinnene at aktivitetsnivået ligger over den yngre gruppen. Her hadde menn 78 prosent aktive og kvinner 64,5 prosent, noe som reduserer kjønnsforskjellen til 14,5 prosentpoeng.

Blant de som innvandret da de var relativt voksne, dvs. fra 25 til 29 år, er det et forholdsvis høyt nivå blant nyankomne menn på 72 prosent og ganske lavt blant kvinner med 41 prosent aktive, dvs. en forskjell på 31 prosentpoeng. Blant de mellom 30 og 34 år som har bodd i landet i noe lengre tid, er forskjellen ikke fullt så stor, men likevel betydelig med 78 prosent aktive blant menn og 59.7 prosent blant kvinner, dvs. en differanse på over 18 prosentpoeng.

Det er m.a.o. en klar tendens til at aktivitetsnivået er lavere blant kvinner enn menn i grupper med kortere botid. Dette gjelder i første rekke de gruppene som innvandret i slutten av tenårene og i særdeleshet de som ankom i tjuårsalderen. Men også blant de kvinnene som innvandret i barndommen og tidlig i tenårene er det et lavere aktivitetsnivå fra 25 års alderen. Disse har i motsetning til de ovennevnte kvinnene, relativt lang botid i Norge. Samme tendens har vi også sett blant norskfødte med innvandrerforeldre i disse aldersgruppene.

Bakenforliggende faktorer som etter alt å dømme gjør seg gjeldende her, er naturligvis sivilstand og familiære forhold som vi skal se nærmere på i neste kapittel. Disse faktorene er for så vidt nært forbundet med de kjønnsforskjellene i innvandringsgrunn som vi finner blant innvandrere. I perioden 1990 til 2006 fikk for eksempel 56 prosent av alle ikke-nordiske innvandrerkvinner opphold på grunnlag av familierelasjoner mot 30 prosent blant mennene (Daugstad og Sandnes 2008). Denne formen for innvandring går også under betegnelsen familieinnvandring der inngåelse av ekteskap med personer bosatt i Norge (med og uten innvandrerbakgrunn) er særlig utbredt foruten gjenforening med ektemake. Forholder vi oss til kvinnene under 35 år med en botid på under 10 år i vårt materiale, finner vi at nesten 60 prosent av disse hadde familieinnvandring som innvandringsgrunn ved utgangen av 2008. Det vil si at mange av disse kvinnene inngikk ekteskap og stiftet familie i forbindelse med innvandringen til Norge, og at familierelaterte oppgaver sannsynligvis vil dominere tilværelsen i kortere eller lengre tid. Særlig vil nok dette gjelde de med afrikansk og asiatisk bakgrunn der vi har sett at andelen i arbeid eller utdanning er lavest.

5. Betydningen av sivilstand og familiesituasjon

I dette avsnittet tar vi for oss sivilstand og familiesituasjon, siden dette er faktorer som særlig kan ha innvirkning på yngre kvinners sysselsettings situasjon. Vi skal se nærmere på hvilke utslag slike variabler gir for sysselsettingsnivået blant kvinnelige innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre og i resten av befolkningen (avsnitt 5.3). Men først går vi nærmere inn på hvordan ekteskapsmønsteret blant yngre innvandrere og norskfødte arter seg i forhold til resten av befolkningen (avsnitt 5.1 og 5.2).

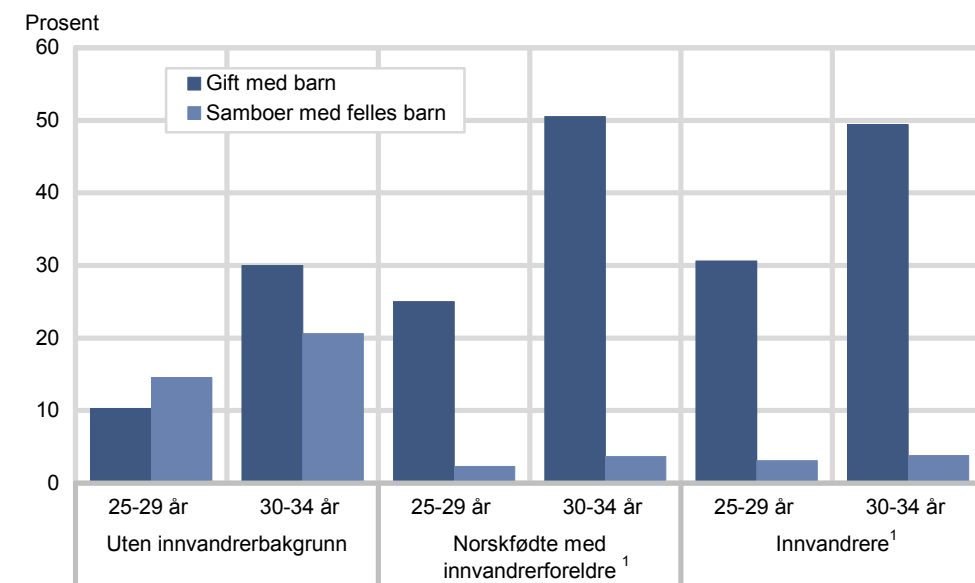
I grupperingen av variabelen familiesituasjon har vi spesielt lagt vekt på å få fram hvorvidt man lever i et parforhold og/eller har omsorgsansvar for barn. Denne klassifiseringen fanger ikke opp samboere uten felles barn. Imidlertid finner vi få innvandrere i kategorien ”Samboere med felles barn”, og undersøkelser viser for øvrig at samboerskap er en lite utbredt samlivsform i sær blant asiatiske og afrikanske innvandrere (Daugstad 2006).

Forskjeller i familiesituasjon mellom de tre befolkningsgruppene ble også belyst i tidligere rapporter basert på 4. kvartal 2006 og 2007 (hhv. Olsen 2008 og 2010). De fordelingene som framkommer i avsnitt 5.1 og 5.2 for 4. kvartal 2008, avviker ikke nevneverdig fra de foregående beskrivelsene.

5.1. Små forskjeller mht. den faktiske familiesituasjonen

Figur 5.1 (og vedleggstabell 5) tar for seg de to aldersgruppene fra 25 til 34 år som er av størst interesse i denne sammenheng. Et generelt trekk vi ser avtegne seg, er de høyere andelene gifte, med barn som vi finner i begge grupper med innvandrerbakgrunn blant de mellom 25 og 29 år. Mens 10 prosent i majoritetsbefolkningen befinner seg i denne familiesituasjonen, er 25 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre gifte, med barn og litt over 30 prosent av innvandrerne. I dette henseende deler de norskfødte flere likhetstrekk med innvandrerne enn majoritetsbefolkningen. Imidlertid må andelen samboere med felles barn på 14,5 prosent i majoritetsbefolkningen føyes til gifte, med barn slik at vi til sammen finner ca. 25 prosent i et parforhold med felles barn i denne aldersgruppen. Forskjellen snevres dermed inn til bare et par prosentpoeng i forhold til de norskfødte med innvandrerforeldre når samboere inkluderes, og også i forhold til innvandrere blir det noe mindre forskjell (ca. 9 prosentpoeng). Men sivilstanden ”gift” danner som vi ser store skiller i dette alderssegmentet. Samboerskap med felles barn er som nevnt, en marginal samlivsform blant de med innvandrerbakgrunn og utgjør ikke mer enn to, tre prosent i de to gruppene.

Går vi til de litt eldre mellom 30 og 34 år, avtar forskjellene i familiesituasjon enda mer. Medregnet samboere med felles barn (på ca. 21 prosent), befinner om lag 51 prosent av majoritetsbefolkningen seg i et parforhold med barn. Dette er bare 4 prosentpoeng under de norskfødte med innvandrerforeldre (med ca 55 prosent), men med den forskjellen at 50 prosent i denne gruppen befinner seg i kategorien gift, med barn. Blant innvandrere er nivået omtrent det samme, med til sammen 53 prosent i et parforhold med barn (derav 49 prosent gifte).

Figur 5.1. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2008

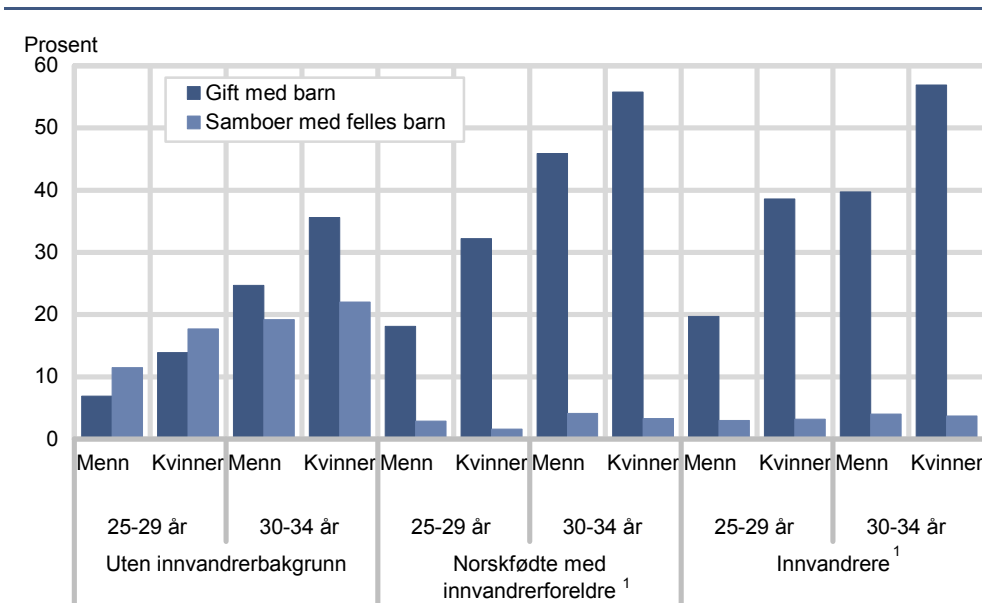
¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

5.2. Flere kvinner enn menn lever i parforhold med barn

Det er imidlertid forskjeller mellom menns og kvinners familiesituasjon i disse to utvalgte aldersgruppene. I følge figur 5.2 er det en klar overvekt av kvinner som lever i parforhold med barn blant de i alderen 25 til 29 år uansett innvandrerbakgrunn (se også vedleggstabell 6). I majoritetsbefolkningen er andelen for menn og kvinner i parforhold med barn, henholdsvis 18 mot 32 prosent når samboere med felles barn er inkludert. Blant norskfødte med innvandrerforeldre blir tilsvarende tall henholdsvis 21 mot 34 prosent og for gruppen innvandrere, 23 mot 42 prosent. I all hovedsak dreier det seg altså om gifte med barn i begge disse gruppene med innvandrerbakgrunn. Med andre ord er det ikke så store forskjeller mellom kvinner i majoritetsbefolkningen og kvinnelige norskfødte når det gjelder de som lever i parforhold med felles barn – om vi ser bort fra selve sivilstanden. Da er nok avstanden større i forhold til innvandrekvinnene der en høyere andel er gift i denne aldersgruppen.

I aldersgruppen 30 til 34 år er det bare mindre forskjeller mellom disse gruppene. Parforhold med barn er her en mye mer dominerende gruppe blant kvinner uansett innvandrerbakgrunn, og det er bare 4 prosentpoeng som skiller kvinner i majoritetsbefolkningen fra innvandrerkvinner (henholdsvis ca. 58 mot 61 prosent). Kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre hadde en andel på til sammen 59 prosent i denne familiesituasjonen. Fortsatt så ligger menn noe under dette nivået også i denne aldersgruppen. Dette gjelder alle tre befolkningsgrupper, og her var det omtrent likt nivå mellom majoriteten og innvandrer mennene med om lag 44 prosent i begge grupper, mens norskfødte menn med innvandrerforeldre lå på 50 prosent.

Figur 5.2. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

5.3. Gifte kvinner med innvandrerbakgrunn er mindre yrkesaktive

Figur 5.3 (og vedleggstabell A6) tar kun for seg andel sysselsatte, siden denne statusen er den dominerende i de to eldste aldersgruppene som beskrives her. Også de som eventuelt kombinerer jobb og utdanning er inkludert her. Det må ellers understrekes at de som befinner seg i lønnet omsorgspermisjon, regnes med blant de sysselsatte.

Det går klart fram av disse tallene at sysselsetting er langt mindre vanlig blant gifte kvinner med barn i innvandrerbefolkningen enn ellers. Mens kvinner i alderen 25 til 29 år i denne familiesituasjonen i majoritetsbefolkningen har en andel sysselsatte på ca 83 prosent, er denne andelen 66 prosent blant kvinnelige norskfødte med innvandrerforeldre og nede i 47 prosent blant innvandrerkvinner.

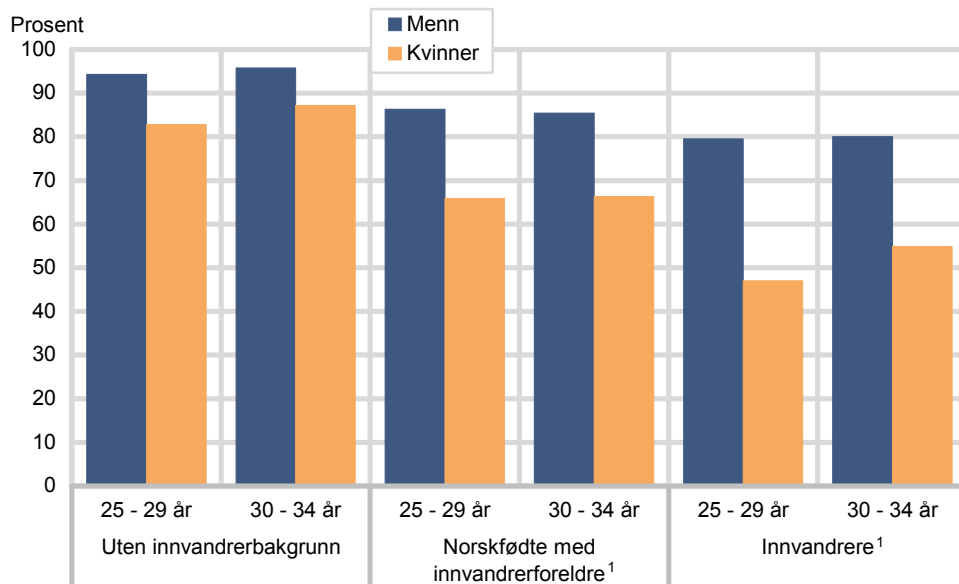
Heller ikke blant kvinner mellom 30 og 34 år er dette bildet særlig endret. Her finner vi andeler på 87 prosent (majoritetsbefolkningen), 66 prosent (norskfødte) og 55 prosent (innvandrere). Vi ser m.a.o. at nivået her ligger en del høyere blant innvandrerkvinnene i forhold til de yngre, noe som må antas å henge sammen med at flere i denne aldersgruppen har noe eldre barn. Avstanden i forhold til majoritetskvinnene er imidlertid ikke særlig endret. For øvrig ser vi at norskfødte kvinner med innvandrerforeldre har samme sysselsettingsandel som de yngre, dvs. 66 prosent.

Kjønnsforskjeller i sysselsetting blant gifte med barn er et annet framtrepende trekk ved figuren. Dette gjelder alle grupper, om enn i noe ulik grad. Tar vi for oss de fra 25 til 29 år, er det en forskjell på 11 prosentpoeng i menns favør i majoritetsbefolkningen. I gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre er differansen på 20 prosentpoeng, mens den blant innvandrere er på 32,5 prosentpoeng. Går vi til neste aldersgruppe, 30 til 34 år, er forskjellen noe redusert i majoritetsbefolkningen og blant innvandrere der vi finner differanser på henholdsvis 9 og 25 prosentpoeng, mens den blant norskfødte med innvandrerforeldre er omtrent uendret.

Vi ser med andre ord et tydelig utslag av et tradisjonelt kjønnsrollemønster i disse tallene som heller ikke majoritetsbefolkningen er helt uberørt av, selv om utslagene er mest markante i gruppene med innvandrerbakgrunn og framfor alt blant

innvandrere mellom 25 og 29 år. Men også norskfødte med innvandrerforeldre skiller seg klart ut fra majoritetsbefolkningen i så henseende. Det er åpenbart sivilstanden som er mest utslagsgivende på sysselsettingstallene. Går vi til gruppen enslige uten barn (vedleggstabell A6), er det et høyere nivå blant kvinner med innvandrerbakgrunn i begge aldersgrupper. Blant de norskfødte med innvandrerforeldre og i majoriteten er det knapt noen forskjell i sysselsetting mellom menn og kvinner, mens kjønnsdifferansen blant innvandrerne er betraktelig mindre enn i gruppen gifte som har barn.

Figur 5.3. Sysselsatte blant gifte med barn etter kjønn, alder og innvandringskategori. Prosent. 4. kvartal 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

6. Gruppene utenfor arbeid og utdanning

Vi skal i dette kapitlet gå nærmere inn på de gruppene som ikke inngår i statusen ”aktive” – det vil si de som verken er sysselsatt eller under utdanning ved referansetidspunktet. Andelen inaktive er som forventet klart minst i majoriteten, litt under 10 prosent (tabell 6.1). Blant norskfødte med innvandrerforeldre er andelen på ca. 15 prosent, mens de ikke-aktive utgjør hele 32 prosent i innvandrergruppen.

Vi skal i det følgende belyse gruppen inaktive, bl.a. med utgangspunkt i hvilke offentlige ytelser de eventuelt mottar. Som i de foregående kapitlene, vil kjønn, familiesituasjon, botid og verdensregion også stå sentralt i de følgende framstillingene. Personers utdanningsnivå i tilknytning til disse inaktive statusene vil være et eget tema i kapittel 7.

6.1. Mange innvandrere i ukjent inaktiv status

En kobling til SSBs System for persondata (SFP) gjør det i en viss utstrekning mulig å nyansere de gruppene som står utenfor sysselsetting og utdanning på grunnlag av opplysninger om mottak av diverse stønader og ytelser. Det må understrekes at personene i vårt datamateriale kun får tildelt én status som er den som vurderes som den viktigste, eller som er den eneste kjente enten de er aktive eller inaktive. Eventuelle sysselsatte eller personer under utdanning som mottar diverse ytelser/stønader som kommer inn under de inaktive statusene, vil i denne framstillingen kun stå oppført blant de aktive. De som er arbeidsledige og deltakere på tiltak med eventuelle tilleggstyelser vil heller ikke komme med andre steder enn i gruppen ledige/på tiltak.

I tabell 6.1 er samtlige grupper tatt med som omfattes av populasjonen 16 til 34 år. De som er sysselsatte eller under utdanning er her slått sammen til en gruppe med fellesbetegnelsen ”Aktiv status”. De øvrige gruppene står følgelig utenfor sysselsetting og utdanning og er definert som inaktive i denne rapporten. Tar vi først for oss de som er registrerte ledige/deltakere på tiltak, går det fram at denne gruppen ikke er den mest dominerende blant de ikke-aktive statusene, men det er markante forskjeller mellom innvandrere på den ene siden og de øvrige to på den andre. Mens de uten innvandrerbakgrunn og norskfødte med innvandrerforeldre hadde henholdsvis 1,6 og 2,4 prosent registrert ledige eller på tiltak, var denne andelen på 5,4 prosent blant innvandrerne. I forhold til 4. kvartal 2007 har det vært en svak oppgang i disse andelene innenfor alle tre grupper. Økningen var størst blant norskfødte med innvandrerforeldre, med 0,6 prosentpoeng.

Disse nivåforskjellene avviker ikke mye fra det generelle mønsteret som gjør seg gjeldende i SSBs statistikk over registrert ledighet/deltakelse på arbeidsmarkeds-tiltak (Dagens statistikk: <http://www.ssb.no/innvarbl/arkiv/>). Siden det dreier seg om yngre personer, vil imidlertid nivået ligge noe høyere enn når vi betrakter alle bosatte i yrkesaktiv alder under ett, siden det her vil være forholdsvis flere som er i ferd med å etablere seg på arbeidsmarkedet. For gruppen norskfødte med innvandrerforeldre vil aldersavgrensningen vi bruker her ikke ha noe å si, da de aller fleste uansett er mellom 16 og 34 år. Vi kan nok også regne med at det primært vil dreie seg om registrerte ledige blant de i de yngre aldersklassene, da arbeidsmarkeds-tiltak i større grad retter seg mot mer voksne arbeidssøkere. For øvrig må det føyes til at langt fra alle i denne statusen har opparbeidet seg rettigheter til arbeidsledighetstrygd pga. deres lave alder, og at mange bl.a. av den grunn ikke registrerer seg som ledige.

I tabell 6.1 ser vi videre at kategoriene attføring, uførhet og yrkeshemmede utgjør marginale grupper uavhengig av innvandrerbakgrunn. Dette henger naturligvis sammen med den unge befolkningssammensetningen vi forholder oss til her. Det er knapt noen endringer i disse smågruppene fra 4. kvartal 2007.

Tabell 6.1. Personer 16-34 år etter statuskode og innvandringsbakgrunn. Absolutte tall og i prosent. 4. kv. 2008

	Uten innvandrings- bakgrunn	Norskfødte med innvandrerforeldre ¹	Innvandrere ¹
I alt	993 848	16 898	99 363
Aktiv status	896 190	14 388	67 465
Inaktiv status	97 658	1 002	14 070
Av dette:			
Ledig/tiltak	16 207	398	5 391
Attføringstiltak	6 710	67	600
Tidsbegrenset ufør	4 612	57	266
Ufør	7 479	128	382
Annen attføring	5 868	55	479
Enslig forsørgerstønad	2 658	31	934
Sosialhjelp	4 824	80	1 763
Yrkeshemmet	3 625	54	529
Andre ytelser	2 261	41	334
Introduksjonsordning	-	-	1 353
Kontantstøtte	2 809	91	2 039
Annet, ukjent	40 605	1 508	17 828
Prosent			
I alt	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	90,2	85,1	67,9
Inaktiv status	9,8	14,9	32,1
Av dette:			
Ledig/tiltak	1,6	2,4	5,4
Attføringstiltak	0,7	0,4	0,6
Tidsbegrenset ufør	0,5	0,3	0,3
Ufør	0,8	0,8	0,4
Annen attføring	0,6	0,3	0,5
Enslig forsørgerstønad	0,3	0,2	0,9
Sosialhjelp	0,5	0,5	1,8
Yrkeshemmet	0,4	0,3	0,5
Andre ytelser	0,2	0,2	0,3
Introduksjonsordning	-	-	1,4
Kontantstøtte	0,3	0,5	2,1
Annet, ukjent	4,1	8,9	17,9

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

² Sysselsatte og/eller under utdanning

Ser vi på mottakere av enslig forsørgerstønad og de som mottar sosialhjelp, avviker innvandrerguppen noe fra de andre to befolkningsgruppene som er nokså like i dette henseende, selv om heller ikke disse kategoriene har noen særlig utbredelse. I befolkningen uten innvandrerbakgrunn var andelen med (kun) enslig forsørgerstønad ikke større enn 0,3 prosent, mens den var på 0,9 prosent blant innvandrere. Hva gruppen sosialhjelpsmottakere angår, var det også her en viss skjevhet mellom majoriteten og innvandrere med henholdsvis 0,5 og 1,8 prosent. Det må understrekes at disse mottakerne kun gjelder de som ikke kan gjenfinnes i andre aktive eller inaktive statuser og som har sosialhjelp/ forsørgerstønad som eneste kjente, registrerte ytelse. Det er m.a.o. ikke mottakergruppene i sin helhet som belyses her, da disse to ytelsene ofte utgjør et supplement til andre stønader/ytelser.

Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre, er de fleste ikke-aktive gruppene nærmest for smågrupper å regne. For eksempel utgjorde registrerte ledige og deltakere på tiltak, som er den største kjente inaktive gruppen, ikke flere enn 398 personer.

Ellers ser vi at også mottakere av kontantstøtte fortsatt er ganske marginale grupper i majoriteten og blant de norskfødte med innvandrerforeldre (henholdsvis 0,3 og 0,5 prosent). Blant innvandrere har de imidlertid litt større omfang, dvs. 2,1 prosent. Noen særlige endringer fra året før er det heller ikke snakk om mht denne ytelsen. Det må understrekes at mottakergruppen vi snakker om her, kun gjelder kvinner utenfor arbeid og utdanning som har kontantstøtte som eneste kjente, registrerte ytelse.

En annen gruppe er deltakere på introduksjonsordninger som gjelder innvandrere i etableringsfasen. Blant innvandrerne ser vi at denne gruppen utgjør 1,4 prosent per

november 2008, noe som er lavere enn registrert året før (3 prosent). Denne deltakelsen som bl.a. omfatter språkopplæring og samfunnskunnskap, kan betraktes som en aktiv status på linje med formell utdanning, noe som følgelig vil gi en økning i andelen aktive på 1,4 prosentpoeng blant innvandrerne. I avsnitt 6.3 blir dette nærmere belyst.

De resterende ikke-aktive gruppene går under samlebetegnelsen "Annet ukjent" og er de desidert største inaktive kategoriene i alle tre befolkningsgruppene. Det er også her vi finner de mest markante skillene. Som vi ser av tabell 6.1, utgjør denne gruppen så vidt over 4 prosent av majoritetsbefolkningen mot nærmere 18 prosent i innvandrergruppen som m.a.o. er mer enn fire ganger så stor. De norskfødte med innvandrerforeldre befinner seg i en mellomposisjon med en andel på nesten 9 prosent, men det må understrekes at denne gruppen ikke utgjør flere enn 1 500 personer. Det er bare innvandrergruppen som har hatt en viss økning i denne andelen, på 1,5 prosentpoeng fra 4. kvartal 2007.

I gruppen "Annet, ukjent" inngår bosatte personer uten statusopplysninger i våre kilderegistre. Denne gruppen vil bl.a. omfatte hjemmeværende og personer i ikke-registrert arbeid som for eksempel familiearbeid uten lønn, svart arbeid og svært korte, sporadiske arbeidsforhold. Dessuten vil vi her finne arbeidssøkere som ikke er registrert hos NAV og i tillegg personer som har utvandret uten å ha meldt fra om dette.

Vi må regne med at vi i gruppen med ukjent inaktiv status finner mange av de minst integrerte. Dette er personer som vi må anta er avhengig av bistand fra familien eller av inntekter ervervet utenom det ordinære arbeidsmarkedet. Da denne kategorien dessuten er størst blant de inaktive og viser en del ulikheter befolkningsgruppene imellom, vil denne uregistrerte inaktive gruppen bli viet en del oppmerksomhet i dette kapitlet. (Se også vedleggstabellene A7 til A9 for mer detaljerte tall på aldersgrupper mht. inaktive statuser).

6.2. Over 20 prosent av innvandrerkvinnene i ukjent inaktiv status

Kjønn har som kjent stor betydning når vi ser på aktivitetsnivået blant de med innvandringsbakgrunn. I tabell 6.2 har vi fordelt statusgruppene på kjønn. Som tidligere poengtert, er aktivitetsnivået høyest i majoritetsbefolkningen og kjønnsforskjellene minimale. De norskfødte med innvandrerforeldre ligger noen få prosentpoeng under majoriteten mht. andel aktive. Kjønnforskjellen er også her relativt moderat når vi betrakter gruppen under ett. Innvandrere står i skarp kontrast til dette mønsteret med et gjennomgående lavere aktivitetsnivå og med betydelige forskjeller mellom menn og kvinner. For eksempel utgjør gruppen inaktive til sammen 38,7 prosent av innvandrerkvinnene i populasjonen mellom 16 og 34 år mot 10,4 prosent av majoritetskvinnene og 15 prosent blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre. Innvandrer menn har en samlet andel på 24 prosent i inaktive statuser mot 9,6 prosent blant majoritetsmenn og 14,6 prosent blant norskfødte menn med innvandrerforeldre.

Som det går fram av oversikten, er det relativt små kjønnsforskjeller når det gjelder ledighet i alle tre befolkningsgruppene med gjennomgående noe høyere nivå blant menn. Arbeidsledigheten generelt er imidlertid atskillig høyere blant innvandrere enn i de andre to hovedgruppene. Andelene arbeidsledige/på tiltak blant innvandrer menn var 5,8 prosent og 5,1 blant kvinnene. Når vi ser på endringene i forhold til 4. kvartal 2007, er det primært blant menn at vi ser endringer i form av moderate økninger. For menn i majoriteten og i innvandrergruppen var den minst, på 0,4 prosentpoeng i begge grupper, mens norskfødte menn med innvandrerforeldre hadde en økning på 0,9 prosentpoeng.

Statuser som attføring og uførhet viser ellers ingen nevneverdige kjønnsforskjeller i noen grupper og andelene er som nevnt ganske små uansett pga. aldersavgrensningen. Det er heller ingen kjønnsforskjeller av betydning når det gjelder mottakere av sosialhjelp, som også er en marginal gruppe blant majoriteten og de norskfødte med innvandrerforeldre. Enslig forsørgerstønad har et visst omfang kun blant innvandrerkvinner, dvs. på 1,7 prosent.

For øvrig ser vi at innvandrerkvinner kommer ut med høyest andel mottakere av kontantstøtte, dvs. 3,7 prosent mot kun 0,6 blant majoritetskvinner og 1,1 prosent blant de norskfødte med innvandrerforeldre. Som tidligere nevnt, omfatter denne mottakergruppen kun de inaktive som har kontantstøtte som eneste kjente, registrerte ytelse. Som det ellers går fram av tabellen, er denne ytelsen kun registrert hos kvinner. For øvrig ser vi at innvandrerkvinner har en litt høyere andel deltakere på introduksjonsordninger enn menn, dvs. 1,8 mot 0,8 prosent.

Hva den største inaktive gruppen, ”Annet, ukjent” angår, er det ingen kjønnsforskjell av betydning i majoritetsgruppen og blant de norskfødte med innvandrerforeldre. Derimot finner vi en betraktelig høyere andel kvinner enn menn blant innvandrere mht. denne statusen, dvs. 22,3 mot 12,5 prosent.

Tabell 6.2. Personer 16 - 34 år etter statuskode, kjønn og innvandringsbakgrunn. Prosent. 4. kvartal 2008

	Uten innvandringsbakgrunn		Norskfødte med innvandrerforeldre ¹		Innvandrere ¹	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	90,5	89,8	85,3	85,0	76,0	61,3
Inaktive statuser i alt	9,6	10,0	14,6	15,1	24,1	38,7
Av dette:						
Arbeidsledig/på arbeidsmarkedstiltak	1,9	1,3	2,7	2,0	5,8	5,1
Attføringstiltak	0,7	0,7	0,4	0,4	0,7	0,6
Tidsbegrenset ufør	0,3	0,6	0,3	0,4	0,3	0,3
Ufør	0,8	0,7	0,7	0,8	0,5	0,3
Annen attføring	0,5	0,7	0,3	0,4	0,5	0,5
Enslig forsørgerstønad	0,0	0,5	-	0,4	0,0	1,7
Sosialhjelp	0,6	0,4	0,6	0,3	1,9	1,6
Yrkeshemmet	0,4	0,3	0,3	0,3	0,7	0,4
Kontantstøtte	0,0	0,6	-	1,1	0,1	3,7
Introduksjonsordning	-	-	-	-	0,8	1,8
Andre ytelser	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Annet, ukjent	4,2	4,0	9,1	8,7	12,5	22,3

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Når det gjelder betydningen av alder, så viser vedleggstabellene A7b – A9b at andelene ”Annet ukjent” (som i disse tabellene inkluderer mottakere av kontantstøtte som eneste ytelse) er lavest i den yngste aldersgruppen 16 til 19 år i alle tre befolkningsgruppene uansett kjønn. Deretter ser vi en viss økning med økende alder, først og fremst blant kvinner slik at kjønnsforskjellene trer tydeligere fram. Denne tendensen gjør seg gjeldende i alle tre befolkningsgrupper, men er mest markant blant innvandrerne i tjueårs alderen. Underliggende faktorer som utvilsomt spiller inn, er sivilstand og familiesituasjon. Tabell 6.3 gir holdepunkter for en slik antakelse. Her sammenliknes prosentandelene ”Annet, ukjent” innenfor gruppene som er gifte og har barn kontra enslige uten barn. Kjønnsforskjellene i disse andelene er som det går fram av tabellen, atskillig større blant gifte med barn. Størst er differansen i innvandrergruppen og nivået er her spesielt høyt hos kvinner, dvs. 23,6 prosent mot ca. 7 blant menn.

Blant enslige uten barn er det derimot en svak overvekt blant menn i majoritetsbefolkningen og de norskfødte med innvandrerforeldre, og nivået blant kvinnene her ligger noe under nivået blant de som er gifte og har barn. For innvandrerkvinner er det imidlertid ikke så stor forskjell mht. sivilstand når det gjelder ukjent inaktiv status. Men det er på den annen side stor forskjell om vi sammenlikner andelene inaktive i alt med hensyn på sivilstand blant innvandrerkvinner, dvs. 47 prosent (gifte

som har barn) mot ca. 28 prosent (enslige uten barn). Ellers ser vi at enslige innvandremenn uten barn har en relativt høy andel i ukjent inaktiv status, på over 14 prosent som er dobbelt så høyt som blant gifte innvandrermenn med barn.

Tabell 6.3. Personer med inaktiv status "Annet, ukjent" i aldersgruppen 16 - 34 år etter familiesituasjon, innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

	Uten innvandrings- bakgrunn		Norskfødte med Innvandrerforeldre ¹		Innvandrere ¹	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Gift med barn	900	3 396	43	118	604	4 657
Enslig uten barn	18 916	11 072	740	544	4 360	4 829
	Prosent					
Gift med barn	2,1	5,3	6,0	11,2	6,9	23,6
Enslig uten barn	4,6	3,5	9,8	8,3	14,2	22,1

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

I tabell 6.3 er også nivåforskjellene mellom kvinner i de ulike befolkningsgruppene ganske iøynefallende. Mens gifte majoritetskvinner med barn har en andel "Annet, ukjent" på 5,3 prosent, er nivået dobbelt så høyt blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre i samme familiesituasjon (11,2 prosent) og mer enn fire ganger så høyt blant innvandrerkvinner (23,6 prosent).

6.3. Deltakelse på introduksjonsordninger som aktiv status

Når det gjelder innvandrerguppen, er det mye som skulle tale for at de som deltar på introduksjonsordningene må kunne betraktes som aktive på linje med de som er under formell utdanning. Introduksjonsordningen tilbyr nyankomne flyktninger med bosettingstillatelse språkopplering og samfunnskunnskap på full tid i inntil to år. Det knytter seg også en stønad til deltakelsen, og tilbudet er først og fremst rettet mot voksne over 18 år og gjelder også familiegjeforente. Alle kommuner som bosetter flyktninger, har plikt til å tilby et slikt program. Denne ordningen har som mål å bidra til en lettere og raskere integrering av nyankomne flyktninger til det norske samfunnet. En slik deltakelse som bl.a. tar sikte på å styrke mulighetene på arbeidsmarkedet og i utdanningsinstitusjonene, må kunne betraktes som en grunnutdanning for nyankomne innvandrere og følgelig som en aktiv status på linje med formell utdanning.

Deltakerne på introduksjonsordninger inngår i utgangspunktet blant de inaktive siden de ikke er sysselsatte eller deltar i formell utdanning, og noen vil også være mottakere av sosialhjelp og forsørgertillegg for enslige. De dette gjelder er i vårt materiale er trukket ut av de to statusene og gitt deltakelse på introduksjonsordninger som gjeldende status. Det kan også forekomme at noen deltakere er i lønnet arbeid eller deltar på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Dette vil imidlertid dreie seg om et mindretall, og disse vil her være registrert i de to nevnte, opprinnelige statusene og ikke blant deltakere på introduksjonsordninger.

I tabell 6.4 er deltakere på introduksjonsordningene skilt ut som egen kategori. Det dreier seg her om en gruppe innvandrere på i alt 1 354 som opprinnelig i vårt materiale var klassifisert som inaktive. Dette antallet er for øvrig en del lavere enn det som ble registrert i 2007 (dvs. 2 753). Til sammen utgjør de nevnte deltakerne 1,4 prosent av innvandrerne mellom 16 og 34 år. Når de føyes til andelen aktive, gir de en ny, forhøyet andel på 69,3 prosent aktive innvandrere.

Tabell 6.4. Innvandrere¹ 16 - 34 år etter aktivitetsstatus (inkl. introduksjonsordning) og kjønn. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	Menn	Kvinner
Aktiv status (opprinnelig)	67 465	44 671	33 528
Inntroduksjonsordning	1 353	354	999
Aktive i alt	68 818	45 025	34 527
	Prosent		
Aktiv status (opprinnelig)	67,9	76,0	61,3
Inntroduksjonsordning	1,4	0,8	1,8
Aktive i alt	69,3	76,8	63,1

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika

Flertallet av deltakerne er kvinner, dvs. 999 mot 354 menn. Dermed gir introduksjonsordningene litt større utslag på aktivitetsnivået blant kvinner enn menn i form av økninger på henholdsvis 1,8 og 0,8 prosentpoeng. Men dette kan knapt sies å representere noen tilnærning mellom kjønnene. Innvandremenn får med denne tilveksten en andel aktive på 76,8 prosent mot 63,1 blant kvinner, dvs. en differanse på nesten 14 prosentpoeng.

Blant innvandrere i vår undersøkelse må det dermed sies at deltakelse på introduksjonsordninger bare utgjør et beskjedent tilskudd til andelen aktive. Men denne ordningen er som kjent forbeholdt flyktninger og familiegjeforente i den første bosettingsfasen. Det blir dermed større utslag av introduksjonsordningene når vi begrenser innvandrerguppen til de med en botid fra 0 til 3 år som dermed vil omfatte de aller fleste på introduksjonsordninger (dvs. 1 223).

Av tabell 6.5 framgår det tydelig at denne avgrensningen av innvandrerguppen gir større utslag i aktivitetsnivået som i utgangspunktet er langt lavere her enn for innvandrere totalt. Ved å trekke deltakere på introduksjonsordninger ut av den inaktive gruppen og inn som del av de aktive statusene, høynes aktivitetsnivået med 3,6 prosentpoeng – fra 53,8 til 57,4 prosent. Da kvinner har en større deltakergruppe enn menn, blir det også litt større utslag blant kvinnene. Her ser vi en økning på 4,3 prosentpoeng (fra ca. 44,3 til 48,6 prosent), mens andelen aktive menn går opp med 2,5 prosentpoeng (fra 68,1 til 70,6 prosent), men dette reduserer likevel ikke den store avstanden mellom menn og kvinner nevneverdig.

Tabell 6.5.. Korrigering av aktivitetsstater mhp. deltakelse på introduksjonsordninger for innvandrere¹ med botid 0 - 3 år. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	Før	Etter	Endring ²
I alt	18 324	19 547	1 223
Menn	9 283	9 628	345
Kvinner	9 041	9 919	878
	Prosent		
I alt	53,8	57,4	3,6
Menn	68,1	70,6	2,5
Kvinner	44,3	48,6	4,3

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika og Sør- og Mellom-Amerika

² Utgjør deltakere på introduksjonsordninger.

Når vi i tabell 6.6 ser på deltakere fordelt på landbakgrunn (verdensregion), er det de asiatiske og afrikanske innvandrerne som er de dominerende, da det er fra disse verdensregionene det har vært størst tilstrømning av flyktninger de siste årene. I alt 1 200 deltakere hadde sitt opphav i Asia eller Afrika, det vil si 89 prosent av alle deltakerne vi tar for oss her. Den afrikanske gruppen har høyest deltakerandel, på 2,7 prosent mot 1,2 i den asiatiske. Som ventet er det kvinnene som ligger høyest innenfor begge gruppene, og blant dem er nivået høyest blant de afrikanske med 3,9 prosent, noe som gir en økning i aktivitetsnivået blant disse kvinnene fra 53 til 57 prosent.

Tabell 6.6. Korrigerings av aktivitetsstater mhp. deltagelse på introduksjonsordninger for innvandrere fra Afrika og Asia. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	Asia			Afrika		
	Før	Etter	Endring ¹	Før	Etter	Endring ¹
I alt	36 893	37 573	680	11 826	12 347	521
Menn	18 844	19 021	177	6 542	6 676	134
Kvinner	18 049	18 552	503	5 284	5 671	387
	Prosent					
I alt	66,7	67,9	1,2	60,4	63,1	2,7
Menn	76,7	77,4	0,7	67,8	69,2	1,4
Kvinner	58,7	60,3	1,6	53,2	57,1	3,9

¹ Utgjør deltakere på introduksjonsordninger.

6.4. Botidens betydning for andelen inaktive innvandrere

Som kapittel 4 har vist, spiller alderen ved innvandringstidspunktet en viktig rolle mht. det aktivitetsnivået vi kan registrere i innvandrerguppen. I tabell 6.7 bruker vi selve botiden i Norge ved referansetidspunktet (pr. 4. kvartal 2008) for å kunne gi en enklere og mer oversiktig framstilling av gruppene. Den omfatter andelen aktive (herav inkludert deltakere på introduksjonsordningene) og de største undergruppene av inaktive stater. Som ventet, er det størst nivåforskjell i andelen aktive i gruppen med kortest botid fra 0 til 3 år kontra de med 4 til 6 års botid, dvs. 57,4 prosent mot 72,8 prosent.

Ser vi på den største ikke-aktive gruppen, ”Annet ukjent”, har de med kortest botid tre ganger så høy andel som de med botid på mellom 4 og 6 år, dvs. 33 mot 10,7 prosent. Vi ser derimot et litt annet mønster når det gjelder nivået på de som er registrert ledige eller på arbeidsmarkedstiltak. Her ligger de med kortest botid lavest, dvs. på 4,8 prosent, mens botidsgruppen fra 4 til 6 år hadde dobbelt så mange ledige/på tiltak, nemlig 8 prosent. Dette er et utslag av at mange innvandrere i den første etableringsfasen befinner seg utenfor arbeidsstyrken for så å registrere seg som jobbsøkere hos NAV etter å ha fullført bl.a. introduksjonsordningene. Her snakker vi m.a.o. om den andre etableringsfasen der man rykker nærmere aktiv deltagelse i arbeidslivet (for de som ikke velger videre utdanning). I gruppene med botid fra 7 til 9 år ser vi at nivået ligger noe lavere (6,4 prosent), men det er markant lavest i gruppen med botid på 10 år og mer (4,8 prosent).

Tabell 6.7. Innvandrere¹ 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og botid. Prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	0 - 3 år	4 - 6 år	7 - 9 år	10 år og mer
I alt					
Aktiv status	69,3	57,4	72,8	74,9	77,4
Av dette intro. ordning	1,4	3,6	0,6	0,0	-
Utvalgte inaktive stater:					
Ledig/tiltak	5,4	4,1	8,0	6,4	4,8
Sosialhjelp	1,8	2,3	1,6	1,6	1,3
Annet, ukjent	17,9	32,9	10,7	9,8	10,0
Menn					
Aktiv status	76,8	70,6	80,0	79,1	79,3
Av dette intro. ordning	0,8	2,5	0,1	-	-
Utvalgte inaktive stater:					
Ledig/tiltak	5,8	4,4	8,4	6,7	5,2
Sosialhjelp	1,9	2,7	1,6	1,7	1,6
Annet, ukjent	12,5	21,6	7,4	8,4	9,4
Kvinner					
Aktiv status	63,1	48,6	67,3	70,9	75,6
Av dette intro. ordning	1,8	4,3	1,0	0,0	-
Utvalgte inaktive stater:					
Ledig/tiltak	5,1	3,9	7,6	6,1	4,3
Sosialhjelp	1,6	2,1	1,7	1,5	1,1
Annet, ukjent	22,3	40,4	13,2	11,1	10,6

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Når det gjelder mottakere av (kun) sosialhjelp, er det nesten ingen forskjell mellom gruppene med botid ut over 3 år (med andeler på mellom 1,3 og 1,6 prosent). Gruppen med kortest botid har som ventet høyest andel sosialhjelpsmottakere på 2,3 prosent. Det må imidlertid poengteres at de som mottar sosialhjelp blant deltakere på introduksjonsordninger, ikke inngår i gruppen av sosialhjelpsmottakere, da det kun er én gjeldende status som ligger til grunn for inndelingen i tabell 6.7. Uten denne korrigeringen, hadde nivået på sosialhjelpsmottakere blant de med kortest botid vært noe høyere.

Ser vi på botidens betydning for menn og kvinner, er det bare i gruppen ”Annet, ukjent” at det framkommer kjønnsforskjeller av betydning når vi forholder oss til de inaktive statusene. Vi ser at nivået blant kvinner ligger betraktelig høyere enn for menn i botidsgruppene under syv år, og det er i gruppen med en botid på 10 år og mer at vi ser en tilnærmet likhet mellom menn og kvinner mht. denne ukjente inaktive statusen. I gruppen med kortest botid (0 – 3 år) er andelen kvinner i kategorien ”Annet, ukjent” på 40,4 prosent mot 21,6 blant menn. Går vi til de med botid fra 4 til 6 år, ligger nivået på 13,2 prosent blant kvinner og kun 7,4 prosent blant menn. Her er nivået som vi ser mye lavere også blant kvinner, men de har også her en andel som er nesten dobbelt så høy som mennenes.

6.5. Inaktive statuser og landbakgrunn (verdensregion)

Som tidligere poengtert (i. kap. 3) er det forskjeller i aktivitetsnivået mellom unge innvandrere avhengig av hvor de kommer fra. Dette ser vi også avspeile seg i fordelingene på de utvalgte inaktive statusene i tabell 6.8 der spesielt innvandrere fra Afrika skiller seg ut fra gjennomsnittet. Dette gjelder særlig statuser som registrert ledighet/deltakelse på arbeidsmarkedstiltak (7,8 prosent), enslig forsørgerstønad (2,4 prosent) og mottakere av sosialhjelp (3,6 prosent). Til sammen utgjør disse gruppene 13,8 prosent av de afrikanske innvandrerne. Ser vi på innvandrere under ett, befinner i alt 8 prosent seg i disse inaktive gruppene (mot 3 prosent for norskfødte med innvandrerforeldre og 2,4 prosent i majoriteten).

Tabell 6.8. Innvandrere 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og verdensregion. Prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	Øst-Europa (-EU)	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt					
Aktiv status	69,3	78,5	67,9	63,1	72,9
Av dette: intro. ordning	1,4	0,8	1,2	2,7	-
Ledig/arbeidsmarkedstiltak	5,4	4,3	5,1	7,8	4,1
Enslig forsørgerstønad	0,9	0,5	0,6	2,4	0,9
Sosialhjelp	1,8	0,9	1,5	3,6	0,6
Kontantstøtte	2,1	1,3	2,3	2,4	1,2
Annet, ukjent	17,9	11,7	20,0	17,8	18,4
Menn					
Aktiv status	76,8	82,7	77,4	69,2	80,1
Av dette: intro. ordning	0,8	0,5	0,7	1,4	-
Ledig/arbeidsmarkedstiltak	5,8	4,6	5,1	9,2	4,3
Sosialhjelp	1,9	1,0	1,9	3,2	0,6
Annet, ukjent	12,5	8,7	12,9	14,8	13,1
Kvinner					
Aktiv status	63,1	75,2	60,3	57,1	68,2
Av dette: intro. ordning	1,8	1,0	1,6	3,9	-
Ledig/arbeidsmarkedstiltak	5,1	4,0	5,1	6,5	3,9
Enslig forsørgerstønad	1,7	0,9	1,0	4,8	1,5
Sosialhjelp	1,6	0,9	1,2	4,1	0,6
Kontantstøtte	3,7	2,3	4,0	4,6	1,9
Annet, ukjent	22,3	14,1	25,8	20,6	21,9

I denne tabellen er også deltakerne på introduksjonsordninger inkludert i de aktive gruppene. Det er som tidligere nevnt blant innvandrere fra Asia og Afrika at denne korrigeringen gir visse utslag på aktivitetsnivået. Deltakelse på introduksjonsordninger er mindre utbredt blant de østeuropeiske innvandrerne i det alderssegmentet vi tar for oss her og nærmest fraværende blant de latinamerikanske.

Når vi betrakter den største inaktive statusen, ”Annet ukjent”, er det bare mindre forskjeller å spore mellom landgruppene om vi ser bort fra den østeuropeiske som klart skiller seg ut med lavest andel, dvs. 11,7 prosent, mens de øvrige tre ligger mellom 17 og 20 prosent. Som kjent spiller forskjeller i botid inn når vi ser på ulikheten mellom disse landgruppene. Innvandrere fra Øst-Europa (utenom EU) er den innvandrergruppen med størst andel med en botid på 10 år og mer.

Kjønnsforskjellene følger stort sett det samme mønsteret vi har observert for innvandrergruppen under ett. Det vil si at kvinner gjennomgående har høyere andel i kategorien ”Annet, ukjent” status enn menn. Forskjellen er størst i den asiatiske gruppen med 25,8 prosent blant kvinner og ca. 13 prosent blant menn – med andre ord er det her dobbelt så mange kvinner som menn i ukjent inaktiv status. Ellers er det bare mindre kjønnsforskjeller som gjør seg gjeldende mht. de andre statusene.

Vi ser ellers at andelen ledige/på tiltak er særlig høyt blant afrikanske menn, på 9,2 prosent (mot et gjennomsnitt på 5,8 prosent for innvandremenn). Vi kan ellers konstatere at afrikanske kvinner har et nivå på andelen som mottar enslig forsørgerstønad og sosialhjelp (på hhv. 4,8 og 4,1 prosent) som er nesten tre ganger så høyt som gjennomsnittet for innvandrerkvinner i den aktuelle aldersgruppen. For øvrig er kontantstøtte også med, og her er det de afrikanske og asiatiske kvinnene som trekker nivået opp med andeler på henholdsvis 4,6 og 4,0 prosent. De øvrige kvinnene ligger på omtrent det halve av disse andelenene.

7. Utdanningsnivå og aktivitetsstatuser

Vi skal i dette kapitlet se nærmere på hvilken betydning utdanningsnivået har for utbredelsen av de inaktive statusene vi har tatt for oss i det foregående. Personer under 20 år er holdt utenfor denne oversikten, da over 80 prosent i denne aldersgruppen fortsatt er under utdanning (jfr. Tabell 2.1) og obligatorisk utdanning er den eneste (hittil) fullførte. Men også blant de over 20 år vil det fortsatt være en del under utdanning, som dermed vil utgjøre den aktive statusen som belyses. Dette vil bli nærmere poengtert i avsnitt 7.3. Ellers vil dette kapitlet gå nærmere inn på det generelle fordelingsmønsteret når det gjelder (hittil) høyeste fullførte utdanningsnivå og særlig belyse de inaktive statusene i gruppene med lavest utdanning der aktivitetsnivået er klart lavest.

7.1. Fordelinger på (hittil) høyeste fullførte utdanning

Vedleggstabell A10 viser hvordan de tre befolkningsgruppene fordeler seg på utdanningsnivåene som var registrert som høyeste fullførte ved referansetidspunktet, dvs. 4. kvartal 2008. Det som kanskje er mest iøynefallende ved tabellen, er den store andelen innvandrere uten opplysninger om utdanning. Nesten 43 prosent i denne befolkningsgruppen har ukjent utdanning i våre registre. Dette dreier seg om innvandrere som eventuelt har tatt utdanning i utlandet og som innvandret etter 1999. Denne gruppen vil dermed være dominert av de med kortere botid i Norge.

For at innvandrergruppen skal bli sammenliknbar med de andre to befolkningsgruppene som bare har en marginal andel med uregistrert utdanning, må vi begrense oss til innvandrerne med kjente opplysninger om dette. Dette har vi gjort i tabell 7.1. Denne viser en langt høyere andel med kun obligatorisk utdanning blant innvandrere (47,6 prosent) enn i de øvrige gruppene i alderen 20 til 34 år. Men det vil selvsagt hefte en viss usikkerhet mht. representativiteten til innvandrergruppen, da over halvparten ikke inngår i denne oversikten. Vi ser ellers at norskfødte med innvandrerforeldre har en andel med kun obligatorisk utdanning på 34,4 prosent, mens majoriteten ligger lavest med 21,5 prosent. Når det gjelder mellomutdanning, er det bare mindre forskjeller mellom de to sistnevnte befolkningsgruppene, henholdsvis 40,8 mot 44 prosent, mens innvandrere ligger på 31,7 prosent.

Personer uten innvandrerbakgrunn ligger høyest mht. andel med universitets- og høyskoleutdanning, dvs. 34,6 mot 24,8 prosent blant de norskfødte med innvandrerforeldre. Det må imidlertid understrekes at den sistnevnte gruppen vil være dominert av de i alderen 20-25 år når nedre aldersgrense er 20 år (se vedleggstabell A15). Dette innebærer at forholdsvis flere av de norskfødte med innvandrerforeldre vil ha en igangværende høyere utdanning enn majoritetsgruppen som har en jevnere aldersfordeling og en større andel med fullført høyere utdanning. Ellers ser vi at innvandrere ligger noe lavere med 20,7 prosent med høyere utdanning.

Menn har høyere andeler av ingen/obligatorisk utdanning enn kvinner i alle tre befolkningsgruppene. Størst forskjell er det blant de norskfødte med innvandrerforeldre der menn har en andel som er nesten 14 prosentpoeng høyere (dvs. 41 mot kvinnenes 27,4 prosent). Ellers har kvinnene gjennomgående noe høyere andeler med universitets- og høyskoleutdanning. Her det største forskjell i majoriteten med 42,5 prosent blant kvinner mot 27 prosent blant menn, dvs. en forskjell på over 15 prosentpoeng.

Tabell 7.1. Personer 20 -34 år med registrert utdanning etter innvandringsbakgrunn, kjønn og høyeste fullførte utdanning. Prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	Kun obligatorisk utdanning	Mellom-utdanning	Universitet/høyskole
Uten innvandringsbakgrunn				
I alt	100,0	21,5	44,0	34,6
Menn	100,0	24,8	48,2	27,0
Kvinner	100,0	18,0	39,5	42,5
Norskfødte m. innvandrerforeldre¹				
I alt	100,0	34,4	40,8	24,8
Menn	100,0	41,1	37,8	21,1
Kvinner	100,0	27,4	43,9	28,7
Innvandrere^{1,2}				
I alt	100,0	47,6	31,7	20,7
Menn	100,0	51,2	31,0	17,8
Kvinner	100,0	43,9	32,4	23,7

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

² Kun med kjente opplysninger om utdanning

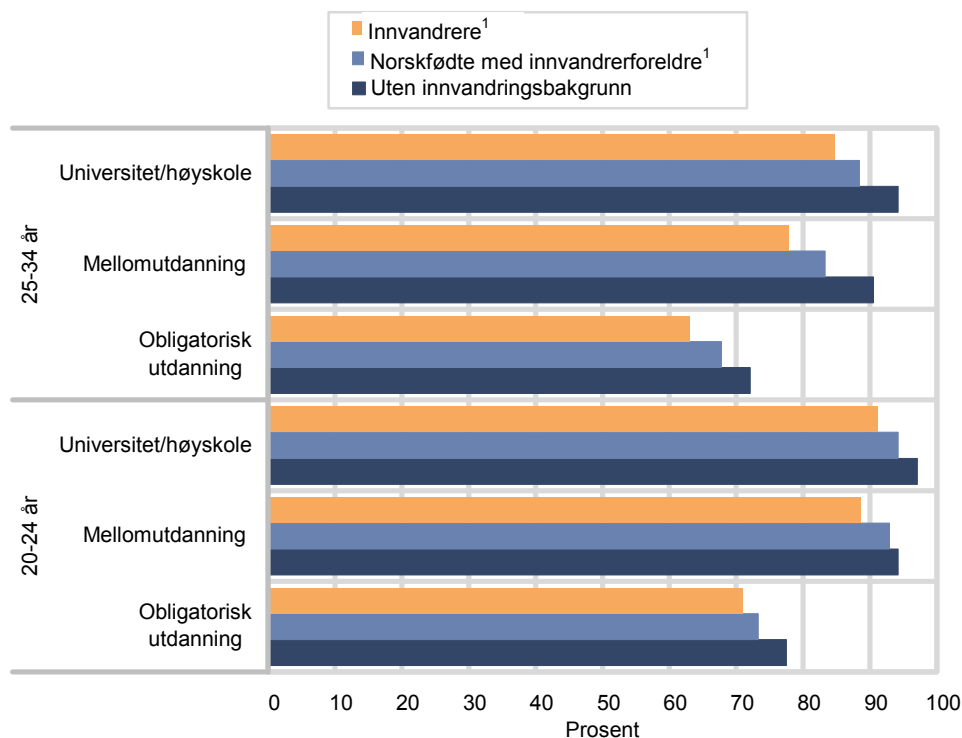
7.2. Utdanningsnivå gir større forskjeller enn innvandringsbakgrunn

Vi skal i det følgende se nærmere på utdanningens betydning for aktivitetsnivået blant de over 19 år i de ulike gruppene. Som nevnt ovenfor, vil en del i det yngre sjiktet i dette alderssegmentet fortsatt være under utdanning, slik at den registrerte høyeste utdanningen vil være midlertidig og igangværende utdanning utgjøre den viktigste aktive statusen. Av den grunn kan det være nyttig å foreta en todeling av denne populasjonen ved 25 år slik at vi får et skille mellom de som fortsatt vil ha et visst innslag av igangværende utdanning (20 til 24 år), og den gruppen der de aller fleste har avsluttet sin utdanning og sysselsetting vil være den desidert viktigste aktivitetsstatusen (dvs. 25 til 34 år).

Utdanningens betydning for aktivitetsnivået framgår av figur 7.1. Her ser vi et klart skille mellom de med kun obligatorisk utdanning på den ene siden og de med utdanning, på mellomnivå eller høyere, på den andre. Dette skillet er like markant i alle tre befolkningsgrupper blant de mellom 20 og 24 år og er større enn de avstandene vi ser mellom majoriteten og de to gruppene med innvandringsbakgrunn på samme utdanningsnivå. Også blant de mellom 25 og 34 år ser vi dette mønsteret.

Følgelig viser denne figuren at forskjeller i utdanningsnivå skaper større ulikhet enn innvandringsbakgrunn i det alderssegmentet vi tar for oss her. For eksempel ser vi at aktivitetsnivået blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som har utdanning utover obligatorisk nivå ligger et godt stykke over majoriteten som kun har obligatorisk utdanning. Også innad i begge gruppene med innvandringsbakgrunn er forskjellene mellom de med obligatorisk utdanning og med utdanning utover dette større enn den forskjellen vi ser i forhold til majoriteten blant de på samme utdanningsnivå.

Vi ser ellers av figuren at særlig avstanden mellom innvandrergruppen og majoriteten er snevret betydelig inn når vi tar hensyn til utdanningsnivå. Der vi i kapittel 2 betraktet innvandrergruppen under ett (jmf. tabell 2.1), så vi en differanse i aktivitetsnivået i forhold til majoriteten på 20 prosentpoeng i aldersgruppen 20 til 24 år. Sammenlikner vi disse to befolkningsgruppene på samme utdanningsnivå, reduseres denne avstanden til om lag 6 prosentpoeng. Dette gjelder på alle tre utdanningsnivåer. Tar vi for oss de mellom 25 og 34 år, var det for majoriteten og innvandrere i alt en differanse i andelen aktive på 24 prosent. Innenfor hver av de tre utdanningsnivåene ser vi at denne differansen er godt og vel halvert, i det den varierer mellom 9 og 12 prosentpoeng i denne aldersgruppen. Men det må presiseres at vi her i hovedsak snakker om innvandrere som har tatt utdanningen i Norge og som har en botid av en viss varighet, da vi har begrenset innvandrergruppen til de med registrert utdanning. (Se også vedleggstabell 11).

Figur 7.1. Aktive (sysselsatte eller under utdanning) 20 – 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. Prosent. 4.kv. 2008

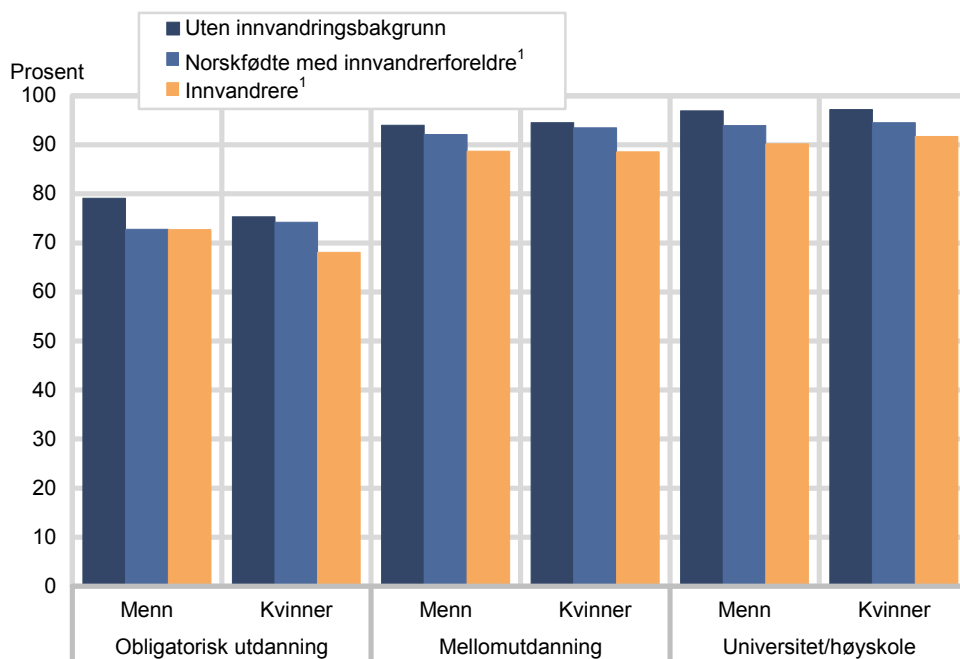
¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Det er gruppene med kun obligatorisk utdanning som (hittil) høyeste fullførte utdanning som kommer dårligst ut mht. aktivitetsnivå, i alle tre befolkningsgrupper. Innad i de respektive befolkningsgruppene er det atskillig større avstand mellom de laveste og de høyere utdannede enn det er mellom majoriteten og de med innvandringsbakgrunn blant de på samme utdanningstrinn. For eksempel er det i aldersgruppen 20 til 24 år en differanse på hele 20 prosentpoeng i andel aktive mellom innvandrere med kun obligatorisk utdanning (71 prosent) og innvandrere med universitets-/høyskoleutdanning (91 prosent). Avstanden i aktivitetsnivået mellom majoritet og innvandrere innad i disse utdanningsgruppene var til sammenlikning bare ca. 6 prosentpoeng. De samme differansene ser vi også mellom de tilsvarende gruppene i alderssegmentet 25 til 34 år.

Når vi sammenlikner andel aktive menn og kvinner på de ulike utdanningsnivåene (figur 7.2), ser vi at menn med lavest utdanning kommer bedre ut enn kvinnene på samme utdanningsnivå med unntak av norskfødte mellom 20 og 24 år med innvandrerforeldre der nivået er ganske likt mellom kjønnene. Kjønnforskjellen blant de lavest utdannede er imidlertid mest markant blant de mellom 25 og 34 år og særlig i de to gruppene med innvandrerbakgrunn.

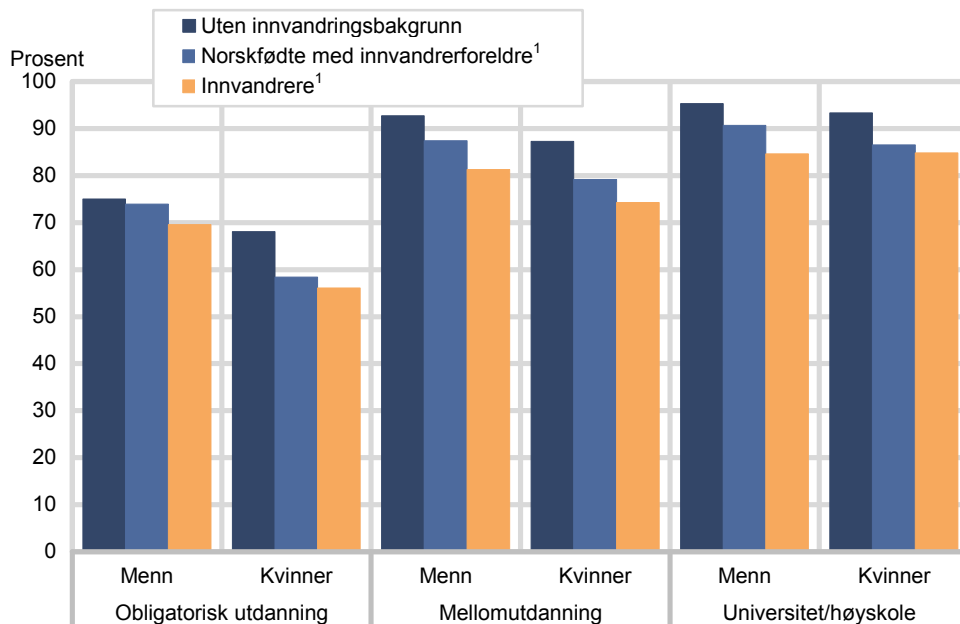
Vi ser ellers at det bare er moderate forskjeller mellom menn med kun obligatorisk utdanning på tvers av befolkningsgruppene. Med andre ord skiller ikke unge menn med innvandrerbakgrunn seg særlig ut fra jevnaldrende menn i majoriteten når det gjelder andel i arbeid og (evt. utdanning) blant de med kun obligatorisk utdanning. Da er det større forskjeller blant kvinner i aldersgruppen over 24 år der norskfødte kvinner med innvandrerforeldre er helt nede i 58,4 prosent aktive og innvandrerkvinner ligger på 56 prosent mot 68 prosent blant majoritetskvinner. Menn med innvandrerbakgrunn på det laveste utdanningsnivået befinner seg til sammenlikning på 69,6 prosent (innvandrere) og 74 prosent (norskfødte) som er nesten på nivå med mennene i majoriteten på 75 prosent aktive. (Se også vedleggstabell A11).

Figur 7.2a. Aktive (sysselsatte eller under utdanning) 20 – 24 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4.kv. 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Figur 7.2b. Aktive (sysselsatte eller under utdanning) 25 – 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4.kv. 2008

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Går vi til gruppen med utdanning på mellomnivå, ser vi en nivåheving i alle befolkningsgrupper og reduserte kjønnsforskjeller. Det er en tilnærmet likestilling i alle tre befolkningsgrupper mellom 20 og 24 år og moderate forskjeller befolkningsgruppene imellom. I aldersgruppen fra 25 til 34 år ser vi at nivået er noe lavere både blant menn og kvinner i alle befolkningsgrupper, men det ligger likevel jevnt over betydelig høyere enn blant de med kun obligatorisk utdanning. I særlig grad gjelder dette kvinner med innvandringsbakgrunn slik at kjønnsforskjellene i disse gruppene med mellomutdanning snevres inn en del.

Vi ser en ytterligere nivåheving i andel aktive blant de med universitets-/høyskoleutdanning. Blant de mellom 20 og 24 år er det bare moderate kjønnsforskjeller og nivået er noen prosentpoeng høyere enn i gruppen med mellomutdanning – både blant menn og kvinner og i alle tre befolkningsgrupper. En viss andel av de aktive det dreier seg om her, vil være studenter med fullført lavere grad som er i gang med utdanning på høyere nivå. I aldersgruppen 25 til 34 år er nivået noe lavere i alle tre befolkningsgruppene. Dette henger nok trolig sammen med at mange i denne aldersgruppen er nyutdannede arbeidssøkere. Kjønnsforskjellene er også her ganske moderate, og blant innvandrere er andelen aktive blant menn og kvinner tilnærmet like.

7.3. Mange fortsatt under utdanning

Det er som nevnt innledningsvis, viktig å ta i betraktning at de fordelingene på utdanningsnivå vi har sett på her, ikke nødvendigvis representerer de endelige nivåene for alle grupper. På grunn av aldersavgrensningen fra 20 til 34 år, vil en viss andel av den aktive statusen som har framkommet i de ulike gruppene, være igangværende utdanning. I tabell 7.2 blir disse undergruppene belyst. Her er alle som på referansetidspunktet sto oppført med statuskode ”under utdanning” spesifisert, enten det har vært eneste aktive status eller i kombinasjon med sysselsetting.

Tabell 7.2. Personer 20 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, andel aktive og fullført utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008

	Ingen/obligatorisk utdanning	Mellom-utdanning	Universitet/høyskole
Uten innvandringsbakgrunn			
I alt	74,6	92,0	94,6
Av dette under utdanning:	13,4	24,3	27,2
Menn	76,9	93,1	95,7
Av dette under utdanning:	13,1	19,8	27,5
Kvinner	71,4	90,5	94,1
Av dette under utdanning:	14,0	29,9	27,2
Norskfødte med innvandrerforeldre¹			
I alt	70,8	88,9	90,3
Av dette under utdanning:	13,0	40,1	38,7
Menn	73,2	90,0	91,7
Av dette under utdanning:	13,1	37,7	40,1
Kvinner	66,8	87,8	89,2
Av dette under utdanning:	12,6	42,2	37,6
Innvandrere²			
I alt	65,8	81,3	85,8
Av dette under utdanning:	13,3	26,0	33,3
Menn	70,7	83,7	85,4
Av dette under utdanning:	12,4	24,9	32,4
Kvinner	59,8	79,2	86,1
Av dette under utdanning:	14,3	27,2	33,9

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

² Med registrerte opplysninger om utdanningsnivå og med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika

Vi ser for eksempel at det blant de med mellomutdanning som høyeste fullførte utdanning i majoritetsgruppen, er det over 24 prosent som har en igangværende utdanning, fortrinnsvis på et høyere nivå. Her er det til dels store forskjeller mellom befolkningsgruppene, i det de norskfødte med innvandrerforeldre har en tilsvarende andel som er 16 prosentpoeng høyere. Det vil si at 40 prosent i denne gruppen med mellomutdanning utdanner seg for et høyere nivå. En underliggende faktor som åpenbart gjør seg gjeldende her, er den skjeve aldersfordelingen i denne befolkningsgruppen, da de som er mellom 20 og 24 år utgjør halvparten i aldersgruppen 20 til 34 år (se vedleggstabell A15). Innvandrere med mellomutdanning

har en andel med igangværende utdanning på 26 prosent som er omtrent på nivå med majoriteten.

Det er ellers kjønnsforskjeller blant de med mellomutdanning som (hittil) høyeste fullførte. I alle befolkningsgruppene ser vi en viss overvekt av kvinner med igangværende (høyere) utdanning. Denne forskjellen er størst i majoritetsbefolkningen (30 mot ca. 20 prosent blant menn). Blant de norskfødte med innvandrerforeldre er den mer moderat (42 mot 37,7 prosent) og på kun to prosentpoeng blant innvandrerne (27,2 mot 25 prosent).

Også blant de med utdanning på universitets- og høyskolenivå ser vi en undergruppe med fortsatt igangværende utdanning. Her snakker vi om de som har fullført et lavere nivå og som sikter mot et høyere nivå. I denne sammenheng er det de to befolkningsgruppene med innvandrerbakgrunn som har høyest andeler med 38,7 prosent (norskfødte med innvandrerforeldre) og 33,3 prosent (innvandrere), mens 27,2 prosent i majoriteten er fortsatt under utdanning. Vi kan ellers ikke observere noen forskjeller av betydning mellom menn og kvinner i noen av de tre befolkningsgruppene på dette utdanningsnivået.

Det framgår også av tabellen at noen av de som ikke har fullført noen utdanning utover obligatorisk nivå, har en igangværende utdanning, fortrinnsvis en mellomutdanning. Her er det nesten ingen forskjeller mellom befolkningsgruppene. Om lag 13 prosent i alle tre hovedgruppene var under utdanning, og det var heller ikke noen nevneverdige kjønnsforskjeller i noen av gruppene.

7.4. De med kun obligatorisk utdanning overrepresentert på inaktive stater

Som poengtert i avsnitt 7.2, vil det framfor alt være i gruppene med kun obligatorisk utdanning at vi finner en viss utbredelse av inaktive stater. Sett under ett, utgjør disse inaktive statusene i befolkningen uten innvandringsbakgrunn på nevnte utdanningsnivå litt over 25 prosent, blant de norskfødte med innvandrerforeldre, 29 prosent og 34,3 prosent blant innvandrerne (vedleggstabell A12b.). Forskjellene er med andre ord ikke fullt så store her sammenliknet med de ulikhetene vi har sett mellom gruppene totalt, der det særlig er stor avstand i aktivitetsnivået mellom innvandrere og majoriteten.

Arbeidsledighet og arbeidsmarkedstiltak

Det er i gruppene med kun obligatorisk utdanning at vi finner registrerte ledige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak i et litt større omfang. Her er det også visse forskjeller mellom befolkningsgruppene, i det innvandrere har en andel på 9 prosent mens 4,4 prosent i majoritetsgruppen befant seg i denne statusen. Blant norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde denne gruppen 5,7 prosent. Hva sistnevnte gruppe angår, må det understrekes at disse ikke utgjør flere enn 179 personer.

Blant de med utdanning utover obligatorisk nivå må de registrerte ledige/tiltaksdeltakerne i hovedsak karakteriseres som smågrupper når vi forholder oss til majoriteten og de norskfødte med innvandrerforeldre. Blant innvandrere med mellomutdanning finner vi imidlertid en andel på 4,7 prosent, noe som utgjør 748 personer. Ellers ser vi i gruppen med ukjent utdanning at ledighet/tiltak har en viss utbredelse blant innvandrere, nærmere bestemt 5,2 prosent. Dette relativt høye nivået må ses på bakgrunn av de mange med kortere botid bak seg i denne gruppen som har uregistrert utdanning.

Attføring og uførhet

Ellers kan vi observere av vedleggstabell A12b at enkelte inaktive stater som i de unge befolkningsgruppene totalt bare utgjorde smågrupper, her har en viss størrelse blant de med kun obligatorisk utdanning. Dette gjelder helserelaterte ytelses som

f. eks. attføring og uførhet. I majoriteten utgjorde disse to gruppene henholdsvis 4,3 og 5,1 prosent (når de respektive undergruppene er slått sammen). Blant de med utdanning utover obligatorisk nivå er dette helt marginale grupper.

Ser vi på de to gruppene med innvandringsbakgrunn, er det et mindre omfang på disse ytelsene, henholdsvis 2,1 og 4,2 prosent (norskfødte) og 2,4 og 1,7 prosent (innvandrere). Disse forskjellene må ses i sammenheng med at majoriteten har en jevnere aldersfordeling enn norskfødte med innvandrerforeldre der som nevnt, halvparten befinner seg i første halvdel av tjuårene. Det vil si at majoriteten har en relativt større representasjon av de litt "eldre" over 30 år. Noen av disse ytelsene forutsetter også at man har hatt en viss arbeidslivstilknytning, noe som bl.a. forklarer de relativt lave andelene også blant innvandrere der flere vil ha en kortere yrkesdeltakelse enn i majoriteten.

Sosialhjelp

Ser vi på andelen kun sosialhjelpsmottakere, finner vi høyest nivå i innvandrergruppen blant de med kun obligatorisk utdanning, med 3,1 prosent, mens majoriteten lå på 2,1 prosent og de norskfødte med innvandrerforeldre, 1,4 prosent. Blant de med utdanning på mellomnivå og høyere nivå, må mottakere av sosialhjelp (som viktigste ytelse) anses som marginale grupper uansett innvandringsbakgrunn. Heller ikke gruppen yrkeshemmede har noen særlig utbredelse noe sted. Den ligger på litt i overkant av én prosent i hver av de tre befolkningsgruppene med lavest utdanning.

Annet, ukjent

Det er som ventet kategorien "Annet, ukjent" som utgjør de største inaktive gruppene, og det er også her forskjellene mellom befolkningsgruppene trer tydeligst fram. Av de uten innvandringsbakgrunn med kun obligatorisk utdanning finner vi 5,7 prosent i denne gruppen mot 12,3 prosent blant norskfødte med innvandrerforeldre og 10,8 prosent blant innvandrere.

Kategorien "Annet, ukjent" er for øvrig den største inaktive gruppen også blant de med mellomutdanning og høyere utdanning, selv om nivået er en del lavere der. Men vi ser likevel andeler på 7,3 og 8,3 prosent blant innvandrere med utdanning på begge disse nivåene. Blant norskfødte med innvandrerforeldre finner vi 6 prosent (mellomutdanning) og 7 prosent (høyere utdannede).

I begge disse tilfellene snakker vi imidlertid om tallmessige smågrupper. Dette gjelder også til en viss grad innvandrere der som kjent bare halvparten er registrert med utdanning.

Heller ikke i majoriteten er gruppen "Annet, ukjent" fullstendig marginal blant de med utdanning på mellom- og høyere nivå hvor vi finner andeler på henholdsvis 3,5 og 3,8 prosent. Rent tallmessig er dette selvsagt atskillig større grupper enn de vi finner blant de med innvandringsbakgrunn. Mye skulle tilsi at vi her bl.a. finner en del nyutdannede som søker jobb uten å være registrert hos NAV. Det kan også være personer i midlertidig uregistrert arbeid.

Innvandrere med ukjent utdanning

Det må også knyttes noen kommentarer til gruppen med uregistrert utdanning blant innvandrere som utgjør nesten halvparten av denne befolkningsgruppen. Her ser vi en svært høy ikke-aktiv andel på hele 44,2 prosent, derav 29,4 prosent som befinner seg i gruppen "Annet, ukjent". Det mønsteret vi kan observere i denne innvandrergruppen må ses på bakgrunn av at mange i denne gruppen har kortere botid i Norge enn innvandrere sett under ett. Ellers er det et relativt høyt nivå på registrert ledighet og deltakelse på arbeidsmarkedstiltak med 5,2 prosent. Det er dessuten et nokså høyt nivå på gruppen med kontantstøtte som eneste kjente ytelse, med nesten 4 prosent, noe som må ses på bakgrunn av kvinnedominansen i gruppen inaktive uten opplysninger om utdanning (nesten 80 prosent er kvinner).

7.5. Inaktive statuser, utdanning og kjønn

Som tidligere poengtert, er det bare små forskjeller på tvers av befolkningsgruppene med kun obligatorisk utdanning. Ser vi på de inaktive andelen i alt blant menn på dette utdanningsnivået, utgjorde de i majoritetsgruppen 23 prosent, blant norskfødte med innvandrerforeldre, 26,7 prosent og blant innvandrer menn 29 prosent (tabell 7.3). Men det er noen forskjeller hva enkelte underliggende inaktive statuser angår. For eksempel har innvandrer menn med sine 9,5 prosent registrerte ledige eller på tiltak, nesten dobbel så høy andel som den vi finner blant majoritetsmenn (på 4,9 prosent). I gruppen av norskfødte menn med lavest utdanning finner vi en andel ledige/på tiltak på 5,9 prosent. Ellers ser vi at attføring og uførhet har noe høyere andeler blant majoritetsmenn (hhv. 3,6 og 4,5 prosent) enn menn i de to gruppene med innvandringsbakgrunn. Andelen med kun sosialhjelp som kjent ytelse er på 3,2 prosent blant innvandrer menn mot 2,2 prosent i majoriteten og 1,7 blant de norskfødte med innvandrerforeldre.

Tabell 7.3. Andel inaktive personer 20- 34 år med kun obligatorisk utdanning etter kjønn, status og innvandringsbakgrunn. Prosent. 4. kvartal 2008

	Uten innvandrings- bakgrunn	Norskfødte med innvandrerforeldre ¹	Innvandrere ¹
Menn			
Inaktiv status i alt	23,0	26,7	29,1
Ledig/tiltak	4,9	5,9	9,5
Attf.tiltak	2,1	0,9	1,3
Tidsbegr.ufør	1,2	1,0	0,5
Ufør	3,3	2,3	1,1
Annen attf.	1,5	0,8	0,9
Ensl.forsørger	0,0	-	0,0
Sosialhjelp	2,2	1,7	3,2
Yrkeshemmet	1,3	1,1	1,3
Annet, ukjent	5,8	12,6	9,5
Andre ytelser	0,7	0,3	0,5
Kontantstøtte	0,0	0,1	1,2
Intro. ordn.	-	-	0,1
Kvinner			
Inaktiv status i alt	28,6	33,1	40,1
Ledig/tiltak	3,8	5,2	8,5
Attf.tiltak	2,7	1,5	1,4
Tidsbegr.ufør	2,3	1,6	0,6
Ufør	3,8	4,1	1,1
Annen attf.	2,7	1,4	1,0
Ensl.forsørger	2,4	1,1	4,0
Sosialhjelp	1,8	1,0	2,9
Yrkeshemmet	1,5	1,3	1,1
Annet, ukjent	5,5	11,8	12,4
Andre ytelser	0,8	0,5	0,5
Kontantstøtte	1,3	3,6	3,0
Intro. ordn.	-	-	3,6

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Som i gruppene totalt, er det også blant menn at andelen ”Annet, ukjent” er størst blant de inaktive statusene, og der vi ser størst forskjeller mellom befolkningsgruppene. For eksempel hadde norskfødte menn med innvandrerforeldre i gruppen kun obligatorisk utdanning en dobbel så høy andel som majoriteten, dvs. 12,6 mot 5,8 prosent, mens innvandrer menn hadde en andel på 9,5 prosent.

Ser vi på de inaktive statusene hos kvinner med kun obligatorisk utdanning, utgjorde de i alt 28,6 prosent i majoriteten og 33 prosent blant de norskfødte og hele 40 prosent blant innvandrerne. Her er det m.a.o. et generelt høyere nivå på de inaktive andelen og et litt større skille i forhold til majoriteten enn det vi kan observere blant menn. Når det gjelder andelen ledige/på tiltak, ligger kvinner i majoriteten og i innvandrergruppen om lag ett prosentpoeng under mennene i de respektive befolkningsgruppene, mens de norskfødte kvinnene med 5,2 prosent ligger nært opptil mennene i samme befolkningsgruppe. Det må imidlertid igjen understrekes at alle de inaktive statusene (med unntak av ”Annet, ukjent”) blant norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre, utgjør svært små grupper.

Når det gjelder attføring og uførhet i gruppen med lavest utdanning, ligger kvinner i majoriteten på henholdsvis 5,4 og 6,1 prosent og de norskfødte med innvandrerforeldre på 2,9 og 5,7 prosent. Kvinnene i begge disse befolkningsgruppene har med andre ord noe høyere andeler enn menn mht. disse statusene. Innvandrerkvinner ligger derimot mye på samme nivå som mennene med 2,4 prosent (på attføring) og 1,7 prosent (uføre).

Hva (kun) sosialhjelp angår, er det et litt lavere nivå blant kvinner i alle tre befolkningsgrupper, 1,8 (majoriteten), 1 prosent (norskfødte) og 2,9 prosent (innvandrere). Derimot er enslig forsørgertillegg en ytelse man utelukkende finner hos kvinner i dette alderssegmentet, og det er innvandrerkvinner med kun obligatorisk utdanning som har høyest andel med 4 prosent. I majoriteten på samme utdanningsnivå finner vi 2,4 prosent, mens denne gruppen blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre ikke er større enn 1,1 prosent.

Det er som ventet gruppen "Annet, ukjent" som er den desidert største inaktive også blant kvinnene med kun obligatorisk utdanning, og da i særdeleshet blant de to gruppene med innvandrerbakgrunn der vi blant norskfødte og innvandrere finner omtrent like andeler på rundt 12 prosent med denne inaktive statusen. Innvandrerkvinner ligger her om lag 3 prosentpoeng over mennene, mens andel "Annet ukjent" er omtrent den samme for norskfødte menn og kvinner med innvandrerforeldre.

Ellers ser vi av vedleggstabell A13b at de fleste inaktive andelene reduseres drastisk både hos menn og kvinner når vi går til gruppene med utdanning utover obligatorisk nivå i alle tre befolkningsgrupper. Innvandrergruppen med ukjent utdanning er som det går fram av tabellen, den med høyest andeler inaktive. Særlig gjelder dette kvinner som med nærmere 54 prosent inaktive skiller seg spesielt ut. Dette er dobbelt så mange inaktive som blant mennene i samme gruppe som til sammen hadde 26,5 prosent klassifisert som inaktive. Blant kvinnene befinner hele 36 prosent seg i kategorien "Annet, ukjent". Dette har nok trolig sammenheng med at det blant kvinnene er flest nyankomne i gruppen med uregistrert utdanning, noe vi for så vidt også kan se ut fra andelen som deltar på introduksjonsordninger som er 2,1 prosent blant kvinnene mot 0,6 blant mennene. Dette bidrar dermed til å redusere andelen inaktive til 51,6 prosent blant disse innvandrerkvinnene når introduksjonsdeltakere gis aktiv status, men det er fortsatt stor avstand igjen til mennene som med dette får en andel inaktive på 25,9 prosent.

8. Førstegangsfødende kvinner og sysselsetting

Vi har i avsnitt 5.3 konstatert at sysselsettingsandelen blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre i alderen 25 til 29 år er en del lavere enn blant majoritetskvinner når vi forholder oss til de som er gifte og har barn, dvs. 66 mot ca. 83 prosent. Blant de mellom 30 og 34 år er avstanden enda større, henholdsvis 66,3 mot 87,2 prosent. Det er m.a.o. blant kvinner over 25 år i denne familiesituasjonen at vi finner størst avstand mellom de norskfødte med innvandrerforeldre og majoriteten. For innvandrerkvinner som har lavere sysselsettingsandeler enn norskfødte kvinner med innvandrerforeldre, blir avstanden i forhold til majoritetskvinnene følgelig enda større.

8.1. Problemstilling og framgangsmåte

I det følgende skal vi ta for oss sysselsatte kvinner som føder for første gang og se nærmere på når og i hvilket omfang de vender tilbake til lønnet arbeid etter endt fødselspermisjon. Hvilke forskjeller ser vi her på tvers av de tre befolkningsgruppene? Utgangspunktet vårt vil være førstegangsfødende kvinner som er registrert sysselsatt i november det året de føder barn. I realiteten vil de fleste av disse kvinnene ha en igangværende fødselspermisjon, noe som gir en formell status som fortsatt sysselsatt i våre registre inntil permisjonen utløper etter ca. ett år.

Ved å se på sysselsettingsstatus to år etter fødselen, unngår vi problemer med den gruppen som har født mot slutten av året og som fortsatt kan være i fødselspermisjon i november (uke 45) året etter. Dessuten vil problemet med eventuelle forsinkede utmeldelser av de som ikke er tilbake i jobb, være atskillig mindre når vi forholder oss til det andre året etter fødselen.

Det må ellers understrekes at vi her kun vektlegger å få fram tidspunktet for *tilbakekomsten* til arbeid etter første fødsel og ikke hvor lenge man så blir værende i dette sysselsettingsforholdet. Vi kan heller ikke utelukke at det i grupper som ikke gjenfinnes i sysselsettingsfilene, kan være noen som har hatt midlertidige ansettelsesforhold utenom referansetidspunktet for disse registerfilene. Vårt materiale kan heller ikke belyse om det blant dem som har lengre fravær fra arbeidslivet, også kan finne sted nye fødsler, da vår populasjon i denne analysen kun er de førstegangsfødende.

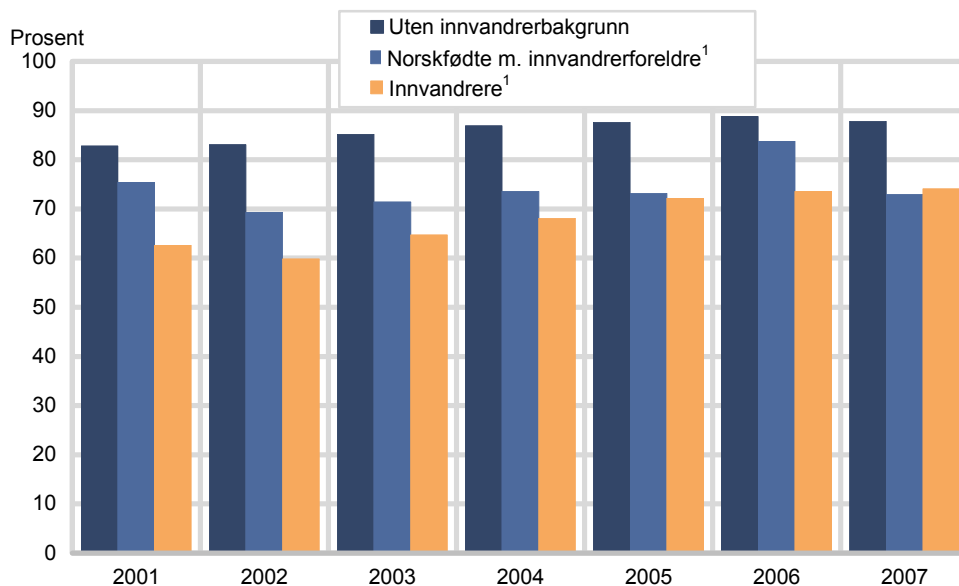
Tabell 8.1 og figur 8.1 viser andelen førstegangsfødende kvinner som er tilbake i lønnet arbeid to år etter fødselen innenfor hver av de tre befolkningsgruppene. Det er her ikke foretatt noen seleksjon på alder utover den naturlige seleksjonen som fruktbar alder innebærer. Det må også presiseres at utgangspunktet ikke er førstegangsfødende generelt, men kun de som var *sysselsatte* samme år de fødte, da det er tilknytningen til arbeidslivet som står i fokus.

Det er særlig viktig å merke seg de ganske små gruppene vi finner blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre – fra kun 57 i 2001 til 100 i 2007 kullet, noe som skyldes både den lave gjennomsnittsalderen i denne befolkningsgruppen samt det tilleggskriteriet at de skal være sysselsatte året de fødte. Dermed vil sammensetningen i denne befolkningsgruppen ha betydning for det mønsteret som avtegner seg. Blant annet er det en sterk dominans av de med pakistansk bakgrunn - på mellom 50 og 60 prosent - i disse kullene. Den nest største gruppen er de med tyrkisk bakgrunn som ligger på mellom 15 og 23 prosent.

En annen skjevhet i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre som inngår i analysen, er som nevnt aldersfordelingen. Mellom 50 og 60 prosent av disse kvinnene er under 25 år i kullene fra 2001 til 2004. I de siste kullene endrer denne sammensetningen seg noe, da andelen under 25 år reduseres til ca. 40 prosent. Blant majoritetskvinnene utgjør denne unge aldersgruppen rundt 20 prosent i alle kullene av førstegangsfødende, og blant innvandrerkvinner mellom 25 og 30 prosent. Denne skjeve aldersfordelingen blant norskfødte kvinner med innvandrer-

foreldre innebærer at flere av dem som føder i denne gruppen ikke har fullført høyere utdanning og er i mindre grad etablerte på arbeidsmarkedet enn mange av de førstegangsfødende i de andre to hovedgruppene. Vi skal i de senere avsnittene se at alder og utdanning har betydning for hvor fort man er tilbake i arbeid.

Figur 8.1. Førstegangsfødende kvinner registrert sysselsatt året de fødte, og som var tilbake i arbeid to år etter fødselen, etter fødeår og innvandringsbakgrunn. Prosent

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

8.2. Gruppene som er tilbake i arbeid to år etter fødselen

Det er kvinner uten innvandringsbakgrunn som gjennomgående har de høyeste andelene som har kommet tilbake i arbeid to år etter fødselen (tabell 8.1 og figur 8.1). Fra ca 83 prosent i 2001 kullet (i arbeid 2003) og 2002 kullet (i arbeid 2004) til nesten 89 prosent i 2006 kullet (i arbeid 2008) og litt lavere for 2007 kullet. (i arbeid 2009), med 87,8 prosent. De norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre befinner seg et godt stykke under dette nivået når vi forholder oss til kullene mellom 2002 og 2005, da det her er snakk om differanser på ca. 14 prosentpoeng i forhold til majoritetskvinnene i hvert av kullene. Her er det i så henseende en større nærhet til innvandrerkvinnenes nivå, og vi ser dessuten en tilnærming mellom disse to gruppene i 2005 kullet der det bare er ett prosentpoeng som skiller.

Med andre ord er det en viss grad av likhet i gruppene med innvandrerbakgrunn når det gjelder retur til arbeidslivet etter første fødsel for kullene mellom 2002 og 2005, men de norskfødte kvinnene utgjør her som kjent smågrupper, og en del tilfeldige utslag kan oppstå som følge av sammensetningen. For eksempel ser vi i det tidligste kullet (2001) en differanse på bare 7 prosentpoeng i forhold til majoriteten, men de norskfødte i dette kullet består kun av 57 kvinner. Dette mønsteret oppstår igjen i 2006 kullet, der det bare er fem prosentpoeng som skiller, og der de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre har hatt et stort oppsving blant de som kommer tidlig tilbake i arbeid med en andel på nesten 84 prosent. Dette kullet har også økt noe i størrelse og er oppe i 111 kvinner totalt. Imidlertid går denne andelen mye ned igjen, til 73 prosent, i 2007 kullet som er ett prosentpoeng under nivået til innvandrerkvinnene og nesten 15 prosentpoeng lavere i forhold til majoritetskvinnene.

Når det gjelder sammensetningen blant de norskfødte kvinnene i 2006 og 2007 kullet, er den mye den samme med litt over 40 prosent med pakistansk bakgrunn og litt over 10 prosent med tyrkisk bakgrunn og ca. 45 prosent er under 26 år. Følgelig er nedgangen i 2007 kullet ikke et utslag av ulike gruppesammensetninger hva alder og (foreldres) landbakgrunn angår.

Innvandrerkvinner har den laveste andelen som har kommet ut i jobb etter to år, men også der har det vært økning, fra ca. 60 prosent i 2002 kullet (i arbeid 2004) til 74 prosent i 2007 kullet (i arbeid 2009). Med andre ord ser det ut til at den generelle sysselsettingsveksten vi har hatt fram til 2008, har medvirket til en hurtigere retur til arbeidslivet blant førstegangsfødende, særlig i de to gruppene med innvandrerbakgrunn. Økningen fra 2006 til 2007 kullet har imidlertid vært helt marginal for innvandrekvinner, og i majoriteten ser vi for øvrig en svak tilbakegang i andelen som er tilbake i jobb etter to år.

Tabell 8.1. Antall førstegangsfødende kvinner registrert sysselsatt året de fødte etter innvandringsbakgrunn og årstall for første fødsel og prosentandel som var tilbake i jobb to år etter fødselen. 2001 - 2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Førstegangsfødende kvinner							
registrert sysselsatt fødselsåret							
Uten innvandrerbakgrunn	15 955	15 498	15 653	15 948	15 771	16 383	16 256
Norskfødte m. innvandrerforeldre ¹⁾	57	75	70	87	97	111	100
Innvandrere ¹⁾	738	813	898	980	961	1 070	1 230
Prosentandel som var sysselsatt to år etter fødselen							
Uten innvandrerbakgrunn	82,8	83,1	85,2	86,9	87,6	88,8	87,8
Norskfødte m. innvandrerforeldre ¹⁾	75,4	69,3	71,4	73,6	73,2	83,8	73,0
Innvandrere ¹⁾	62,6	59,8	64,7	68,1	72,2	73,6	74,1

¹⁾ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

8.3. Den aldersmessige fordelingen og sysselsettingsmønsteret

Ser vi på det kullet som var førstegangsfødende og sysselsatte i 2007, hadde norskfødte kvinner med innvandrerforeldre en gjennomsnittsalder på 25 år mot litt i overkant av 28 år både i majoriteten og i innvandrergruppen. En fordeling på aldersgrupper (tabell 8.2) viser tydelig at førstegangsfødende norskfødte kvinner med innvandrerforeldre som følge av alderssammensetningen i gruppen, stort sett befinner seg i tjueårene, dvs. 40 prosent i alderen 20 til 24 og 50 prosent mellom 25 og 29 år og kun 7 prosent over 30 år. Dette mønsteret avviker dermed ganske mye fra det vi ser blant majoritetskvinnene der 78 prosent er over 24 år. Innvandrerkvinner har på sin side en aldersfordeling som er mye sammenfallende med majoriteten. Det framgår også av tabellen at den yngste aldersgruppen, 16 til 19 år, i denne sammenheng er helt marginal i alle tre befolkningsgrupper. Det må ellers presiseres igjen at det ikke er fødselsmønsteret generelt i disse gruppene som belyses, men førstegangsfødsler blant de som var registrert *sysselsatt* det året de fødte.

Hvilke forskjeller ser vi så i selve sysselsettingsmønsteret når vi tar utgangspunkt i de enkelte aldersgruppene? I tabell 8.3 forholder vi oss til det siste kullet i vår populasjon, dvs. de som fødte for første gang i 2007 og andelen blant dem som vi finner registrert sysselsatt to år etter, altså i 4. kvartal 2009. Et fellestrekk ved alle de tre befolkningsgruppene er høyere andeler som er tilbake i jobb to år etter fødselen blant de som var over 24 år på fødselstidspunktet. Dette henger trolig sammen med at selve arbeidstakerforholdet er mer permanent og langsiktig blant de litt eldre kvinnene der mange har fullført sin utdanning, i motsetning til de yngre der deltidsarbeid er mer utbredt, ofte i kombinasjon med igangværende utdanning. Disse forskjellene i sysselsettingsmønsteret mht. alder gjenfinner vi for øvrig i alle de kullene med førstegangsfødende vi har sett ser på her. Følgelig er den store gruppen av yngre under 25 år blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre en faktor som trekker ned andelen av de som er tilbake i jobb etter to år i denne befolkningsgruppen.

Tabell 8.2. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og alder. Absolutte tall og i prosent

	Antall	Prosent
Uten innvandrerbakgrunn		
I alt	16 256	100,0
16-19 år	338	2,1
20-24 år	3 226	19,8
25-29 år	6 021	37,0
30-34 år	4 774	29,4
35 år og mer	1 897	11,7
Norskfødte med innvandrerforeldre¹		
I alt	100	100,0
16-19 år	3	3,0
20-24 år	40	40,0
25-29 år	50	50,0
30-34 år	6	6,0
35 år og mer	1	1,0
Innvandrere¹		
I alt	1 230	100,0
16-19 år	11	0,9
20-24 år	281	22,8
25-29 år	466	37,9
30-34 år	322	26,2
35 år og mer	150	12,2

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell 8.3. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn, alder (ved fødsel) og yrkesstatus pr. 4. kv. 2009. Prosent

	I alt	Sysselsatt	Ikke sysselsatt
Uten innvandrerbakgrunn			
20-24 år	100,0	80,8	19,2
25-29 år	100,0	89,7	10,3
30-34 år	100,0	90,9	9,1
Norskfødte m. innvandrerforeldre¹			
20-24 år	100,0	67,5	32,5
25-29 år	100,0	84,0	16,0
30-34 år	-	-	-
Innvandrere¹			
20-24 år	100,0	67,3	32,7
25-29 år	100,0	76,8	23,2
30-34 år	100,0	74,8	25,2

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell 8.3 viser at ca. 81 prosent av majoritetskvinnene som fødte for første gang da de var mellom 20 og 24 år i 2007 var tilbake i arbeid to år etter mot 89,7 prosent i aldersgruppen 25 til 29 år. Blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre var andelen henholdsvis 67,5 og 84 prosent. Med andre ord er det snakk om en stor nivåforskjell mellom disse to befolkningsgruppene i alderen 20 til 24 år. I den eldre aldersgruppen er forskjellen atskillig mindre. Blant innvandrerkvinnene er nivået omtrent det samme som hos de norskfødte for aldersgruppen 20 – 24 år og en del lavere for de mellom 25-29 år, dvs. 76,8 prosent som var tilbake i jobb to år etter fødselen. I den eldste aldersgruppen fra 30 til 34 år, ligger majoritetskvinnene på nærmere 91 prosent, mot 74,8 prosent for innvandrerkvinnene. De norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre er i denne sammenheng helt marginale.

8.4. Familiesituasjonens betydning

Sivilstand og samlivsstatus blant de som føder barn er faktorer vi må regne med influerer på hvor raskt man eventuelt vender tilbake til arbeid. Hovedskillet i så henseende går mellom de som er alene om omsorgsansvaret og de som lever sammen med barnets far. Vi har i et tidligere avsnitt sett at det ikke er så stor forskjell mellom kvinner med og uten innvandringsbakgrunn når vi ser bort fra den formelle sivilstanden og forholder oss til den faktiske samlivssituasjonen (avsnitt 5.1). Det vil si at andelen samboere med felles barn som er mest utbredt i majoriteten, føyes til de som er gifte i denne befolkningsgruppen. Dette er gjort i tabell 8.4 der vi fortsatt tar utgangspunkt i det kullet som fødte for første gang i

2007. Det overveiende flertallet av disse kvinnene levde sammen med barnets far, og denne andelen er ganske lik uansett innvandrerbakgrunn (mellom 84 og 87 prosent). Andelen enslige ligger på 11 prosent i majoriteten og noe lavere blant innvandrere, dvs. 7 prosent. Gruppen enslige blant de norskfødte med innvandrerforeldre utgjør 15 prosent, men den er vel og merke helt marginal, bestående av kun 15 kvinner.

Tabell 8.4. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent

	Antall	Prosent
Uten innvandrerbakgrunn		
I alt	16 256	100,0
Annet	338	2,1
Gift/samboer m. felles barn	14 113	86,8
Enslig	1 805	11,1
Norskfødte med innvandrerforeldre¹		
I alt	100	100,0
Annet	1	1,0
Gift/samboer m. felles barn	84	84,0
Enslig	15	15,0
Innvandrere¹		
I alt	1 230	100,0
Annet	107	8,7
Gift/samboer m. felles barn	1 034	84,1
Enslig	89	7,2

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Det er de som er gift eller samboende som i størst grad går tilbake i jobb to år etter fødselen (tabell 8.5) i hver av de tre befolkningsgruppene, men det går et klart skille mellom majoritetskvinner på den ene siden og de med innvandrerbakgrunn på den andre. Vi snakker her om en andel på 89,5 mot andeler på 76 og 77 prosent. Dette skillet er i tråd med mønsteret for gruppene totalt.

Blant enslige er nivået lavere, men forskjellen mellom kvinner i majoriteten og de med innvandrerbakgrunn er også her stor. Blant enslige norskfødte kvinner med innvandrerforeldre er bare 46,7 prosent tilbake i arbeid to år etter fødselen, men gruppen av enslige er her helt marginal og utgjør bare 15 kvinner. Blant innvandrerkvinner er denne andelen på 60,7 prosent i gruppen av enslige som her tallmessig er mye større, dvs. 1 800 kvinner. Til sammenligning lå enslige kvinner i majoriteten på 74,8 prosent.

Tabell 8.5. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandringsbakgrunn, familiesituasjon (ved fødsel) og yrkesstatus pr. 4. kv. 2009

	I alt	Sysselsatt	Ikke sysselsatt
Uten innvandrerbakgrunn			
I alt	100,0	87,8	12,2
Gift/samboer m. felles barn	100,0	89,5	10,5
Enslig	100,0	74,8	25,2
Norskfødte m. innvandrerforeldre¹			
I alt	100,0	73,0	27,0
Gift/samboer m. felles barn	100,0	77,4	22,6
Enslig	100,0	46,7	53,3
Innvandrere¹			
I alt	100,0	74,1	25,9
Gift/samboer m. felles barn	100,0	75,9	24,1
Enslig	100,0	60,7	39,3

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

8.5. Betydningen av utdanningsnivå

Vi har tidligere slått fast at andel aktive øker med utdanningsnivå. I det følgende skal vi se nærmere på hvilken betydning utdanningsnivå har for tilbøyeligheten til å komme tilbake i arbeid etter (førstegang) fødsel. Når vi betrakter kullet av førstegangsfødende i 2007 fordelt på utdanningsnivå (tabell 8.6), knytter det seg

visse forbehold til den fordelingen vi ser. For det første vil færre i gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre ha rukket å avslutte høyere utdanning på grunn av den lavere gjennomsnittsalderen i denne befolkningsgruppen. For det andre hersker det som tidligere nevnt en del usikkerhet rundt utdanningstall for innvandrere generelt pga. en høy andel med ukjent utdanning.

De innvandrerkvinnene vi tar for oss her, representerer heller ikke noe unntak i så måte. Hele 51 prosent hadde ingen registrerte opplysninger om utdanning. Når disse holdes utenfor, får vi i innvandrergruppen en andel med kun obligatorisk utdanning på litt over 39 prosent mot ca. 13 i majoriteten og 21,7 prosent blant de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre.

De norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre har høyest andel på mellomnivå med nesten 48 prosent og 30,4 prosent på universitets- og høyskolenivå som bare ligger litt over innvandrerkvinnenes andel på 27,5 prosent. Majoritetskvinnene har høyest andel på universitets- og høyskolenivå med nesten 55 prosent. Andelen med mellomutdanning var her omtrent lik den vi finner blant innvandrerkvinner, dvs. 32 prosent.

Tabell 8.6. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og utdanningsnivå. Absolutte tall og i prosent

	Antall	Prosent	
			Med kun oppgitt utd
Uten innvandrerbakgrunn			
I alt	16 256	100,0	100,0
Kun obligatorisk utd.	2 140	13,2	13,2
Mellomutdanning	5 179	31,9	32,0
Univ./Høyskole	8 884	54,7	54,8
Uoppgitt	53	0,3	-
Norskfødte med innvandrerforeldre¹			
I alt	100	100,0	100,0
Kun obligatorisk utd.	20	20,0	21,7
Mellomutdanning	44	44,0	47,8
Univ./Høyskole	28	28,0	30,4
Uoppgitt	8	8,0	-
Innvandrere¹			
I alt	1 230	100,0	100,0
Kun obligatorisk utd.	237	19,3	39,4
Mellomutdanning	199	16,2	33,1
Univ./Høyskole	165	13,4	27,5
Uoppgitt	629	51,1	-

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell 8.7 gir en oversikt over hvor stor andel av de kvinnene som fødte i 2007 og som var registrert sysselsatt to år etter. Som ventet er denne tendensen sterkest blant de med utdanning på universitet eller høyskole, og i denne sammenheng er forskjellen mellom de tre befolkningsgruppene ikke spesielt stor. Blant majoritetskvinnene var det så mange som 92,2 prosent tilbake i jobb i 2009, mens tilsvarende andel blant innvandrerkvinnene lå bare et par prosentpoeng under. Heller ikke i forhold til norskfødte kvinner med innvandrerforeldre med en andel på 85,7 prosent, er det særlig stor avstand, men dette er en liten gruppe, bestående av i alt 28 personer med høyere fullført utdanning.

Det ser med andre ord ut til at høyere utdanning utjevner forskjellene mellom kvinner med og uten innvandringsbakgrunn i dette henseende. Når det gjelder gruppen med mellomutdanning, finner vi en andel på 85,7 prosent i majoritetsbefolkningen som er tilbake etter to år og 81 prosent blant innvandrerkvinnene, m.a.o en moderat differanse. Da er det litt større avstand til de norskfødte kvinnene med innvandrerforeldre der 72,7 prosent var tilbake i arbeid to år etter fødselen. I gruppen med kun obligatorisk utdanning ligger majoritetskvinnene høyest med 74,7 prosent, innvandrerkvinner ligger nesten 10 prosentpoeng under, med 65 prosent og de norskfødte enda litt lavere med 62 prosent tilbake i jobb i 2009.

Tabell 8.7. Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn, utdanningsnivå og yrkesstatus pr. 4. kvartal 2009. Prosent

	I alt	Sysselsatt	Ikke sysselsatt
Uten innvandrerbakgrunn			
I alt	100,0	87,8	12,2
Kun obligatorisk utd.	100,0	74,7	25,3
Mellomutdanning	100,0	85,7	14,3
Univ./Høyskole	100,0	92,2	7,8
Norskfødte med innvandrerforeldre¹			
I alt	100,0	73,0	27,0
Kun obligatorisk utd.	100,0	65,0	35,0
Mellomutdanning	100,0	72,7	27,3
Univ./Høyskole	100,0	85,7	14,3
Innvandrere¹			
I alt	100,0	74,1	25,9
Kun obligatorisk utd.	100,0	62,0	38,0
Mellomutdanning	100,0	80,9	19,1
Univ./Høyskole	100,0	89,7	10,3
Uoppgitt	100,0	72,5	27,5

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

8.6. Kohortanalyse, status i 2004 og fire år senere

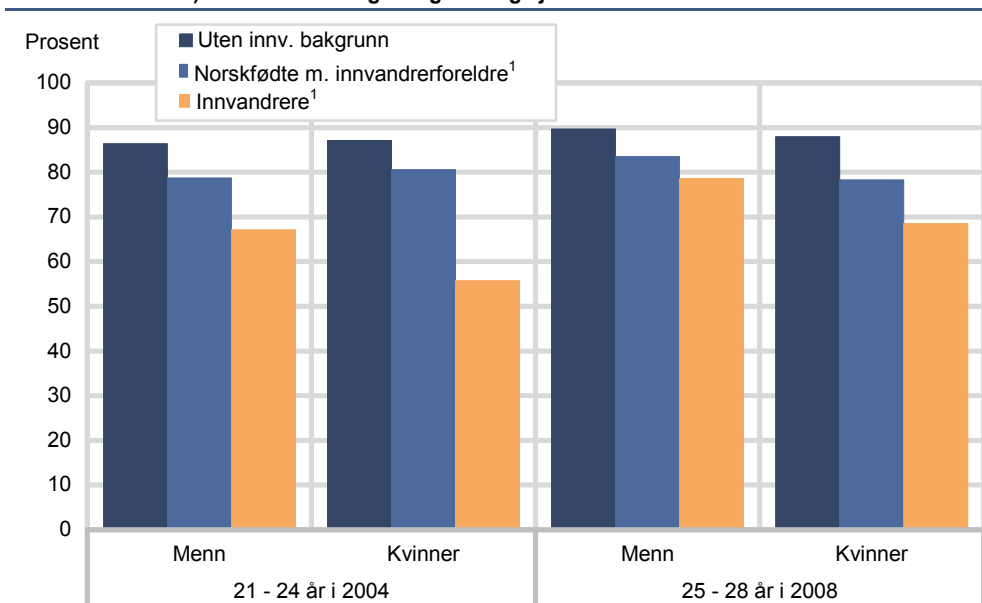
Vi har i alle de tidligere undersøkelsene konstatert et høyt nivå blant norskfødte kvinner med innvandrerforeldre når de er i alderen mellom 20 og 24 år (avsnitt 2.3). Her der det snakk om et nivå som overgår mennene i samme aldersgruppe med et par, tre prosentpoeng. Med andre ord ser vi en kjønnsdifferanse som avviker fra det vi ellers kan observere i de fleste sammenhenger. I majoriteten ser vi også en viss overvekt av aktive kvinner i denne aldersgruppen, men her er differansen knapt ett prosentpoeng, slik at det vel er mer nærliggende å snakke om en tilnærmet likestilling. I aldersgruppen 25 til 29 år framkommer imidlertid en mer tradisjonell kjønnsdifferanse i menns favør på rundt 6 prosentpoeng blant norskfødte med innvandrerforeldre. Nivået er i denne aldersgruppen lavere blant kvinner sammenliknet med de yngre samtidig som nivået blant menn er høynet. Også i majoriteten er differansen mellom kjønnene snudd i mer tradisjonell retning selv om forskjellen ikke er større enn et par prosentpoeng. I innvandrergruppen er det som kjent en betydelig forskjell i menns favør uansett alder.

Da ulikhetene i aktivitetsnivået mellom aldersgruppene ser ut til å danne et mønster over tid, er det mye som tyder på at status endres med alderen. I figur 8.2 har vi tatt utgangspunkt i den gruppen som var mellom 21 og 24 år i 2004 og sett på status i samme gruppe fire år etter, dvs. i 2008, og da i alderen 25 til 28 år. Blant de mellom 21 og 24 år i 2004 er mønsteret helt i tråd med hovedtendensen beskrevet ovenfor. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det kvinnene som har høyest andeler aktive, dvs. 80,6 mot mennenes 78,7 prosent, og i majoriteten er fordelingen 87,1 prosent for kvinner og 86,4 for menn, dvs. en svak overvekt blant kvinner også der (se også vedleggstabell A14). I innvandrergruppen ser vi derimot som forventet en betydelig differanse i menns favør, dvs. 67 mot kvinnenes 55,7 prosent. Utdanning, som eventuelt tas i kombinasjon med sysselsetting, vil være en vesentlig aktivitetsstatus blant mange i alderssegmentet 21 til 24 år i alle tre befolkningsgrupper.

Fire år senere, dvs. i 2008, er det i majoriteten og blant de norskfødte med innvandrerforeldre ganske små endringer å spore, men vi kan observere at kjønnsdifferansen nå er endret i menns favør i disse to befolkningsgruppene. Sysselsetting er den dominerende aktive statusen i dette alderssegmentet. Norskfødte menn med innvandrerforeldre har fått en økning i andelen aktive fra 78,7 til 83,6 prosent, mens for kvinnenes vedkommende har denne andelen gått noe ned, fra 80,6 til 78,3 prosent. Disse kvinnene er for øvrig den eneste gruppen med nedgang i prosentandel aktive. I majoriteten er det en svak økning hos begge kjønn, men mest blant menn slik at andelen der kommer opp i 89,7 prosent mot 88 prosent blant kvinner.

Innvandrerne er gruppen med desidert størst økning i løpet av disse årene. Her hadde kvinnene en økning fra 55,7 til 68,6 prosent, mens vi blant menn ser en økning fra 67 prosent aktive til 78,6 i 2008. Økningen var med andre ord litt større blant kvinner, men dette forandrer svært lite på den skjeve kjønnsfordelingen blant innvandrere. Den store økningen vi ser blant innvandrerne, er selvsagt et utslag av botidens betydning. I løpet av de fire årene som er gått, har flere fått styrket sine norskkunnskaper, fullført utdanningen og dermed rykket nærmere nivået til de norskfødte med innvandrerforeldre hva andel aktive angår. Og hva kvinnene angår, så har nok også det faktum at eventuelle barn er blitt fire år eldre, hatt mye å si.

Figur 8.2. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) 21 til 24 år (i 2004) og 25 til 28 år (i 2008) etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Prosent

¹ Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia, Afrika, Latin-Amerika og Oseania utenom Australia og New-Zealand.

Referanser

Daugstad, Gunnlaug (2006): *Grenseløs kjærlighet? Familieinnvandring og ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*, Rapporter 2006/39. SSB.

Daugstad, Gunnlaug og Sandnes, Torild (2008): "Kvinner og menn i innvandrerbefolkningen. Noe er likt – mye er ulikt", i Samfunnsspeilet 2/2008, SSB.

Olsen Bjørn (2006a): "Unge innvandrere i arbeid og utdanning. Er innvandrerungdom en marginalisert gruppe?", i Samfunnsspeilet 4/2006, SSB.

Olsen, Bjørn (2006b). Kap 4. Arbeid i : *Innvandring og innvandrere 2006*. Daugstad, Gunnlaug (red.) Statistiske analyser 83. SSB.

Olsen, Bjørn (2008): *Innvandrerungdom og etterkommere i arbeid og utdanning. Hvor forskjellige er unge med ikke-vestlig bakgrunn fra majoriteten?* Rapporter 2008/33. SSB.

Olsen, Bjørn (2010): *Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning*. Rapporter 9/2010. SSB.

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A.1a. Norskfødte med innvandrerforeldre etter utvalgte verdensregioner¹ og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30 - 34 år	35 - 74 år
I alt	17 201	7 255	4 914	3 178	1 551	303
Øst-Europa (utenom EU) ..	1 078	439	167	176	134	162
Asia	13 333	5 413	3 978	2 557	1 284	101
Afrika	1 961	939	543	362	96	21
Sør- og Mellom-Amerika ..	829	464	226	83	37	19
	Prosent					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa (utenom EU) ..	6,3	6,1	3,4	5,5	8,6	53,5
Asia	77,5	74,6	81,0	80,5	82,8	33,3
Afrika	11,4	12,9	11,1	11,4	6,2	6,9
Sør- og Mellom-Amerika ..	4,8	6,4	4,6	2,6	2,4	6,3
I alt	100,0	42,2	28,6	18,5	9,0	1,8
Øst-Europa (utenom EU) ..	100,0	40,7	15,5	16,3	12,4	15,0
Asia	100,0	40,6	29,8	19,2	9,6	0,8
Afrika	100,0	47,9	27,7	18,5	4,9	1,1
Sør- og Mellom-Amerika ..	100,0	56,0	27,3	10,0	4,5	2,3

¹ Basert på morens landbakgrunn

Tabell A.1b. Norskfødte 16 - 74 år med innvandrerforeldre etter landbakgrunn¹. Absolutte tall og prosent. 4. kvartal 2008

	Prosent	
I alt	17 201	100,0
Pakistan	6 185	36,0
Vietnam	2 026	11,8
Tyrkia	1 645	9,6
India	1 150	6,7
Marokko	948	5,5
Chile	660	3,8
Sri Lanka	620	3,6
Filippinene	422	2,5
Iran	410	2,4
Andre	3 135	18,2

¹ Basert på morens landbakgrunn

Tabell A.2a. Aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall. 4. kvartal 2008

	Menn				Kvinner			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Uten innvandringsbakgrunn								
Sysselsatt	13 072	66 168	92 680	111 843	12 645	51 106	81 534	100 060
Jobb/utdanning	47 572	34 197	14 737	6 964	49 568	43 428	16 785	8 983
Utdanning	50 790	15 922	5 104	1 738	44 568	17 231	6 392	3 103
Antall aktive i alt	111 434	116 287	112 521	120 545	106 781	111 765	104 711	112 146
Norskfødte med innvandrerforeldre¹								
Sysselsatt	367	1 030	1 074	604	307	908	952	446
Jobb/utdanning	1 234	703	224	51	1 212	852	179	50
Utdanning	1 722	312	58	9	1 694	306	72	22
Antall aktive i alt	3 323	2 045	1 356	664	3 213	2 066	1 203	518
Innvandrer¹								
Sysselsatt	721	4 726	8 175	9 416	585	4 011	7 915	9 187
Jobb/utdanning	1 473	2 089	1 472	991	1 672	2 306	1 611	1 091
Utdanning	2 641	1 212	672	349	2 346	1 272	933	599
Antall aktive i alt	4 835	8 027	10 319	10 756	4 603	7 589	10 459	10 877

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A.2b. Aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

	Menn				Kvinner			
	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
Uten innvandringsbakgrunn								
Sysselsatt	10,9	50,6	73,9	83,8	11,2	41,2	68,5	77,8
Jobb/utdanning	39,8	26,2	11,7	5,2	43,9	35,0	14,1	7,0
Utdanning	42,4	12,2	4,1	1,3	39,4	13,9	5,4	2,4
Andel aktive i alt	93,1	89,0	89,7	90,3	94,5	90,1	88,0	87,2
Norskfødte med innvandrerforeldre¹								
Sysselsatt	9,9	41,1	66,3	73,3	8,7	37,7	61,1	61,3
Jobb/utdanning	33,3	28,0	13,8	6,2	34,2	35,4	11,5	6,9
Utdanning	46,5	12,4	3,6	1,1	47,7	12,7	4,6	3,0
Andel aktive i alt	89,7	81,5	83,7	80,6	90,6	85,8	77,2	71,2
Innvandrer¹								
Sysselsatt	11,2	44,9	60,3	66,4	9,8	33,6	43,0	50,0
Jobb/utdanning	23,0	19,8	10,9	7,0	28,0	19,3	8,8	5,9
Utdanning	41,2	11,5	5,0	2,5	39,3	10,7	5,1	3,3
Andel aktive i alt	75,4	76,2	76,2	75,9	77,1	63,6	56,9	59,2

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A3. Bosatte innvandrere 16 - 34 år etter kjønn, landbakgrunn og alder. Absolutte tall og prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
I alt					
I alt	99 363	12 380	22 470	31 959	32 554
Øst-Europa(- EU)	18 547	3 168	4 773	5 458	5 148
Asia	55 290	6 221	12 122	18 293	18 654
Afrika	19 580	2 557	4 408	6 047	6 568
Sør- og Mellom-Amerika	5 919	434	1 165	2 143	2 177
Annet ¹	27	-	2	18	7
Menn					
I alt	44 671	6 414	10 534	13 549	14 174
Øst-Europa(- EU)	8 124	1 614	2 141	2 233	2 136
Asia	24 560	3 283	5 766	7 535	7 976
Afrika	9 649	1 295	2 169	2 934	3 251
Sør- og Mellom-Amerika	2 320	222	456	834	808
Annet ¹	18	-	2	13	3
Kvinner					
I alt	54 692	5 966	11 936	18 410	18 380
Øst-Europa(- EU)	10 423	1 554	2 632	3 225	3 012
Asia	30 730	2 938	6 356	10 758	10 678
Afrika	9 931	1 262	2 239	3 113	3 317
Sør- og Mellom-Amerika	3 599	212	709	1 309	1 369
Annet ¹	9	-	-	5	4
Prosent					
I alt					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	18,7	25,6	21,2	17,1	15,8
Asia	55,6	50,3	53,9	57,2	57,3
Sør- og Mellom-Amerika	19,7	20,7	19,6	18,9	20,2
Annet ¹	6,0	3,5	5,2	6,7	6,7
Menn					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	18,2	25,2	20,3	16,5	15,1
Asia	55,0	51,2	54,7	55,6	56,3
Afrika	21,6	20,2	20,6	21,7	22,9
Sør- og Mellom-Amerika	5,2	3,5	4,3	6,2	5,7
Kvinner					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	19,1	26,0	22,1	17,5	16,4
Asia	56,2	49,2	53,3	58,4	58,1
Afrika	18,2	21,2	18,8	16,9	18,0
Sør- og Mellom-Amerika	6,6	3,6	5,9	7,1	7,4
I alt					
I alt	100,0	12,5	22,6	32,2	32,8
Øst-Europa(- EU)	100,0	17,1	25,7	29,4	27,8
Asia	100,0	11,3	21,9	33,1	33,7
Afrika	100,0	13,1	22,5	30,9	33,5
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	7,3	19,7	36,2	36,8
Menn					
I alt	100,0	14,4	23,6	30,3	31,7
Øst-Europa(- EU)	100,0	19,9	26,4	27,5	26,3
Asia	100,0	13,4	23,5	30,7	32,5
Afrika	100,0	13,4	22,5	30,4	33,7
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	9,6	19,7	35,9	34,8
Kvinner					
I alt	100,0	10,9	21,8	33,7	33,6
Øst-Europa(- EU)	100,0	14,9	25,3	30,9	28,9
Asia	100,0	9,6	20,7	35,0	34,7
Afrika	100,0	12,7	22,5	31,3	33,4
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	5,9	19,7	36,4	38,0

¹ Oseania utenom Australia og New-Zealand.

Tabell A4. Bosatte norskfødte 16 - 34 år med innvandrereldre etter kjønn, landbakgrunn og alder. Absolutte tall og prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år
I alt					
I alt	16 898	7 255	4 914	3 178	1 551
Øst-Europa(- EU)	916	439	167	176	134
Asia	13 232	5 413	3 978	2 557	1 284
Afrika	1 940	939	543	362	96
Sør- og Mellom-Amerika	810	464	226	83	37
Menn					
I alt	8 658	3 707	2 507	1 620	824
Øst-Europa(- EU)	439	226	75	88	50
Asia	6 808	2 768	2 036	1 301	703
Afrika	986	470	280	185	51
Sør- og Mellom-Amerika	425	243	116	46	20
Kvinner					
I alt	8 240	3 548	2 407	1 558	727
Øst-Europa(- EU)	477	213	92	88	84
Asia	6 424	2 645	1 942	1 256	581
Afrika	954	469	263	177	45
Sør- og Mellom-Amerika	385	221	110	37	17
Prosent					
I alt					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	5,4	6,1	3,4	5,5	8,6
Asia	78,3	74,6	81,0	80,5	82,8
Afrika	11,5	12,9	11,1	11,4	6,2
Sør- og Mellom-Amerika	4,8	6,4	4,6	2,6	2,4
Menn					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	5,1	6,1	3,0	5,4	6,1
Asia	78,6	74,7	81,2	80,3	85,3
Afrika	11,4	12,7	11,2	11,4	6,2
Sør- og Mellom-Amerika	4,9	6,6	4,6	2,8	2,4
Kvinner					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Øst-Europa(- EU)	5,8	6,0	3,8	5,6	11,6
Asia	78,0	74,5	80,7	80,6	79,9
Afrika	11,6	13,2	10,9	11,4	6,2
Sør- og Mellom-Amerika	4,7	6,2	4,6	2,4	2,3
I alt					
I alt	100,0	42,9	29,1	18,8	9,2
Øst-Europa(- EU)	100,0	47,9	18,2	19,2	14,6
Asia	100,0	40,9	30,1	19,3	9,7
Afrika	100,0	48,4	28,0	18,7	4,9
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	57,3	27,9	10,2	4,6
Menn					
I alt	100,0	42,8	29,0	18,7	9,5
Øst-Europa(- EU)	100,0	51,5	17,1	20,0	11,4
Asia	100,0	40,7	29,9	19,1	10,3
Afrika	100,0	47,7	28,4	18,8	5,2
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	57,2	27,3	10,8	4,7
Kvinner					
I alt	100,0	43,1	29,2	18,9	8,8
Øst-Europa(- EU)	100,0	44,7	19,3	18,4	17,6
Asia	100,0	41,2	30,2	19,6	9,0
Afrika	100,0	49,2	27,6	18,6	4,7
Sør- og Mellom-Amerika	100,0	57,4	28,6	9,6	4,4

Tabell A5. Personer etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	Gift, med barn	Gift, uten barn	Samboer, med felles barn	Enslig, med barn	Enslig, uten barn	Annet
Uten innvandrerbakgrunn							
25-29 år							
Menn	125 482	8 621	4 355	14 477	627	97 123	279
Kvinner	119 017	16 599	5 610	21 095	10 506	64 774	433
30-34 år							
Menn	133 396	32 883	5 648	25 550	2 062	66 946	307
Kvinner	128 665	45 783	4 593	28 345	15 864	33 661	419
Norskfødte m. innvandrereforeldre¹							
25-29 år							
Menn	1 620	293	153	47	3	1 124	-
Kvinner	1 558	502	171	25	79	781	-
30-34 år							
Menn	824	378	79	34	8	324	1
Kvinner	727	406	57	24	67	170	3
Innvandrere¹							
25-29 år							
Menn	13 549	2 670	1 446	410	41	8 781	201
Kvinner	18 410	7 107	2 917	582	1 471	6 152	181
30-34 år							
Menn	14 174	5 630	1 494	562	99	6 124	265
Kvinner	18 380	10 453	2 284	671	2 130	2 700	142
Prosent							
Uten innvandrerbakgrunn							
25-29 år							
Menn	100,0	6,9	3,5	11,5	0,5	77,4	0,2
Kvinner	100,0	13,9	4,7	17,7	8,8	54,4	0,4
30-34 år							
Menn	100,0	24,7	4,2	19,2	1,5	50,2	0,2
Kvinner	100,0	35,6	3,6	22,0	12,3	26,2	0,3
Norskfødte m. innvandrereforeldre¹							
25-29 år							
Menn	100,0	18,1	9,4	2,9	0,2	69,4	-
Kvinner	100,0	32,2	11,0	1,6	5,1	50,1	-
30-34 år							
Menn	100,0	45,9	9,6	4,1	1,0	39,3	0,1
Kvinner	100,0	55,8	7,8	3,3	9,2	23,4	0,4
Innvandrere¹							
25-29 år							
Menn	100,0	19,7	10,7	3,0	0,3	64,8	1,5
Kvinner	100,0	38,6	15,8	3,2	8,0	33,4	1,0
30-34 år							
Menn	100,0	39,7	10,5	4,0	0,7	43,2	1,9
Kvinner	100,0	56,9	12,4	3,7	11,6	14,7	0,8

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A.6. Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008

	I alt ¹	Gift, med barn	Gift, uten barn	Samboer, med felles barn	Enslig, med barn	Enslig, uten barn	
Uten innvandrerbakgrunn							
25-29 år							
Menn	107 417	8 126	4 064	13 664	527	80 795	
Kvinner	98 319	13 751	5 114	17 725	7 156	54 240	
30-34 år							
Menn	118 807	31 495	5 280	24 216	1 813	55 759	
Kvinner	109 043	39 910	4 111	24 740	12 170	27 769	
Norskfødte m. innvandrereforeldre¹							
25-29 år							
Menn	1 298	253	143	42	3	857	
Kvinner	1 131	331	147	18	43	592	
30-34 år							
Menn	655	323	70	31	8	222	
Kvinner	496	269	50	16	41	120	
Innvandrere¹							
25-29 år							
Menn	9 647	2 122	1 153	340	30	5 906	
Kvinner	9 526	3 338	1 848	342	595	3 372	
30-34 år							
Menn	10 407	4 506	1 193	449	65	4 046	
Kvinner	10 278	5 740	1 487	427	976	1 610	
		Prosent					
Uten innvandrerbakgrunn							
25-29 år							
Menn	85,6	94,3	93,3	94,4	84,1	83,2	
Kvinner	82,6	82,8	91,2	84,0	68,1	83,7	
30-34 år							
Menn	89,1	95,8	93,5	94,8	87,9	83,3	
Kvinner	84,7	87,2	89,5	87,3	76,7	82,5	
Norskfødte m. innvandrereforeldre¹							
25-29 år							
Menn	80,1	86,3	93,5	89,4	100,0	76,2	
Kvinner	72,6	65,9	86,0	72,0	54,4	75,8	
30-34 år							
Menn	79,5	85,4	88,6	91,2	100,0	68,5	
Kvinner	68,2	66,3	87,7	66,7	61,2	70,6	
Innvandrere¹							
25-29 år							
Menn	71,2	79,5	79,7	82,9	73,2	67,3	
Kvinner	51,7	47,0	63,4	58,8	40,4	54,8	
30-34 år							
Menn	73,4	80,0	79,9	79,9	65,7	66,1	
Kvinner	55,9	54,9	65,1	63,6	45,8	59,6	

¹ Inkl. uspesifisert familiesituasjon

² Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A7a. Personer uten innvandringsbakgrunn 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	993 848	232 630	254 658	244 499	262 061
Aktiv status	896 190	218 215	228 052	217 232	232 691
Inaktiv status	97 658	14 415	26 606	27 267	29 370
Av dette:					
Ledig/tiltak	16 207	3 047	5 336	4 200	3 624
Attf.tiltak	6 710	488	2 006	2 094	2 122
Tidsbegr.ufør	4 612	41	624	1 540	2 407
Ufør	7 479	129	1 497	2 264	3 589
Annen attf.	5 868	218	1 551	1 912	2 187
Ensl.forsørger	2 658	299	1 018	813	528
Sosialhjelp	4 824	598	1 508	1 395	1 323
Yrkeshemmet	3 625	240	1 111	1 082	1 192
Annet, ukjent	40 605	9 110	10 899	10 266	10 330
Andre ytelser	2 261	226	563	700	772
Kontantstøtte	2 809	19	493	1 001	1 296
Menn					
I alt	509 235	119 648	130 709	125 482	133 396
Aktiv status	460 787	111 434	116 287	112 521	120 545
Inaktiv status	48 448	8 214	14 422	12 961	12 851
Av dette:					
Ledig/tiltak	9 702	1 774	3 409	2 485	2 034
Attf.tiltak	3 317	315	1 091	984	927
Tidsbegr.ufør	1 767	20	286	625	836
Ufør	4 106	76	888	1 267	1 875
Annen attf.	2 298	76	612	788	822
Ensl.forsørger	23	1	4	11	7
Sosialhjelp	2 960	297	874	915	874
Yrkeshemmet	1 933	139	611	582	601
Annet, ukjent	21 175	5 394	6 337	4 946	4 498
Andre ytelser	1 134	122	309	349	354
Kontantstøtte	33	-	1	9	23
Kvinner					
I alt	484 613	112 982	123 949	119 017	128 665
Aktiv status	435 403	106 781	111 765	104 711	112 146
Inaktiv status	49 210	6 201	12 184	14 306	16 519
Av dette:					
Ledig/tiltak	6 505	1 273	1 927	1 715	1 590
Attf.tiltak	3 393	173	915	1 110	1 195
Tidsbegr.ufør	2 845	21	338	915	1 571
Ufør	3 373	53	609	997	1 714
Annen attf.	3 570	142	939	1 124	1 365
Ensl.forsørger	2 635	298	1 014	802	521
Sosialhjelp	1 864	301	634	480	449
Yrkeshemmet	1 692	101	500	500	591
Annet, ukjent	19 430	3 716	4 562	5 320	5 832
Andre ytelser	1 127	104	254	351	418
Kontantstøtte	2 776	19	492	992	1 273

Tabell A7b. Personer uten innvandringsbakgrunn 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	90,2	93,8	89,6	88,8	88,8
Inaktiv status	10,0	6,2	10,4	11,1	11,2
Av dette:					
Ledig/tiltak	1,6	1,3	2,1	1,7	1,4
Attf.tiltak	0,7	0,2	0,8	0,9	0,8
Tidsbegr.ufør	0,5	0,0	0,2	0,6	0,9
Ufør	0,8	0,1	0,6	0,9	1,4
Annen attf.	0,6	0,1	0,6	0,8	0,8
Ensl.forsørger	0,3	0,1	0,4	0,3	0,2
Sosialhjelp	0,5	0,3	0,6	0,6	0,5
Yrkeshemmet	0,4	0,1	0,4	0,4	0,5
Annet, ukjent	4,1	3,9	4,3	4,2	3,9
Andre ytelser	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
Kontantstøtte	0,3	0,0	0,2	0,4	0,5
Menn					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	90,5	93,1	89,0	89,7	90,4
Inaktiv status	9,6	6,9	11,0	10,3	9,7
Av dette:					
Ledig/tiltak	1,9	1,5	2,6	2,0	1,5
Attf.tiltak	0,7	0,3	0,8	0,8	0,7
Tidsbegr.ufør	0,3	0,0	0,2	0,5	0,6
Ufør	0,8	0,1	0,7	1,0	1,4
Annen attf.	0,5	0,1	0,5	0,6	0,6
Ensl.forsørger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sosialhjelp	0,6	0,2	0,7	0,7	0,7
Yrkeshemmet	0,4	0,1	0,5	0,5	0,5
Annet, ukjent	4,2	4,5	4,8	3,9	3,4
Andre ytelser	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
Kontantstøtte	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Kvinner					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	89,8	94,5	90,2	88,0	87,2
Inaktiv status	10,0	5,5	9,9	11,9	12,7
Av dette:					
Ledig/tiltak	1,3	1,1	1,6	1,4	1,2
Attf.tiltak	0,7	0,2	0,7	0,9	0,9
Tidsbegr.ufør	0,6	0,0	0,3	0,8	1,2
Ufør	0,7	0,0	0,5	0,8	1,3
Annen attf.	0,7	0,1	0,8	0,9	1,1
Ensl.forsørger	0,5	0,3	0,8	0,7	0,4
Sosialhjelp	0,4	0,3	0,5	0,4	0,3
Yrkeshemmet	0,3	0,1	0,4	0,4	0,5
Annet, ukjent	4,0	3,3	3,7	4,5	4,5
Andre ytelser	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
Kontantstøtte	0,6	0,0	0,4	0,8	1,0

Tabell A8a. Norskfødte 16 - 34 år med innvandrerforeldre¹ etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	16 898	7 255	4 914	3 178	1 551
Aktiv status	14 388	6 536	4 111	2 559	1 182
Inaktiv status	2 510	719	803	619	369
Av dette:					
Ledig/tiltak	398	87	150	103	58
Attf,tiltak	67	8	23	19	17
Tidsbegr,ufør	57	1	14	18	24
Ufør	128	7	46	38	37
Annen attf,	55	3	17	21	14
Ensl,forsørger	31	3	9	13	6
Sosialhjelp	80	18	34	18	10
Yrkeshemmet	54	2	23	19	10
Annet, ukjent	1 508	573	466	313	156
Andre ytelser	41	16	5	12	8
Kontantstøtte	91	1	16	45	29
Menn					
I alt	8 658	3 707	2 507	1 620	824
Aktiv status	7 388	3 323	2 045	1 356	664
Inaktiv status					
Av dette:	1 270	384	462	264	160
Ledig/tiltak	234	58	100	50	26
Attf,tiltak	31	2	14	9	6
Tidsbegr,ufør	27	1	10	8	8
Ufør	64	4	25	15	20
Annen attf,	24	2	9	7	6
Sosialhjelp	52	11	21	13	7
Yrkeshemmet	30	2	16	8	4
Annet, ukjent	790	299	264	149	78
Andre ytelser	15	5	3	3	4
Kontantstøtte	3	-	-	2	1
Kvinner					
I alt	8 240	3 548	2 407	1 558	727
Aktiv status	7 000	3 213	2 066	1 203	518
Inaktiv status	1 240	335	341	355	209
Av dette:					
Ledig/tiltak	164	29	50	53	32
Attf,tiltak	36	6	9	10	11
Tidsbegr,ufør	30	-	4	10	16
Ufør	64	3	21	23	17
Annen attf,	31	1	8	14	8
Ensl,forsørger	31	3	9	13	6
Sosialhjelp	28	7	13	5	3
Yrkeshemmet	24	-	7	11	6
Annet, ukjent	718	274	202	164	78
Andre ytelser	26	11	2	9	4
Kontantstøtte	88	1	16	43	28

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A8b. Norskfødte 16 - 34 år med innvandrerforeldre¹ etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	85,1	90,1	83,7	80,5	76,2
Inaktiv status	14,8	9,7	16,4	19,5	23,7
Av dette:					
Ledig/tiltak	2,4	1,2	3,1	3,2	3,7
Attf,tiltak	0,4	0,1	0,5	0,6	1,1
Tidsbegr,ufør	0,3	0,0	0,3	0,6	1,5
Ufør	0,8	0,1	0,9	1,2	2,4
Annen attf,	0,3	0,0	0,3	0,7	0,9
Ensl,forsørger	0,2	0,0	0,2	0,4	0,4
Sosialhjelp	0,5	0,2	0,7	0,6	0,6
Yrkeshemmet	0,3	0,0	0,5	0,6	0,6
Annet, ukjent	8,9	7,9	9,5	9,8	10,1
Andre ytelser	0,2	0,2	0,1	0,4	0,5
Kontantstøtte	0,5	0,0	0,3	1,4	1,9
Menn					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	85,3	89,6	81,6	83,7	80,6
Inaktiv status	14,6	10,5	18,4	16,3	19,4
Av dette:	2,7	1,6	4,0	3,1	3,2
Ledig/tiltak	0,4	0,1	0,6	0,6	0,7
Attf,tiltak	0,3	0,0	0,4	0,5	1,0
Tidsbegr,ufør	0,7	0,1	1,0	0,9	2,4
Ufør	0,3	0,1	0,4	0,4	0,7
Annen attf,	0,6	0,3	0,8	0,8	0,8
Sosialhjelp	0,3	0,1	0,6	0,5	0,5
Yrkeshemmet	9,1	8,1	10,5	9,2	9,5
Annet, ukjent	0,2	0,1	0,1	0,2	0,5
Andre ytelser	0,0	-	-	0,1	0,1
Kontantstøtte	2,7	1,6	4,0	3,1	3,2
Kvinner					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	85,0	90,6	85,8	77,2	71,3
Inaktiv status	15,1	9,4	14,3	22,7	28,7
Av dette:	2,0	0,8	2,1	3,4	4,4
Ledig/tiltak	0,4	0,2	0,4	0,6	1,5
Attf,tiltak	0,4	-	0,2	0,6	2,2
Tidsbegr,ufør	0,8	0,1	0,9	1,5	2,3
Ufør	0,4	0,0	0,3	0,9	1,1
Annen attf,	0,4	0,1	0,4	0,8	0,8
Ensl,forsørger	0,3	0,2	0,5	0,3	0,4
Sosialhjelp	0,3	-	0,3	0,7	0,8
Yrkeshemmet	8,7	7,7	8,4	10,5	10,7
Annet, ukjent	0,3	0,3	0,1	0,6	0,6
Andre ytelser	1,1	0,0	0,7	2,8	3,9
Kontantstøtte	85,0	90,6	85,8	77,2	71,3

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A9a. Innvandrere¹ 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	99 363	12 380	22 470	31 959	32 554
Aktiv status	67 465	9 438	15 616	20 778	21 633
Inaktiv status	31 898	2 942	6 854	11 181	10 921
Av dette:					
Ledig/tiltak	5 391	227	1 170	1 880	2 114
Attf,tiltak	600	21	97	167	315
Tidsbegr,ufør	266	-	9	83	174
Ufør	382	11	89	108	174
Annen attf,	479	10	74	139	256
Ensl,forsørger	934	30	222	309	373
Sosialhjelp	1 763	174	477	534	578
Yrkeshemmet	529	14	97	167	251
Annet, ukjent	17 828	2 355	3 904	6 322	5 247
Andre ytelser	334	26	56	109	143
Intro,ordning	1 353	69	346	496	442
Kontantstøtte	2 039	5	313	867	854
Menn					
I alt	44 671	6 414	10 534	13 549	14 174
Aktiv status	33 937	4 835	8 027	10 319	10 756
Inaktiv status	10 734	1 579	2 507	3 230	3 418
Av dette:					
Ledig/tiltak	2 604	130	689	880	905
Attf,tiltak	298	16	73	83	126
Tidsbegr,ufør	125	-	6	43	76
Ufør	202	7	46	57	92
Annen attf,	217	5	45	67	100
Ensl,forsørger	3	-	1	-	2
Sosialhjelp	870	90	264	256	260
Yrkeshemmet	299	10	66	100	123
Annet, ukjent	5 605	1 271	1 190	1 604	1 540
Andre ytelser	127	12	27	36	52
Intro,ordning	354	38	99	98	119
Kontantstøtte	30	-	1	6	23
Kvinner					
I alt	54 692	5 966	11 936	18 410	18 380
Aktiv status	33 528	4 603	7 589	10 459	10 877
Inaktiv status	21 164	1 363	4 347	7 951	7 503
Av dette:					
Ledig/tiltak	2 787	97	481	1 000	1 209
Attf,tiltak	302	5	24	84	189
Tidsbegr,ufør	141	-	3	40	98
Ufør	180	4	43	51	82
Annen attf,	262	5	29	72	156
Ensl,forsørger	931	30	221	309	371
Sosialhjelp	893	84	213	278	318
Yrkeshemmet	230	4	31	67	128
Annet, ukjent	12 223	1 084	2 714	4 718	3 707
Andre ytelser	207	14	29	73	91
Intro,ordning	999	31	247	398	323
Kontantstøtte	2 009	5	312	861	831

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A9b. Innvandrere¹ 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008

	I alt	16 - 19 år	20 - 24 år	25 - 29 år	30 - 34 år
I alt					
I alt	99 363	12 380	22 470	31 959	32 554
Aktiv status	67 465	9 438	15 616	20 778	21 633
Inaktiv status	31 898	2 942	6 854	11 181	10 921
Av dette:					
Ledig/tiltak	5 391	227	1 170	1 880	2 114
Attf,tiltak	600	21	97	167	315
Tidsbegr,ufør	266	-	9	83	174
Ufør	382	11	89	108	174
Annen attf,	479	10	74	139	256
Ensl,forsørger	934	30	222	309	373
Sosialhjelp	1 763	174	477	534	578
Yrkeshemmet	529	14	97	167	251
Annet, ukjent	17 828	2 355	3 904	6 322	5 247
Andre ytelser	334	26	56	109	143
Intro,ordning	1 353	69	346	496	442
Kontantstøtte	2 039	5	313	867	854
Menn					
I alt	44 671	6 414	10 534	13 549	14 174
Aktiv status	33 937	4 835	8 027	10 319	10 756
Inaktiv status	10 734	1 579	2 507	3 230	3 418
Av dette:					
Ledig/tiltak	2 604	130	689	880	905
Attf,tiltak	298	16	73	83	126
Tidsbegr,ufør	125	-	6	43	76
Ufør	202	7	46	57	92
Annen attf,	217	5	45	67	100
Ensl,forsørger	3	-	1	-	2
Sosialhjelp	870	90	264	256	260
Yrkeshemmet	299	10	66	100	123
Annet, ukjent	5 605	1 271	1 190	1 604	1 540
Andre ytelser	127	12	27	36	52
Intro,ordning	354	38	99	98	119
Kontantstøtte	30	-	1	6	23
Kvinner					
I alt	54 692	5 966	11 936	18 410	18 380
Aktiv status	33 528	4 603	7 589	10 459	10 877
Inaktiv status	21 164	1 363	4 347	7 951	7 503
Av dette:					
Ledig/tiltak	2 787	97	481	1 000	1 209
Attf,tiltak	302	5	24	84	189
Tidsbegr,ufør	141	-	3	40	98
Ufør	180	4	43	51	82
Annen attf,	262	5	29	72	156
Ensl,forsørger	931	30	221	309	371
Sosialhjelp	893	84	213	278	318
Yrkeshemmet	230	4	31	67	128
Annet, ukjent	12 223	1 084	2 714	4 718	3 707
Andre ytelser	207	14	29	73	91
Intro,ordning	999	31	247	398	323
Kontantstøtte	2 009	5	312	861	831

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A10. Personer 20 -34 år etter innvandringsbakgrunn, kjønn og høyeste fullførte utdanning. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	Kun obligatorisk utdanning	Mellom-utdanning	Universitet/høyskole	Uoppgitt
Uten innvandringsbakgrunn					
I alt	761 218	162 787	333 712	262 205	2 514
Menn	389 587	96 112	187 193	104 899	1 383
Kvinner	371 631	66 675	146 519	157 306	1 131
Norskfødte m. innvandrerforeldre¹					
I alt	9 643	3 162	3 746	2 279	456
Menn	4 951	1 938	1 785	998	230
Kvinner	4 692	1 224	1 961	1 281	226
Innvandrere¹					
I alt	86 983	23 780	15 840	10 344	37 019
Menn	38 257	13 022	7 887	4 540	12 808
Kvinner	48 726	10 758	7 953	5 804	24 211
	Prosent				
Uten innvandringsbakgrunn					
I alt	100,0	21,4	43,8	34,4	0,3
Menn	100,0	24,7	48,0	26,9	0,4
Kvinner	100,0	17,9	39,4	42,3	0,3
Norskfødte m. innvandrerforeldre¹					
I alt	100,0	32,8	38,8	23,6	4,7
Menn	100,0	39,1	36,1	20,2	4,6
Kvinner	100,0	26,1	41,8	27,3	4,8
Innvandrere¹					
I alt	100,0	27,3	18,2	11,9	42,6
Menn	100,0	34,0	20,6	11,9	33,5
Kvinner	100,0	22,1	16,3	11,9	49,7

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A11. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) 20 - 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2008

	Obligatorisk utdanning			Mellomutdanning			Universitet/høyskole		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
20-24 år									
Uten innvandringsbakgrunn...	77,5	79,1	75,3	94,2	94,0	94,5	97,1	96,9	97,2
Norskfødte med innvandrerforeldre ¹	73,3	72,8	74,2	92,9	92,1	93,5	94,2	93,9	94,5
Innvandrere ¹	70,9	72,7	68,1	88,6	88,7	88,6	91,1	90,2	91,7
25-34 år									
Uten innvandringsbakgrunn ..	72,1	75,0	68,1	90,5	92,7	87,3	94,2	95,3	93,3
Norskfødte med innvandrerforeldre ¹	67,8	73,9	58,4	83,3	87,4	79,2	88,4	90,7	86,5
Innvandrere ¹	63,1	69,6	56,1	77,8	81,3	74,3	84,7	84,6	84,8

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika

Tabell A12a. Personer 20- 34 år etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og utdanningsnivå. 4. kvartal 2008

	Kun obligatorisk utdanning	Mellom-utdanning	Universitet/høyskole	Uoppgitt
Uten innvandringsbakgrunn				
I alt	162 787	333 712	262 205	2 514
Aktiv status	121 520	306 930	248 173	1 352
Inaktive statuser i alt	41 267	26 782	14 032	1 162
Ledig/tiltak	7 198	4 348	1 541	73
Attf.tiltak	3 822	2 049	305	46
Tidsbegr.ufør	2 649	1 558	323	41
Ufør	5 754	1 244	119	233
Annen attf.	3 279	1 847	490	34
Ensl.forsørger	1 602	592	128	37
Sosialhjelp	3 372	659	88	107
Yrkeshemmet	2 274	932	147	32
Annet, ukjent	9 259	11 794	9 917	525
Andre ytelser	1 217	645	150	23
Kontantstøtte	841	1 114	824	11
Norskfødte med innvandrerforeldre¹				
I alt	3 162	3 746	2 279	456
Aktiv status	2 239	3 329	2 058	226
Inaktive statuser i alt	923	417	221	230
Ledig/tiltak	179	77	34	21
Attf.tiltak	36	16	2	5
Tidsbegr.ufør	38	14	1	3
Ufør	94	11	1	15
Annen attf.	32	17	1	2
Ensl.forsørger	14	9	4	1
Sosialhjelp	45	2	2	13
Yrkeshemmet	38	9	4	1
Annet, ukjent	390	229	158	158
Andre ytelser	11	10	2	2
Kontantstøtte	46	23	12	9
Innvandrere¹				
I alt	23 780	15 840	10 344	37 019
Aktiv status	15 651	12 892	8 869	20 615
Inaktive statuser i alt	8 129	2 948	1 475	16 404
Ledig/tiltak	2 156	748	326	1 934
Attf.tiltak	324	112	18	125
Tidsbegr.ufør	134	67	14	51
Ufør	262	46	4	59
Annen attf.	228	87	32	122
Ensl.forsørger	430	115	22	337
Sosialhjelp	733	153	61	642
Yrkeshemmet	288	110	15	102
Annet, ukjent	2 577	1 163	854	10 879
Andre ytelser	120	58	21	109
Intro.ordning	476	159	63	586
Kontantstøtte	401	130	45	1 458

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A12b. Personer 20- 34 år etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008

	Kun obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	Uoppgitt
Uten innvandringsbakgrunn				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	74,6	92,0	94,6	53,8
Inaktive statuser i alt	25,2	8,1	5,3	46,3
Ledig/tiltak	4,4	1,3	0,6	2,9
Attf.tiltak	2,3	0,6	0,1	1,8
Tidsbegr.ufør	1,6	0,5	0,1	1,6
Ufør	3,5	0,4	0,0	9,3
Annen attf.	2,0	0,6	0,2	1,4
Ensl.forsørger	1,0	0,2	0,0	1,5
Sosialhjelp	2,1	0,2	0,0	4,3
Yrkeshemmet	1,4	0,3	0,1	1,3
Annet, ukjent	5,7	3,5	3,8	20,9
Andre ytelser	0,7	0,2	0,1	0,9
Kontantstøtte	0,5	0,3	0,3	0,4
Norskfødte med innvandrerforeldre¹				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	70,8	88,9	90,3	49,6
Inaktive statuser i alt	29,1	11,2	9,6	50,4
Ledig/tiltak	5,7	2,1	1,5	4,6
Attf.tiltak	1,1	0,4	0,1	1,1
Tidsbegr.ufør	1,2	0,4	0,0	0,7
Ufør	3,0	0,3	0,0	3,3
Annen attf.	1,0	0,5	0,0	0,4
Ensl.forsørger	0,4	0,2	0,2	0,2
Sosialhjelp	1,4	0,1	0,1	2,9
Yrkeshemmet	1,2	0,2	0,2	0,2
Annet, ukjent	12,3	6,1	6,9	34,6
Andre ytelser	0,3	0,3	0,1	0,4
Kontantstøtte	1,5	0,6	0,5	2,0
Innvandrere¹				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktiv status	65,8	81,4	85,7	55,7
Inaktive statuser i alt	34,3	18,5	14,2	44,2
Ledig/tiltak	9,1	4,7	3,2	5,2
Attf.tiltak	1,4	0,7	0,2	0,3
Tidsbegr.ufør	0,6	0,4	0,1	0,1
Ufør	1,1	0,3	0,0	0,2
Annen attf.	1,0	0,5	0,3	0,3
Ensl.forsørger	1,8	0,7	0,2	0,9
Sosialhjelp	3,1	1,0	0,6	1,7
Yrkeshemmet	1,2	0,7	0,1	0,3
Annet, ukjent	10,8	7,3	8,3	29,4
Andre ytelser	0,5	0,4	0,2	0,3
Intro.ordning	2,0	1,0	0,6	1,6
Kontantstøtte	1,7	0,8	0,4	3,9

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A13a. Inaktive personer 20- 34 år etter kjønn, status, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. 4. kvartal 2008

	Uten innvandringsbakgrunn			Norskfødte med innvandrerforeldre ¹			Innvandrere ¹			Uoppgitt
	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	
Menn										
Inaktiv status i alt .	22 174	12 810	4 642	518	178	83	3 805	1 294	664	3 392
Ledig/tiltak	4 662	2 523	702	115	36	15	1 240	413	162	659
Attf.tiltak	2 008	875	95	18	6	-	173	48	10	51
Tidsbegr.ufør	1 129	518	75	19	5	-	70	29	6	20
Ufør	3 200	640	43	44	7	1	140	25	2	28
Annen attf.	1 454	663	93	15	4	1	116	38	11	47
Ensl.forsørger	8	10	2	-	-	-	3	-	-	-
Sosialhjelp	2 162	383	46	33	1	-	423	86	41	230
Yrkeshemmet	1 268	449	53	22	4	1	172	64	8	45
Annet, ukjent	5 591	6 450	3 487	245	110	65	1 243	507	388	2 196
Andre ytelser	685	287	32	5	4	-	62	19	6	28
Kontantstøtte	7	12	14	2	1	-	9	7	3	11
Intro. ordn.							154	58	27	77
Kvinner										
Inaktiv status i alt .	19 093	13 972	9 390	405	239	138	4 324	1 654	811	13 012
Ledig/tiltak	2 536	1 825	839	64	41	19	916	335	164	1 275
Attf.tiltak	1 814	1 174	210	18	10	2	151	64	8	74
Tidsbegr.ufør	1 520	1 040	248	19	9	1	64	38	8	31
Ufør	2 554	604	76	50	4	-	122	21	2	31
Annen attf.	1 825	1 184	397	17	13	-	112	49	21	75
Ensl.forsørger	1 594	582	126	14	9	4	427	115	22	337
Sosialhjelp	1 210	276	42	12	1	2	310	67	20	412
Yrkeshemmet	1 006	483	94	16	5	3	116	46	7	57
Annet, ukjent	3 668	5 344	6 430	145	119	93	1 334	656	466	8 683
Andre ytelser	532	358	118	6	6	2	58	39	15	81
Kontantstøtte	834	1 102	810	44	22	12	392	123	42	1 447
Intro. ordn.							322	101	36	509

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A13b. Andel inaktive personer 20- 34 år etter kjønn, status, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008

	Uten innvandringsbakgrunn			Norskfødte med innvandrerforeldre ¹			Innvandrere ¹			Uoppgitt
	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	Obligatorisk utdanning	Mellom- utdanning	Universitet/ høyskole	
Menn										
Inaktiv status i alt .	23,0	6,8	4,4	26,7	10,0	8,3	29,1	16,3	14,5	26,5
Ledig/tiltak	4,9	1,3	0,7	5,9	2,0	1,5	9,5	5,2	3,6	5,1
Attf.tiltak	2,1	0,5	0,1	0,9	0,3	-	1,3	0,6	0,2	0,4
Tidsbegr.ufør	1,2	0,3	0,1	1,0	0,3	-	0,5	0,4	0,1	0,2
Ufør	3,3	0,3	0,0	2,3	0,4	0,1	1,1	0,3	0,0	0,2
Annen attf.	1,5	0,4	0,1	0,8	0,2	0,1	0,9	0,5	0,2	0,4
Ensl.forsørger	0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0	-	-	-
Sosialhjelp	2,2	0,2	0,0	1,7	0,1	-	3,2	1,1	0,9	1,8
Yrkeshemmet	1,3	0,2	0,1	1,1	0,2	0,1	1,3	0,8	0,2	0,4
Annet, ukjent	5,8	3,4	3,3	12,6	6,2	6,5	9,5	6,4	8,5	17,1
Andre ytelser	0,7	0,2	0,0	0,3	0,2	-	0,5	0,2	0,1	0,2
Kontantstøtte	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	-	0,1	0,1	0,1	0,1
Intro. ordn.							1,2	0,7	0,6	0,6
Kvinner										
Inaktiv status i alt .	28,6	9,4	6,0	33,1	12,4	10,9	40,1	20,7	13,8	53,7
Ledig/tiltak	3,8	1,2	0,5	5,2	2,1	1,5	8,5	4,2	2,8	5,3
Attf.tiltak	2,7	0,8	0,1	1,5	0,5	0,2	1,4	0,8	0,1	0,3
Tidsbegr.ufør	2,3	0,7	0,2	1,6	0,5	0,1	0,6	0,5	0,1	0,1
Ufør	3,8	0,4	0,0	4,1	0,2	-	1,1	0,3	0,0	0,1
Annen attf.	2,7	0,8	0,3	1,4	0,7	-	1,0	0,6	0,4	0,3
Ensl.forsørger	2,4	0,4	0,1	1,1	0,5	0,3	4,0	1,4	0,4	1,4
Sosialhjelp	1,8	0,2	0,0	1,0	0,1	0,2	2,9	0,8	0,3	1,7
Yrkeshemmet	1,5	0,3	0,1	1,3	0,3	0,2	1,1	0,6	0,1	0,2
Annet, ukjent	5,5	3,6	4,1	11,8	6,1	7,3	12,4	8,2	8,0	35,9
Andre ytelser	0,8	0,2	0,1	0,5	0,3	0,2	0,5	0,5	0,3	0,3
Kontantstøtte	1,3	0,8	0,5	3,6	1,1	0,9	3,6	1,5	0,7	6,0
Intro. ordn.							3,0	1,3	0,6	2,1

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Tabell A14. Aktivitetsstatus for personer 21 til 24 år (i 2004) og 25 til 28 år (i 2008) etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Prosent

	21 - 24 år i 2004		25 - 28 år i 2008	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Uten innv, bakgrunn				
I alt	100 988	95 520	97 343	91 827
Aktive	87 279	83 174	87 294	80 819
Reg, ledig/tiltak	4 118	2 531	1 997	1 349
Annet	9 591	9 815	8 052	9 659
Norskfødte med innv. foreldre				
I alt	1 373	1 325	1 301	1 237
Aktive	1 081	1 068	1 087	969
Reg, ledig/tiltak	85	62	38	39
Annet	207	195	176	229
Innvandrere				
I alt	6 993	8 236	6 308	7 349
Aktive	4 689	4 589	4 957	5 041
Reg, ledig/tiltak	663	503	484	470
Annet	1 641	3 144	867	1 838
Uten innv, bakgrunn				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktive	86,4	87,1	89,7	88,0
Reg, ledig/tiltak	4,1	2,6	2,1	1,5
Annet	9,5	10,3	8,3	10,5
Norskfødte med innv. foreldre				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktive	78,7	80,6	83,6	78,3
Reg, ledig/tiltak	6,2	4,7	2,9	3,2
Annet	15,1	14,7	13,5	18,5
Innvandrere				
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
Aktive	67,1	55,7	78,6	68,6
Reg, ledig/tiltak	9,5	6,1	7,7	6,4
Annet	23,5	38,2	13,7	25,0

Tabell A15. Personer 16 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008

	I alt	16-19 år	20-24 år	25-29 år	30 - 34 år
Uten innvandringsbakgrunn					
I alt	993 848	232 630	254 658	244 499	262 061
Menn	509 235	119 648	130 709	125 482	133 396
Kvinner	484 613	112 982	123 949	119 017	128 665
I alt	100,0	23,4	25,6	24,6	26,4
Menn	100,0	23,5	25,7	24,6	26,2
Kvinner	100,0	23,3	25,6	24,6	26,6
Norskfødte med innvandrerforeldre¹					
I alt	16 898	7 255	4 914	3 178	1 551
Menn	8 658	3 707	2 507	1 620	824
Kvinner	8 240	3 548	2 407	1 558	727
I alt	100,0	42,9	29,1	18,8	9,2
Menn	100,0	42,8	29,0	18,7	9,5
Kvinner	100,0	43,1	29,2	18,9	8,8
Innvandrere¹					
I alt	99 362	12 380	22 469	31 959	32 554
Menn	44 670	6 414	10 533	13 549	14 174
Kvinner	54 692	5 966	11 936	18 410	18 380
I alt	100,0	12,5	22,6	32,2	32,8
Menn	100,0	14,4	23,6	30,3	31,7
Kvinner	100,0	10,9	21,8	33,7	33,6

¹ Med bakgrunn fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand

Figurregister

1.1a. Norskfødte med innvandrerforeldre ¹) etter alder. Prosent. 4. kvartal 2008.....	9
1.1b. Norskfødte (16 år og eldre) med innvandrerforeldre etter verdensregion. Prosent. 4. kvartal 2008.....	10
2.1. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008.....	13
2.2. Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008.....	14
5.1. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2008.....	24
5.2. Personer 25 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Prosent. 4. kvartal 2008.....	25
5.3. Sysselsatte blant gifte med barn etter kjønn, alder og innvandringskategori. Prosent. 4. kvartal 2008.....	26
7.1. Aktive 20 – 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. Prosent. 4.kv. 2008.....	38
7.2a. Aktive 20 – 24 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4.kv. 2008	39
7.2b. Aktive 25 – 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4.kv. 2008	39
8.1. Førstegangsfødende kvinner registrert sysselsatt året de fødte, og som var tilbake i arbeid to år etter fødselen, etter fødeår og innvandringsbakgrunn. Prosent.....	46
8.2. Andel aktive 21 til 24 år (i 2004) og 25 til 28 år (i 2008) etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Prosent	52

Tabellregister

2.1.	Aktive i alt (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandrerbakgrunn og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2007 - 2008.....	11
2.2.	Personer etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2007 og 2008	12
3.1.	Andel aktive 16 - 34 år etter verdensregion, kjønn, alder og innvandringsbakgrunn. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008 ...	16
4.1.	Innvandrere ¹ etter alder ved innvandring, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008.....	20
4.2.	Innvandrere etter alder ved innvandringstidspunkt, aktivitetsstatus, kjønn og alder. Prosent. 4. kvartal 2008	21
6.1.	Personer 16-34 år etter statuskode og innvandringsbakgrunn. Absolutte tall og i prosent. 4. kv. 2008.....	28
6.2.	Personer 16 - 34 år etter statuskode, kjønn og innvandringsbakgrunn. Prosent. 4. kvartal 2008.....	30
6.3.	Personer med inaktiv status "Annet, ukjent" i aldersgruppen 16 - 34 år etter familiesituasjon, innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008	31
6.4.	Innvandrere 16 - 34 år etter aktivitetsstatus (inkl. introduksjonsordning) og kjønn. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	32
6.5.	Korrigerings av aktivitetsstatuser mhp. deltakelse på introduksjonsordninger for innvandrere med botid 0 - 3 år. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	32
6.6.	Korrigerings av aktivitetsstatuser mhp. deltakelse på introduksjonsordninger for innvandrere fra Afrika og Asia. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	33
6.7.	Innvandrere 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og botid. Prosent. 4. kvartal 2008	33
6.8.	Innvandrere 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og verdensregion. Prosent. 4. kvartal 2008.....	34
7.1.	Personer 20 -34 år med registrert utdanning etter innvandringsbakgrunn, kjønn og høyeste fullførte utdanning. Prosent. 4. kvartal 2008	37
7.2.	Personer 20 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, andel aktive og fullført utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008	40
7.3.	Andel inaktive personer 20- 34 år med kun obligatorisk utdanning etter kjønn, status og innvandringsbakgrunn. Prosent. 4. kvartal 2008.....	43
8.1.	Antall førstegangsfødende kvinner registrert sysselsatt året de fødte etter innvandringsbakgrunn og årstall for første fødsel og prosentandel som var tilbake i jobb to år etter fødselen. 2001 - 2007	47
8.2.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og alder. Absolutte tall og i prosent	48
8.3.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn, alder (ved fødsel) og yrkesstatus pr. 4. kv. 2009. Prosent.....	48
8.4.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent.....	49
8.5.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandringsbakgrunn, familiesituasjon (ved fødsel) og yrkesstatus pr. 4. kv. 2009	49
8.6.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn og utdanningsnivå. Absolutte tall og i prosent	50
8.7.	Førstegangsfødende kvinner i 2007 registrert sysselsatt samme år, etter innvandrerbakgrunn, utdanningsnivå og yrkesstatus pr. 4. kvartal 2009. Prosent ..	51
A.1a.	Norskfødte med innvandrerforeldre etter utvalgte verdensregioner ¹ og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	54
A.1b.	Norskfødte 16 - 74 år med innvandrerforeldre etter landbakgrunn ¹ . Absolutte tall og prosent. 4. kvartal 2008.....	54
A.2a.	Aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall. 4. kvartal 2008	54
A.2b.	Aktive (sysselsatte eller under utdanning) etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. I prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008.....	55
A3.	Bosatte innvandrere 16 - 34 år etter kjønn, landbakgrunn og alder. Absolutte tall og prosent. 4. kvartal 2008.....	56
A4.	Bosatte norskfødte 16 - 34 år med innvandrerforeldre etter kjønn, landbakgrunn og alder. Absolutte tall og prosent. .4. kvartal 2008.....	57
A5.	Personer etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	58
A.6.	Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, alder, kjønn og familiesituasjon. Absolutte tall og i prosent av personer i alt i hver gruppe. 4. kvartal 2008	59
A7a.	Personer uten innvandringsbakgrunn 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008.....	60
A7b.	Personer uten innvandringsbakgrunn 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008	61

A8a.	Norskfødte 16 - 34 år med innvandrerforeldre ¹ etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008.....	62
A8b.	Norskfødte 16 - 34 år med innvandrerforeldre etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. Prosent. 4. kvartal 2008	63
A9a.	Innvandrere ¹ 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008	64
A9b.	Innvandrere ¹ 16 - 34 år etter kjønn, aktivitetsstatus og alder. 4. kvartal 2008	65
A10.	Personer 20 -34 år etter innvandringsbakgrunn, kjønn og høyeste fullførte utdanning. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008.....	66
A11.	Andel aktive (sysselsatte eller under utdanning) 20 - 34 år etter alder, innvandringsbakgrunn, utdanningsnivå og kjønn. Prosent. 4. kvartal 2008.....	66
A12a.	Personer 20- 34 år etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og utdanningsnivå. 4. kvartal 2008.....	67
A12b.	Personer 20- 34 år etter innvandringsbakgrunn, aktivitetsstatus og utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008	68
A13a.	Inaktive personer 20- 34 år etter kjønn, status, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. 4. kvartal 2008.....	69
A13b.	Andel inaktive personer 20- 34 år etter kjønn, status, innvandringsbakgrunn og utdanningsnivå. Prosent. 4. kvartal 2008	69
A14.	Aktivitetsstatus for personer 21 til 24 år (i 2004) og 25 til 28 år (i 2008) etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Prosent.....	70
A15.	Personer 16 - 34 år etter innvandringsbakgrunn, kjønn og alder. Absolutte tall og i prosent. 4. kvartal 2008	70